

3/11/25

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

Vol. 12 } చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ డిసెంబరునెల 11-వ తేది శుక్రవారము } No. 202
సంపుటము ౧౨ } శ్రీ కృష్ణసామ సంవత్సరము, మార్గశిరమాస, బహుళ ఏకాదశి ౧౧. } సంచిక ౨౦౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి మాచి కొనిన జెహముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది



తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.



ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు



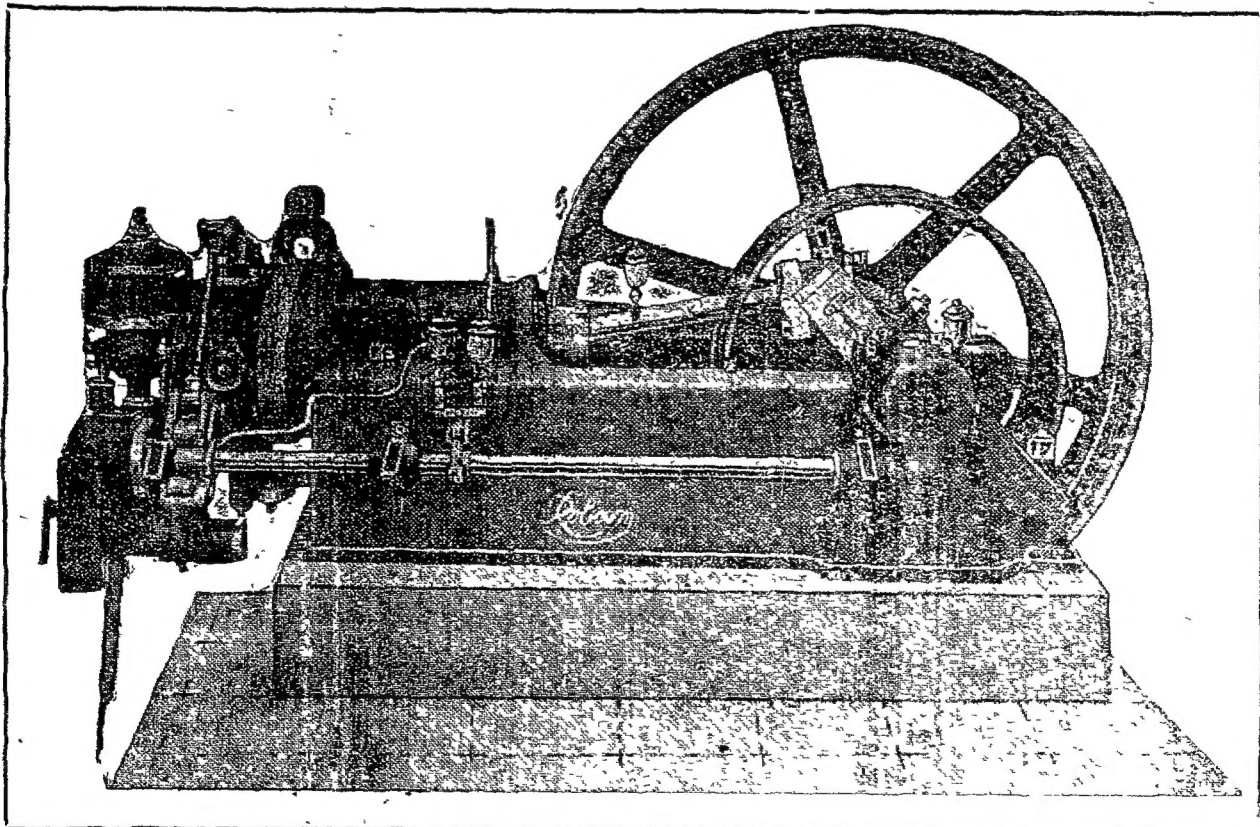
చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 219 ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రాబ్ నె” లాంగువ్ట్రోక్ న్యూట్రెపు సెమిడి సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

1860



లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినవి. ఎంత మడ్డి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగ ఖర్చుగను
వేపరై జరుగు తరుచుగా క్లీన్ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బలముగాను,
ఔండురు అధికముగానున్ను పుండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు విశేష శ్రమలేనము అక్కరలేదు
సోల్ యేజంటు:—

లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజవాడ (ఇండియా)

Telegrams “LAKSHMI” Bezwada.

(అన్ని రకముల మిల్లుసామానులు డై రెక్టుగా యింపొప్పుచేసి స్థానికులయందువాడు “రాబ్ నె” గ్యాసు యింజనులు, స్టాంబులకున్నా సోల్ యేజంటు)

బంగారు వెండినగలతో

ఏవి కావలసినను మావద్ద సిద్ధముగానున్నవి

మాకు చిన్నివి పెద్దవి అను వ్యత్యాసము లేదు. కష్టము నులభము అను భేదములేదు. పెద్దవారు వచ్చినను చిన్నవారు వచ్చినను ధరలయందు వ్యత్యాసముండదు ఎంతకాలము గడిచినను మాబిల్లుతో మీరు మావద్ద తీసిన నగలను తెచ్చిన అప్పటి బజారుధరనుబట్టి పైక విచ్చేదము. అర్హులైన తృప్తికరముగా లేనిచో, వారియొక్క నగను యిచ్చేదము లేక పైకము కావలసినను తిరిగి వాప సిచ్చేదము. సవరణ బంగారుకు పీనువెండికి పూచీనిచ్చేదము. యింత తెలుపజేసె! మా కాతాదారులకు తృప్తికలిగించుటయే మా ముఖ్య ఉద్దేశము.

1841

ఇదివరలో మా ప్రదర్శనశాలకు రానివారు ఒకదఫా రాగోరెదము.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టికంపెనీ

నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

వనోషధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క సంస్కృతనామములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 85000 శబ్దములకు అర్థములు లభింపు ఇదిఉన్నచో వైద్యకళకు సింఘ, సర్వకళాసంబోధిని మున్నగుగ్రంథములు అక్కఱలేదు. క్యాంకోలైండు వెల 3-4-0 లు.

ఘనిజిభ స్తరాజము ఇందు సమస్త ఖనిజములు కుడిచేసి భస్మములు చేయు యానాని ఆయుర్వేదవిధానములు లభింపు. తు 1 కి రు. 500 కిమ్యకుగల భస్మములుకూడ గలవు. వెల రు. 1-8-0

2454

రెడ్డి డి స్టాండు రు లు, రాయవరము, గోదావరి.

నీలవర్ణము శాలువలు జర్జనీలో తయారు చేయబడినవి.

మిక్కిలి అందముగాను, సన్నగా నుండును. తక్షణమే ఆర్డరును పంపుడు.

6 మా X 3 మా రు 10-0-0. 6 మా X 3 మా అన్నిరంగులలోను గలరు 1-కి రు 10-8-0.

కె. ఎస్. ముత్యయ్య కంపెనీ, తపాలు పెట్టె నెం. 99, మదరాసు. [2382]

అడుసుపుండ్ర మందు: నీళ్లలో తిరుగుటవల్ల కాలివేళ్లల మధ్యమున కలుగు పుండ్లకు యీ ఔషధము చాల శ్రేష్టమైనది. బుడ్డి 1-కి రు 0-8-0.

1740

అమరావతి యేజన్సీ, పార్కుటవును - మదరాసు.

వై రెక్సు | మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

ఒక-టియే తక్షణమే కుదుర్చును. దీనిని ఉపయోగించిన రోగులు ఆరోగ్యమును పుష్టిని గలిగియుండుటయే ఒక గొప్ప యోగ్యతాపత్రిక. ఇందుచేతనే పైరకుకి లెక్కపెట్టు

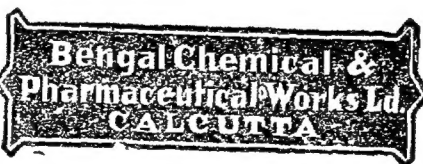
ట వీలుకానంత మిక్కిలి అమితముగా విక్రయించబడుచున్నది.

ఇందేమియు రహస్యములేదు

దయచేసి వ్రాసిన యోగముకూడ తెలుపబడును

బుడ్డి 1 కి రు 0-13-0 మాత్రమే

వి. పి. ఖర్చులతో నహా రు 1-4-0.



1591

అప్పటమైన చ్యవనప్రాస

2426

(సుప్రసిద్ధమైన ఆయుర్వేద ఔషధము) పరిశుద్ధతకు, లో పరహిత్యమునకు పూచీ యివ్వబడును.

ఈ దినువ తెలుపబడిన వ్యాధులకు తప్పక మంచి గుణమిచ్చునట్లు పరీక్షచే రూఢియైనది.

దగ్గు	ఉబ్బసము	విస్తారముగా పనిచేయుట
జలుబు	శ్వాసకృచ్ఛము	ఎరుగకుండ జేయుట
రొమ్ము పడికెము	చిక్కిపోవుట, దుర్బలత్వము	కృశింపజేయు వ్యాధులు మొదలగునవి.

కారణమును మంచి స్థితిలో నుంచును. సులభముగా జీర్ణమగును. కాలప్రసక్తిని సరిగా నుంచును.

మిక్కిలి ఒలకరమైనది. మంచి రుచికలది ఎంతగర యిచ్చినను యింతకంటెను శ్రేష్టమైనది దొరకదు. ఎంత వయస్సునం దైనను ప్రతిదినము ఉపయోగించుటకు తగిన శ్రేష్టమైన టానికు. కాడ్లివర్ నూనె కంటెను శ్రేష్టమైనది 20 రులము (40 దినములకు సరిపోవు) ఔషధము.

వెల రు 2-8-0

KALPATARU AYURVEDIC WORKS,
Head Office - 94, GREY STREET, CALCUTTA.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జనవరి 11-12-25

ఇరువదిగజముల "పిన్" ధరలు

కారికొవల్లులు—22 X 22 ముంగిసమార్కు (లి) రు 11-8. సరాసరిరకము—

కారికొవల్లులు — 22 X 22 వేరు రకములు (లి) రు 10-8 సరాసరిరకము రు 9-6.

తెలుపుముల్లు—1708 రు 15-2; గ్లాస్ గో 9000 రు 15-12; ఎల్. ఎల్. 78 రు 10-7; ఇ. సి. 78 రు 11-2; 88-888 రు 15-4; బి. సి. 78 రు 10-12; 380 రు 10-8., 2908 రు 9-4., 8978 రు 10-10. 7978 రు 10-12.

నూలు

40 నెంబరు, పీను (5 పౌండ్ కట్టకు)—ట్రాక్—రు 6-12. చలన రు పచ్చరంగు రు 9-18; పడవ రు 9-0-0; కారి రు 9-0; సవరణ రు 8-12.

40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్ట)—నత్త. త్రము రు 12-12-0. నీలసవరము రు 12-11-0.

60 నెంబరు పీను (5 పౌండ్ కట్టకు)—అడకతె— నెమలి రు 18-12; "గేట్" రు 18-10; గొడ్డలి రు 10-8-0; గడ్డిబండి రు 10-8-0; ఎద్దుగడియారము రు 10-8; సింహము పేటకాకు రు 10-8-0 పెనసలు రు 10-7-0.

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టకు)— భూగోళము రు 18-15 కలంచేప రు 20-6-0.

లోహములు

ఇనుము:—తెల్లియను చట్టకమ్మిలు ఒకవారువకు ధర రు 34, 35.

ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు రు 254; జర్మను (డిప్ మాక్) రు 252; రాసిరేకు:—రు 279, 280.

టిక్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటికి) 9" రు 19-0-0.

కలాయిపెంకురేకు:—24" గేట్ 6" 7" 8" రు 15; రు 15-4; 10" రు 15-4.

సిమెంట్ పీపాకు వెల:—

నార్వే ఆవుమార్కు రు 10-8; "బస్-రే" రు 10-12-0, జర్మని నెమలి రు 10-0, తాళము చెవి 9-12-0.

రంగులు

హండ్రెడు వెలు పీపాధర

అలిజరేక్:—20% ఆవుమార్కు రు 72; 20% నాల్గు గుణ్ణములు రు 69.

"బైక్రోమేట్ పాటాన్" హండ్రెడ్ వెల్ ధర 88-8, చక్కెర (రెడి) రు. 29-10.

నాయిదాధరలు:—డికెంబరు రు 28-12;

వేరుసెనగ పప్పులు

మార్కెట్ ధరలు:—"మిషిన్" 49, నాదా పాను రు 44.

వేరుసెనగనూనె

"గానుగ" రు 112, "ప్రెస్" రు 109, 109.

ఆముదము

రు 105, 106. (గ్రాహధర)

పదునుచేసిన తోలు రతి 1 టికి

	మొదలు	వరకు
తెల్ల మేకతోలు (మగ్గరకం)	రు 2 0 0	రు 2 6 0
ఎద్దుతోలు (8 మొదలు 8 1/2 రతులు)	రు 0 14 9	రు 0 15 3
" (తేలిక)	రు 1 1 0	రు 1 1 9
" బెంగుళూరు (8 మొదలు 8 1/2)	రు 0 15 1	రు 0 15 6
" " (తేలిక సరకము)	రు 1 1 6	రు 1 2 0
" (మట్టాడ)	రు 0 14 0	
" (విజయనగరం 7 1/2 7 1/2)	రు 0 15 6	
" (ఏలూరు 7 7 1/2)	రు 1 0 0	రు 1 0 6
గేదతోలు	రు 0 9 9	రు 0 10 0
గేదూడతోలు	రు 0 15 6	రు 1 1 8
ఆవుదాడతోలు	రు 1 10 0	రు 1 11

(రత్న పురుష లేహ్యము) 1963

యేకారముచే సంభవించిన శుక్లవస్త్రముచేనె తగ్గించి బలము గలుగజేయునని ఆశేకలచే కొనియాడబడుచున్నది. రు. 1-4-0

పట్టాభిరామ వైద్యశాల, రాయవరము, (గోదావరి)

అమెరికాలో ఇండియాగూర్చి

ప్రశంస

డా॥ సాండర్సుగారు

కాలిఫోర్నియా విశ్వవిద్యాలయమునందు ప్రాధ్యక్షమున ముగూర్చి బోధించువారు, భారతీయులు, చీనావారు జపానీయులును గల గ్రామ్యులను స్కూలు ఉపాధ్యాయులును అగు డా॥ కెన్నేతు సాండర్సుగారు మదరాసువచ్చిరి. అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధితో నిట్లు చెప్పిరి.

“అమెరికాలో ఇండియాగూర్చి అభిలాష మెండరుచున్నది. అమెరికను ప్రతికలు తరచు గాంధీగారినిగూర్చి ఇండియా సంస్కరణములగూర్చి హిందూమహమ్మదీయ సమస్య గూర్చి నిన్ను చాతుర్యధిరణ గూర్చి వ్యాసముల ప్రకటించుచున్నవి. వారికి ఫీల్డ్ పైను దీవుల స్వాతంత్ర్యసమస్య గలదు గావున ఇండియాగూర్చి ఆలోచించుచుందురు. డా॥ టాగూరుగారు వచ్చినప్పటినుండి భారతదేశకళలగూర్చి అభిరుచి యెక్కువగుచున్నది. న్యూయార్క్ లో కొన్ని నెలలకిందట కొన్ని నాటక సంఘములు “మృచ్ఛకటిక” నాటకమును పరస్పర కొన్నివారములపాటు ప్రదర్శించినవి. డా॥ ఆండర్సుగారు స్వామివారే అమెరికను దేశీయులను భారతీయులయెడ యంత్రేకకలిగించుటకు ముఖ్యకారకులు. నేను ఇండియా దేశ సమస్యల గూర్చి వ్యయముగ తెలిసికొనుటకై వచ్చితిని. పో అతులవల్లద చాట్టగారిని విల్లింగుడను ప్రభువుగారిని జీనీవాలో చూచి ఇండియాను గూర్చి చాల విషయముల ప్రసంగించితిని.

జాతీయమితి

జాతీయమితి స్థాపించబడి నప్పటినుండి ప్రాధ్యక్షముల సమస్యలు మిగిలినవల నాకర్షించుచున్నవి. జాతీయమితిలో పెక్క తెలియట నందు, కార్మిక పరిస్థితులగూర్చి యెక్కువ పనిజేయుచున్న అంతర్జాతీయ కార్మిక కార్యాలయము నందు జాపానీయులు యెక్కువ మంది ఉద్యోగులుగ నున్నారు. పాశ్చాత్యులు శాంతి వాంఛల గలవారనియు ప్రాధ్యక్షులు ఆధ్యాత్మిక

జ్ఞానము గలవారనియు వాడుకగలను. ఉభయులును అన్ని చోట్ల యుందురు.

ఆసియా వారిని యితర దేశముల కెగుమతి జేయుటను గూర్చి చాల ఓర్పు పొందవలసి యున్నది. భారతీయులయెడ నీవిషయమున సానుభూతి జూపినను, దక్షిణాఫ్రికా ఆఫ్రికా సంయుక్త రాష్ట్రముల దుర్భర పరిస్థితుల గమనింపవలసియున్నది. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు భారతీయ సైనికులను వారి స్వజాతి వారితోనే విదేశములలో యుద్ధ ముజేయ గొంపోయెదరని భావంపరాదు. కెన్యాలో నిట్టిదే జరుగనున్నది. ఈవిషయమున బలవంత పెట్టరాదు. ఇట్టి విషయ సమస్యలను ఉభయపక్షముల వారికి న్యాయము కలుగునట్లు నిష్పక్షపాతముగ పరిష్కరింప గల సంస్థ జాతీయమితియే.

ప్రెసిడెంట్ నిల్సనుగారు జాతీయమితిలో జేరుట కేరలము పాక్షిక సమస్యగా నెంచుకొంటుంటే చేతనే అమెరికా యా సంస్థయెడ ఆశ్రద్ధ వహించెను. కాని యిప్పుడు అమెరికాలో సమితియందెక్కువ పాల్గొనవలె నను అభిలాష పెంపొందుచున్నది. ఆసియానుండి వచ్చు యెట్టి విద్యార్థి కైనను అమెరికా తలుపులు తెరచుకొని యున్నది.”

డా॥ సాండర్సుగారు రేపు మైసూరు బోయెదరు. అచ్చట విశ్వవిద్యాలయము యాజమాన్యమున కొన్ని ఉపన్యాసము లొసంగి, కలకత్తా బోయి, నాలుగు నెలలు పాటు యితర ప్రాంతములలో దిరిగి స్వదేశమున కేగెదరు. (ఆ. ప్రె.)

వెల్లింగ్టన్ సినిమా 95

మవుంటురోడు, మద్రాసు.

8-12-25 మంగళవారమునుండి 11-12-25 శుక్రవారము వరకు

ప్రపంచమందు అంతటను సుప్రసిద్ధి చెందిన

“స్ట్రీట్”

సాముయ్లోహాస్ కిన్న ఆడముగారిచే వ్రాయబడిన ప్రసిద్ధమైన నావలులోనిది.

ప్రకటన

2507

అత్యద్భుత నాటక ప్రదర్శనము
ఇండియన్ డ్రామెటిక్ కంపెనీ,

“బందరు
గుడివాడ జగన్మోహనీ హాలులో

12-12-25 శనివారం రాత్రి గం 9-30 కి

హరిశ్చంద్ర

డి. వి. సుబ్బారావుగారు, హరిశ్చంద్ర భూమికను ధరింతురు

బి. వెంకటేశ్వరరావుగారు, చంద్రమతి

శ్రీపతి పట్టాభిరామయ్యగారు, విశ్వామిత్రుడు

వి. వి. కృష్ణయ్యగారు, నక్షత్రకుడు

మేనేజరు.

క్రొను థియేటరు 2283

8-12-25 శనివారమునుండి 11-12-25 శుక్రవారమువరకు

ప్రతిరోజు 2 ప్రదర్శనములు సాయంత్రము 6-15 రాత్రి 9-30

శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము

2 గం॥ ప్రత్యేకమాటిని గలదు

మదన్ థియేటరుస్ లిమిటెడ్ వారివలన

అత్యద్భుతమైనట్టి, పది బ్రహ్మాండమైన రిల్లీగలిగినట్టి

పతిభక్తి

లేక భర్తయందు భార్యకుగల భక్తిని తెలుపుకథ

ప్రదర్శింపబడును

మినమనెల్లి, మాస్టర్ మోహన్ ప్రధానకథానాయకులు

ఒకస్థలమునుండి మరి ఒకస్థలమునకు
తీసుకొనిపోవునప్పుడు

for Economical Transportation



నిజముగా మితవ్యయము గలది

యింజన్

బయట గ్రామములం

దుండు బాటలపైనపోవుటకు

అనుకూలముగా నుండుటకై

ప్రత్యేకముగా బలమైన

సుప్రసిద్ధమైన వాల్వ

“హెడ్ యింజన్” నందు

ఉంచబడియున్నది.

క్రొత్త ట్రక్కు

for Economical Transportation



The New Truck

ధర రూ 2400

పూర్తి వివరములకు ఈ దిగువ విలాసములకు వ్రాయుడు.

2079

సింపున్ అండు కో., లిమిటెడ్., మద్రాసు, ఉదకమండలము.

పోలీసు ఉద్యోగి మాననప్రధానా

భక్తశాసనసభ్యుడు రెండువారా పత్రికలు పరిహారములు చెల్లించుట

కోర్టు వారీ తీర్పు

[మదరాసు శాసనసభ్యుల అబ్దుల్ హైగారు ప్రొద్దుటూరు జైలులో ఉన్నప్పుడు గోపాలయ్యగారి విషయమై ప్రభుత్వవారికి కొన్ని ప్రశ్నల నంపిరి. ఈపోలీసు ఉద్యోగి లందఱులు పుచ్చుకొనుచుండెననియు తప్పు నేరములు సృష్టించుచుండెననియు హిందూ మహమ్మదీయ కలహములను పెంపొందింపజేయుచుండెననియు వదంతులు ప్రబలుచుండెననియు ఈ వదంతులు సత్యమైనవాయనియు అబ్దుల్ హైగారు ప్రశ్నించిరి. ఈ ప్రశ్నలను వారాపత్రికలయందు ప్రకటించిరి. పోలీసు ఉద్యోగి మాననప్రధానా లేగా ప్రొద్దుటూరు జైలును నిశ్చయించి. పార్థసారథి అయ్యగారు కేసును విచారించి వాదపక్షమున తీర్పుచెప్పెను. తీర్పును సంగ్రహముగ ఈవిధము ప్రకటించుచున్నాము.]

ఈ కేసులయందు వాది పోలీసు డిప్యూటీ మేంటనందు బాధ్యత గలిగిన గొప్ప ఉద్యోగమునందున్నాడు. ప్రతివాది అబ్దుల్ హైగారు శాసనసభియందు మహమ్మదీయ నియోజకవర్గపు ప్రతినిధిగనున్నారు. గొప్ప వ్యాప్తిగలిగిన డియోక్షన్ ప్రెసు స్వరాజ్యపత్రికలపై కూడ ఈ కేసు లేబడినది. ప్రతివాది అబ్దుల్ హైగారు ముఖ్యులు. మాననప్రధానా మరల ఈ ప్రకటనకు కర్తలు వీరే. వీరు తమ ప్రశ్నలను పత్రికలయందు ప్రకటించుకొనిన ఈ కేసుకు అవకాశమే లేకుండేది మరి తలచెదను. కావున అబ్దుల్ హైగారి విషయమై మొదటి పరిష్కారించెదను.

ఈ ప్రకటనను వారాపత్రికలకు పంపినట్లు ప్రతివాది అంగీకరించుచున్నాడు. ప్రకటించబడిన విషయములు మాననప్రధానా కలగజేయుచున్న వా యను విషయమై ఆలోచించవలసి యున్నది. ఈ ప్రశ్నలయందు వాది గొప్ప నేరములు గావించినట్లు నూచింపబడినది. ప్రొద్దుటూరు మహమ్మదీయులపై నేరముల నారోపించుటకు వాది బాంబులను తయారుచేయుచుండెననియు, బాంబుకేసులు ఇతర కేసులు కల్పించుచుండెననియు, వ్యభిచారుడై తన ఉంపుకు కత్తెలను సాధనముగ నుంచుకొని డిక్టేషనుల మహమ్మదీయులపై తప్పు కేసులను సృష్టించుచుండెననియు, వైశ్యులను మహమ్మదీయులను తగవులు పెంచుచుండెననియు, 16 వేల రూప్యములవరకు లంచములు పుచ్చుకొనిననియు, తన ఉంపుకు కత్తెలకు విలవగల తెల్లరాళ్లకమ్మలనిచ్చెననియు ఈ ప్రశ్నల పల్ల నూచింపబడినది. ఈ నేరాలోపణలయందు కొంచెమైనను సత్యమున్న వాది ఉద్యోగమునుండి డిస్మిస్ అగుటయేగాక ప్రజాతిరస్కారమునకుకూడ పాల్పడు దుర్గతి సంభవించి యుండేది. లంచముపుచ్చుకొనుట, నీతి బాహ్యముగ ప్రవర్తించుట సత్యమైనవో వాది కఠినశిక్షలకుకూడ పాత్రయ్యెనుండేది వాడు. తాను ప్రభుత్వమువారికి కొన్ని ప్రశ్నల నడిగిననియు నేరమును ఎచ్చట నీరూపించుచుండ లేదనియు ప్రతివాది వాదించుచున్నాడు. మాననప్రధానా గావించుటకు నేరాలోపణము గావించుట అవసరము. నేరములు గావించినట్లు నూచింపబడిన అది మాననప్రధానము. ప్రతివాది ప్రశ్నలు సప్తముగ మాననప్రధానము కలగజేయుచున్నది. చట్టము ననుసరించి, లంచమును పుచ్చుకొనెనని చెప్పట ఏవిధమున మాననప్రధానా, అట్లే "లంచము పుచ్చుకొనినరనుమాట నిజమా" అను ప్రశ్నకూడ వై అర్థమునే ధ్వనింప చేయుచుండుటచే మాననప్రధానమైనదే. కావున ఈ ప్రశ్నలు మాననప్రధానము కలగజేయుట లేదనియు అట్టి యుద్దేశము ప్రతివాదికి లేదనియు వాదించుట విపరీతముగనున్నది. కావున అబ్దుల్ హైగారు వారితోపాటు డియోక్షన్ ప్రెసు స్వరాజ్యపత్రికలు మాననప్రధానము కలగజేయు విషయములను ప్రకటించిరి నిర్ణయించుచున్నాను. ఈ పత్రికలు ప్రొద్దుటూరుకు వచ్చుచుండుటచేతను ఈ కేసును విచారించుటకు ఈ కోర్టువారికి అధికారమున్నదని నిర్ణయించుచున్నాను.

వాది-ప్రతివాది

వాది పోలీసు డిప్యూటీ మేంటనందు బాధ్యతగల ఉన్నత ఉద్యోగి గున్నాడు. భారత నేరములను గావించెనని నూచించు ఈ ప్రశ్నలు అసామాన్యముని గురించి ప్రశ్నింపబడలేదు. కక్షలను పెంచుచున్న తగువులమార్పిడి ప్రశ్నలడగబడలేదు. పోలీ

సు ఇన్స్ పెక్టరు హోదాయముండి ఇంకను న్యూజికి రావలసిన పెద్దమనిషిని గురించి ఇట్టి ప్రశ్నలు వేయబడెను. ఇతనికి 16 సంవత్సరములు సర్వీసు ఉన్నది. ప్రభుత్వము వారెన్నియో బహుమానము లాసరియున్నాడు. ఎన్నియో నేరములను పరిశీలించి నేరస్థులను శిక్షకు తెచ్చుటయందు గొప్ప వై పూర్వమును ప్రకటించుచుండెను. వీరి సర్వీసు పుస్తకము ప్రశంసతో నిండియున్నది. త్వరలో జిల్లా సూపరింటెండెంటు ఉద్యోగము పొందవల్గులుగ నున్నట్లు తెలియుచున్నది. బాంబులు తయారు చేయుచుండ గీండ్లను పట్టుటయందు వీరు గొప్ప నేర్పును ప్రకటించుటయేగాక ప్రాణహాని నైనను లక్ష్యము చేయక తమ ధర్మములను నిర్వహించిరి. గొప్ప ఉద్యోగులతో వీరికి బాంధవ్యములున్నవి.

ప్రతివాది శాసనసభ్యుడు. 1922 సంవత్సరమున వాది ప్రొద్దుటూరునందు పోలీసు ఇన్స్ పెక్టరుగ పనిచేయుచుండెను. అచ్చట వైశ్యులకును మహమ్మదీయులకును కలహములు అధికముగ నుండెను. మొహరంపండుగ కన్యకా పక్ష పక్షిత్వ రి ఉత్సవములు కలసి వచ్చుటచే ఈతగవులు విషమముగ పరిణమించెను. కోర్టునందు - వైశ్యులకు అనుకూలముగ తీర్పు ఇవ్వబడెను. మహమ్మదీయుల దౌర్జన్యము ఖండింపబడెను. మహమ్మదీయులే ఉద్దేశపరులై ప్రవర్తించి రనియు వారే నేరస్థులనియు కోర్టునందు రుజువయ్యెను. వైశ్యులు తమయుత్సవములను జరుపుకొనుటకు మోకోర్టువారు తీర్పు చెప్పచు ప్రజల వివిధహక్కులను సంగ్రహించుట పోలీసువారి ధర్మమని నూచించియుండిరి. ఇట్టి పరిస్థితులలో కాంతిని సంగ్రహించి గ్రామమునం దెట్టి అల్లరి జరుగకుండునట్లు చేయుట వాదియగు పోలీసు ఇన్స్ పెక్టరు ధర్మమైయుండెను. ప్రతి సంవత్సరము ఈ ఉత్సవముల సందర్భమున పోలీసు బందీబస్తు అధికముగ నుండెను. ప్రొద్దుటూరులో దుండగీండ్లను మహమ్మదీయులు అధికముగ నుండుటచే అల్లరుల నడచుటకు పోలీసువారు గుంపులపై తుపాకులను క్రేల్చునలసిన అవసరము కూడ ఆపూర్వము ఏర్పడుచుండెను.

ఈ వివరముల నన్నిటిని ప్రతివాది పరిశీలించి యుండలేదు. ఈ అల్లరుల సందర్భమున కొందరు మహమ్మదీయులు శిక్షింపబడిననీ కూడ వీరికి తెలియదు. వైశ్యులను ఇబ్బంది పెట్టు విషయమై మహమ్మదీయులు ప్రొద్దుటూరునందు గావించుచున్న దౌర్జన్యమును వీరికి కొంచెముకూడ తెలియదు. ఎన్నికల సందర్భమున వోట్లగిరకు ఒకపర్యాయము మాత్రమే ప్రొద్దుటూరుకు వచ్చెను. హిందుమహమ్మదీయుల విభేదముల తీవ్రతను తగ్గించుటకు వీరు కొంచెమైనను పాటుపడి యుండలేదు.

దురుద్దేశము

ప్రభుత్వ నేపథ్యమున్న పెద్దమనిషిపై ఎట్టి విచారణ సలుపక నేరములను ఆరోపించుట దురుద్దేశమును సప్తముగ ప్రకటించుచున్నది. ఆరోపించబడిన నేరములు నిజమా అబద్ధమా అనువిషయమై ప్రతివాది కొంచెమైనను శ్రద్ధహించియుండలేదు. 1924 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో ప్రొద్దుటూరునందలి అసామాన్యము కొందరితో ఇతడు మాట్లాడెను. మరికొందరు అసామాన్యములు ఇతనికి బాబులు వ్రాసిరి. సంభాషణలలో, జరిగినట్లు గర్భచూపబడలేదు. బాబులు కోర్టువారి కివ్వబడలేదు. ఈ నేరాలోపణలను ఇంతే ఆధారము. ప్రొద్దుటూరు వాస్తవ్యులగు ఖాజాహుసేను సాహెబుగారు జెప్పిన వాక్యములను ప్రమాణముగ గైకొని క్రింది ప్రశ్నలను ప్రభుత్వమువారికి పంపెను. వారాపత్రికలలో ప్రకటించెను. ఎట్టి ఆధారములేక పెద్దమనిషిపై భారమగు నేరములను ఈవిధమున ఆరోపించుట కడు నీచమైన కార్యము. ప్రశ్నలను ప్రభుత్వమువారికి పంపుటకు పూర్వము ప్రతివాది జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటును కొకబాబు వ్రాసెను. అంతకు పూర్వమే ఈవిషయమై ప్రతివాది ప్రభుత్వమువారిని ప్రశ్నించియుండెను. ప్రభుత్వమువారు వాది చర్యలను సమర్థించుచు ప్రత్యుత్తరమిచ్చియుండిరి. జిల్లా సూపరింటెండెంటు వాది నిర్దోషియనియు తనధర్మములను క్రమముగ నిర్వహించుచుండెననియు ప్రతివాదికి తెలిపెను. కావున ఈవిధమున శాసనసభా కార్యదర్శికి ప్రశ్నల సంపుటకు ప్రతివాది కెట్టి ఆధారములేదని యు కేవలము దురుద్దేశముతో ఈ ప్రశ్నల నంపెననియు సప్తముగ నుచున్నది.

ప్రతివాది జిల్లా సూపరింటెండెంటుకు వ్రాసినబాబులో వాదియను మరియొక పెద్ద ఇన్స్ పెక్టరు రాజగోపాలరెడ్డిగారును ప్రొద్దుటూరునందలి మహమ్మదీయులను పీడించుచుండిననియు ఆ కారణమున వారు ప్రజల విశ్వాసమును కోల్పోయిననియు ప్రజలు ఈ విషయమై ఒక మహాజరు పంపిననియు తెలిపెను.

ఈ ఉద్యోగులను బహుయుండు ఉచితముని నూచించెను. ఈ ఉద్యోగులపై నేరము నిర్ణయించునంతవరకు బహుయుండుటకు వీలులేదని జిల్లా సూపరింటెండెంటు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. అంతటితో ప్రతివాది యూరకుండక మతోద్దేశముతో తన తోడి మహమ్మదీయులను సంగ్రహింపవలయు నను మిషన్ పెట్టుకొని వాదికి మాననప్రధానము కలగజేయుటకు పూనుకొనెను. ఈ ఉద్దేశముతో కొన్ని ప్రశ్నలను శాసనసభా కార్యదర్శికి పంపి ఆ ప్రశ్నలను పత్రికలలో ప్రకటించెను. ఎంత విచారించినను ఈ ప్రశ్నల నడుగుటకు ఎట్టి ఆధారములుగాని కనుపడుటలేదు. ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు తప్పుదారులయందు ప్రవర్తించుచున్న ఉన్నత ఉద్యోగులకు వివరములను తెలిపి వారికి తగు శిక్ష విధింపబడునట్లు చేయుట ప్రజల ధర్మముగాని ఈవిధముల దురుద్దేశముతో మాననప్రధానము కలగజేయు పూనుకొనుట ఎంతమాత్రము సరియైన పద్ధతికాదు. అందులో ప్రతివాది ఈ నేరాలోపణలయందు సత్యమున్నదా లేదా అను విషయమును పరిశీలించుటకు కొంచెమైనను శ్రద్ధ వహించలేదు.

విచారణయందు ప్రతివాది మహాజరును ముఖ్యమగు ఆధారముగ గైకొనెను. ఈ మహాజరునందు 205 సంవత్సరములు లున్నది. మహాజరు ఇంగ్లీషునందున్నది. సంతకములు వివిధ భాషలయందున్నవి. సంతకములు చేసినవారెవరు సాక్ష్యమివ్వలేదు. ఒక్కరు మాత్రము సాక్ష్యమిచ్చిరి. వీరు ప్రొద్దుటూరు నందలి ఖాజిగారు. వీరు ప్రతివాదితో ఈవిషయమై మాట్లాడిరి. ప్రతివాది చెన్నపురికి పోవుచుండ స్టేషనుపట్టుకొని డిట. మెయిలుబండి నాలుగు నిమిషములే ప్రొద్దుటూరులో నిలుచును. కావున నాలుగునిమిషములే వీరు మాట్లాడిరిని చెప్పవచ్చును. వీరుకడచిన మాడు సందర్భములందు జరిగిన అల్లరులలో మహమ్మదీయుల పక్షమున నాయకులుగ నుండిరి. వీరిమాటలే ప్రతివాదికి ఆధారము. దీనిపల్ల ప్రతివాది సత్యమును తెలిసికొనుటకు ఎట్టి శ్రద్ధహించలేదని సప్తముగ నున్నది. మహాజరునందు లేనివిషయములు కొన్ని ప్రశ్నలయందు నున్నవి. 16 వేల రూప్యములు లంచములు పుచ్చుకొనినట్లు మహాజరునందు లేదు. బాంబులు వాదితయారు చేయుచున్నట్లు మహాజరునందు లేదు.

కలకత్తాలో ఇట్టికేనే ఒకటిజరిగెను. లజపతిరాయగారు మైకులయందు ప్రభుత్వ ద్వేషమును పురిగొల్పుచుండెనని ఇంగ్లీషుమేను పత్రిక ప్రకటించెను. లజపతి రాయగారు మాననప్రధానము కేసుతెచ్చిరి. ప్రతివాదులగు ఇంగ్లీషుమేను పత్రిక కంపెనినవారు ఈ నేరాలోపణమును రుజువు చేయబాలకపోయిరి. ప్రకటించబడిన విషయములు సత్యములని కోర్టునందు రుజువుకాకున్న ప్రతివాదులు మాననప్రధానము చెల్లంపవలసి యుండునని కోర్టువారు నిర్ణయించి, అదేవిధమున వాదిపక్షమున తీర్పు చెప్పిరి. ఈ కేసునందు ప్రతివాది తాను గావించిన నేరాలోపణలను కోర్టునందు రుజువు చేయబాలకపోయెను. తాను ఈ నేరాలోపణలను గురించి పరిశీలించెననియు సత్యమైనవని గ్రహించిన పిమ్మటనే ప్రశ్నల నంపెననియు ప్రతివాది విచారణ సందర్భమున చెప్పెను. కాని విచారణయందు నేరములను రుజువుచేయబాలక పోయెను.

వాది 2000 రూప్యముల పరిహారము కోరుచున్నాడు కేసు ప్రారంభించుటకు పూర్వము ప్రతివాది తీమాపణము పంపవలయునని వాది నోటీసు ఇవ్వగా ప్రతివాది అట్లు చేయలేదు. గొల్లూ మెంబరు గారి తో మాట్లాడెదనని కూడ వాదిని తెదరించెను. ప్రధమమున ఇంత దౌర్జన్యముతో నున్న ప్రతివాది విచారణ సందర్భమున నేరములను రుజువుచేయబాలక పోయెను. విచారణ సమయమునం దైనను తన నేరమును అంగీకరించిన బాగుండెడిది. అట్లుకాక అప్పుడుకూడ అనవసరమగు సాక్షులను విచారించి వాదికి మరింత మాననప్రధానము కలగజేయు యత్నించెను. ప్రతివాది జైలు మొదటినుండియు దురుద్దేశమును సప్తముగ ప్రకటించుచున్నది. విచారణ సమయమున ప్రతివాది వాదికి అవమానము కలగజేయుటయు నను ఉద్దేశముతో జయం వెంటలు సుబ్బయ్య అనుసాక్షిని చిన్ని అను చేత్యాంగన అను నొకసాక్షిని విచారించెను. ఒకసాక్షి వేత్యాంగన మరియొకసాక్షి రెండు పర్యాయములు దివాలాతీసిన చిన్నవర్తకుడు. ఈ సాక్షులుగోల్ల వాది ప్రవర్తనము అక్రమమైనవని ఎంతమాత్రము రుజువుకాలేదు. వీరిసాక్ష్యమునందు స్వవాఖ్య ఖండనము సప్తముగ కనుపడుచున్నది. కావున వీరిసాక్ష్యమును విశ్వసించుటకు వీలులేదు. ప్రతివాదికున్న సాక్షులువీరే. అన్ని విషయములు పరిశీలించిమాడగ ప్రతివాది మొదలుగుండియు వాదిపట్ల దురుద్దేశ

మూల ప్రవర్తించెననియు తాను కాసనసభ్యుడగు గర్వముతో ప్రవర్తించెననియు ఆనామధేయల మాటలను ఆధారముగ గొని దురుద్దేశముతో వాదికి మానవత్వమును గలగజేయ పూనుకొనెననియు విదితమగుచున్నది. నేరారోపణమునకు కారణములు కనుపడుటలేదు. మీదు మిక్కిలి ప్రతివాది దురుద్దేశము స్పష్టముగ రుజువుచున్నది. కావున ప్రతివాది ప్రశ్నలను ఎట్టి సదుద్దేశముతో పంపలేదని యు వాదించి వివిధమునైన అగౌరవరచనలయ నను ఉద్దేశముతో ఈ విధమున ప్రవర్తించెననియు నమ్ముచున్నాను.

కాసనసభ్యుల హక్కులు

ఈ విషయమున కాసనసభ్యులకున్న హక్కుల విషయమై కొంత పరిశీలించవలసి యున్నది. కాసనసభ్యుడైనంత మాత్రమున పెద్దయమల్యల గౌరవమునకు హానికలుగజేయు హక్కు వారి కుండునని చెప్పటకు వీలులేదు. చట్టము ఇట్టి అధికారము నొసగుటలేదు. ప్రశ్నలనుడుగు అధికారము కాసన సభ్యులకున్నది. ఈ అధికారము వారికిగల ప్రత్యేకహక్కులలో నొకటి. ఈ ప్రత్యేకత పూర్వము ప్రతివాది దుర్వినియోగమునకును, సభకు ప్రతిమము నుద్దేశించి గాని వివరములను తెలిసికొనవలయునని సదుద్దేశముతోగాని ప్రశ్నలను అడుగవలెనని బాధనుపాక్షిగాను ప్రానియున్నాడు. నాలుగు విషయములను గమనింపవలసియున్నది. (1) ఇట్టి ప్రశ్నలనుడుగుటకు అవసరముగాని అవకాశముగాని యుండెనా? (2) సదుద్దేశముతో ఈ ప్రశ్నలు అడుగబడినవా? (3) ప్రజలక్షేమము కొరకును సంఘమును సంరక్షించుటకును ఈ ప్రశ్నలు అడుగబడినవా? (4) సరసముగ విధమున ఈ ప్రశ్నలు అడుగబడినవా? ప్రజల ఇబ్బందులను తొలగించుటకు ఎన్నియో సాధనములున్నవి. నేరారోపణకు కొంత ఆధారమున్నపుడు మాత్రమే ప్రశ్నలనుడుగవలెను. కాని, నేరారోపణ కట్టి ఆధారములేనప్పుడు ఇట్టి ప్రశ్నలనుడుగుట కాసన సభ్యుడు తన ప్రత్యేకత పూర్వము చూచుచుండుటయని చెప్పటకు వీలులేదు. అన సరమున్నపుడే ఈ ప్రత్యేకత పూర్వము నుపయోగింపవచ్చును. ఈ సందర్భమున ప్రతివాది జిల్లా అధికారులకు రిపోర్టు చేయుట సరియును పద్ధతి. ప్రశ్నలనుడుగుటకు అవకాశముగాని ఆ పనుగాని ఆధారముగాని కనుపడుటలేదు. నేరారోపణమొనర్చి, నేరనిర్ణయమునకు తన ఆధారములను సాక్ష్యమును వేరించి ఉన్నతోద్యోగిలకు తెలిపి నేరస్థునికి శిక్ష విధింపవలయుననియును పద్ధతి. అట్లుగాక దురుద్దేశముతో నేరములను జూరించి చక్కయే ప్రశ్నలను పంపుటచే తన ప్రత్యేకత పూర్వము ప్రతివాదికోల్పోవుచున్నాడు. ప్రతివాది సదుద్దేశముకూడ విధితముకా లేదు. వార్తాపత్రికలకు ప్రశ్నలనుంపుటచే ప్రజల ఇబ్బందులు ఎంతమాత్రము తొలగిపోవు. కావున ప్రతివాది తన ప్రశ్నలను వార్తాపత్రికలయందు ప్రకటించుటలో దురుద్దేశమును ప్రకటించెను.

పార్లమెంటు సభల నిబేదికములను ప్రకటించుట వ్యాయస్థాన వార్తలను ప్రకటించుట మున్నగు విషయములందు పత్రికలకు గాని పత్రిక విలేజులకు గాని సంపూర్ణముగ ప్రత్యేకత పూర్వముండును. ఇతరవిషయములందు యీ ప్రత్యేకత పూర్వము విచ్చలవిడిగా నుపయోగించుటకు వీలులేదు. వ్యాయస్థానముల విచారణ కాసనసభల వృత్తాంతము, సంపూర్ణముగ ప్రజలకు అవసరమగు విషయము. ప్రశ్నలను కాసనసభ్యుడు అంగీకరించి ప్రభుత్వమువారు వాటికి సభ్యులందు ప్రత్యుత్తర మిచ్చినవిషయము ప్రశ్నలు ఎట్టిచైనను ప్రత్యుత్తర మెట్టిచైనను ప్రకటించవచ్చును. ప్రత్యేకత పూర్వము చెలాయించవచ్చును. అట్లు కాక కాసనసభ్యుడు తన అంగీకారమును తెలుపక ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తర మివ్వక పూర్వమే ప్రశ్నలును వార్తాపత్రికలయందు ప్రకటించుట ప్రత్యేకత పూర్వము దుర్వినియోగ పరమటయగును. ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు పూర్వమే ప్రశ్నలను వార్తాపత్రికలయందు ప్రకటించిన నిజమును తెలిసికొనుటకు ప్రభుత్వమువారికి ఇబ్బంది కలుగును. కావున ప్రతివాది తన కాసన సభ్యత్వపు ధర్మములను నిర్వహించెనని చెప్పటకు వీలులేదు. అన్యథాదు ఈ ప్రశ్నలను అంగీకరించలేదు. ఈ ప్రశ్నలు సరసముగ కూడ అడుగలేదు. ఇట్టి సందర్భములలో నేరములను రుజువు చేసిన ప్రతివాది తన చర్యను సమర్థించుకొని యుండవచ్చును. నేరములు రుజువుకాని యెడల ప్రతివాది నేరస్థుడనియే నిర్ణయింపవలెను. కావున ప్రతివాది మానవత్వమును కలుగజేయవలయునని దురుద్దేశముతోడనే ప్రవర్తించెనని నిర్ణయించుచున్నాను.

మానవత్వ పరివారము

ఇక పరివారముగ ఎంత మొత్తము ప్రతివాది వాదికివచ్చు

వలయునో నిర్ణయింపవలసి యున్నది. వాదియొక్క హాదా ననుసరించియు, అసత్య నేరారోపణవల్ల ఎంతవత్తును వాటిల్లినది దృష్టియందుంచుకొని ఈ ప్రశ్నను పరిష్కరింపవలెను. ముందు నూచించిన లజపతిరాయి ఇంగ్లీషుమేను పత్రిక కేసునందు ఒక జనలు కోర్టువారు 15 వేల రూప్యములు పరిహారముగ నిచ్చుచు తీర్పు చెప్పిరి. అప్పీలునందు ఈ తీర్పును రద్దుచేయుచు 1500 రూప్యములు మాత్రమే మానవత్వముగ ఇవ్వబడెను. లజపతిరాయిగారు ప్రభుత్వమువారికి విరుద్ధముగ ఎల్లప్పుడును ఆందోళనము సలుపుచున్నవారగుటచే ఈ విషయమునందు కూడ వారు ప్రభుత్వమునకు విరుద్ధముగ ఆందోళన సలిపి యుండవచ్చునని పత్రిక తలచెనను విషయమును ఆధారముగ గొని హైకోర్టు వారు పరిహారపు మొత్తమును తగ్గించిరి. ఈ కేసునందు ప్రతివాది వాదిపై ఘోరముగ నేరముల వారోపించెను. అన్ని పత్రికలయందు ప్రకటించి అందరకు తెలియునట్లు చేసెను. విచారణ సమయమున కూడ వాదిపట్ల తనకు గల ఆగ్రహమును దుద్దుడేశమును ప్రకటించెను. కడపటివరకు తన ప్రవర్తనమును సమర్థించుకొని వాదికి స్పృహ కలుగజేయు విధమున తన మాటలతోరుటకు యత్నించలేదు. వాదికి ఈ ప్రకటనమువల్ల గౌరవమునకు భంగముకలిగినది. మనోవేదన కలిగినది. తోడివారు చిన్నచూపుచూపిరి. పోలీసు ఉద్యోగులు పూర్వమువలె కలిసిమెలిసి యుండుట మానిచెచిరి. వాది నిర్దోషియనియు ప్రశంసనీయమగు విధమున ఉద్యోగధర్మములు నిర్వహించుచుండెననియు రుజువు చేయబడినది. ప్రతివాది ఎట్టి ఆధారములేక నేరారోపణము గావించెను. ఈ విషయములన్నియు వాదికి అనుకూలముగను ప్రతివాదికి ప్రతిహేతుముగను నున్నవి. ఈ ప్రకటనమువల్ల వాది ఉన్నతోద్యోగము పొందు అవకాశము పోయినది. కావునవాదికి ఈ ప్రకటనమువల్ల గొప్ప నష్టము కలిగినదని చెప్పవచ్చును. అధిక విషయములందు కలిగిన నష్టమేకాక మనోవేదనకూడ వాది అధికముగ అనుభవించెను. పోలీసు ఉద్యోగులు సాధారణముగ ప్రజల విశ్వాసమునకు పాత్రులగుట అసంభవము. ఈ సందర్భమున గౌ. లామెంబరుగారు ఇటీవల చెప్పినమాటలను ప్రజలగుమనియుండు ఉచితము. పోలీసువారు ప్రజాక్షేమమునే దృష్టియందుంచుకొని ఎన్నియో ఇబ్బందుల కోర్చి పనిచేయువారనియు ప్రజలు వారికి అన్ని విధములతోడ్పడుటయేగాక సానుభూతికూడ చూపుచుండుట ఉచితమనియు లామెంబరుగారు నూచించిరి. కాసనసభ్యుడైన ప్రతివాదియే పోలీసు ఉద్యోగిలపై క్రోధమును వ్యాపింపజేయ పూనుకొనుట శోచనీయము. ఇతరులకు ఆచర్యప్రాయములై యుండవలసినవారిట్లు చేయుట గొప్పతప్పు. ఈ విషయమున ప్రతివాది తన బాధ్యతలను ధర్మములను గుర్రెలుగ ప్రవర్తించెననియు సాధారణ పౌరులు చూపవలసిన బాధ్యతనుగూడ ప్రకటించలేదనియు చెప్పవలసి యున్నది. ఈ కారణముల ననుసరించి ప్రతివాది గొప్ప మొత్తమును వాదికి పరిహారముగ చెల్లించునట్లు చేసిన న్యాయముగ నుండునని తలచుచున్నాను. ప్రతివాదికి ప్రతిహేతుముగ ఇవ్వబడు తీర్పును చూచి ఇతరులు సరియగు పద్ధతులయందు ప్రవర్తించ గలరనియు నమ్ముచున్నాను. 2000 రూప్యములు పరిహారముగ ప్రతివాదిచెల్లించుట న్యాయమని తలచుచున్నాను. కావున ప్రతివాది చెడువేల రూప్యములు మానవత్వ పరిహారముగ వాదికి కల్పింపవలయునని తీర్పు చెప్పచున్నాను.

ద్రెయిలీ ఎక్స్ ప్రెసు స్వరాజ్యపత్రికలపై లేబరిన మానవత్వపుకేసు తీర్పు లేవు ప్రకటించబడును.]

బొంబాయి క్రికెటు పందెములు

హిందువులు గెల్చుట
(క్రీడకు తంతి)
బొంబాయి, డిసెం 10:— క్వారంటెన్లరు క్రికెటు పందెములు నేటితో ముగిసినవి. హిందువులు గెలుపొందిరి. హిందువులు 202 పరుగులను జేసిరి. ఈ ఆజూమపుకు 16 వేల మంది హిందువులు వచ్చిరి.
ఈ ఆటలు యూరోపియనులను హిందువులను జరుగునపుడు అనేకదురదృష్టములు సంభవించుచున్నవి. జెయి అను హిందువు బంతి కొట్టుచుండగా యెవరో ఒకరు నూర్యకరణములు కండ్లకడ్డమునచ్చి ప్రతిఘటించునటులజేసి ఆటకొట్టింది గలగజేసి ఆపునటులజేసెను. విచారించగా ఒకపార్సీయువకుడట్లు జేసినటుల చెలిపెను. యూరోపియనుల పక్షమున హ్యూనుహాలేటు అనునాతడు చెబుతప్పుకుండా ఆడుచుండగానే 'కొట్టులేకుంటే బెటికి 100 ఇనియవకో' చిటిబంపుగా అడిచుచుకొని మోసపోయి బెటికివచ్చెను. ఏట్లెనెమి హిందువులు గెల్చిరి.

సారస్వతని కేతనము- వేటపాలెము

భూరి విరాళము.
గుంటూరు జిల్లా వేటపాలెం గ్రామవాసియు, ఆర్యవైశ్య శిఖామణియు, లక్ష్మీనరస్వతీ సంపన్నులును, దానధర్మ నిష్ఠ గరిష్ఠుడగు, కీర్తిశేఖరులును అయిన ఊటుపూర్వ వేంకటస్వామిశ్రేష్ఠిగారి పాత్రుండగు కీ. లక్ష్మీనరసింహాచార్యులు, నెల్లూరు నవాబుపేట హనులగు ము||రా||రా||శ్రీ చుండూరు సుబ్బారాయుడు శ్రేష్ఠిగారి పుత్రిక చి|| సా|| సుబ్బరత్నమ్మయొక్క పాణిగ్రహణ మహోత్సవ కాలమందు వేటపాలెమునందు సారస్వతస్వరూపముదాల్చి శాశ్వతనికేతన మేష్వరమకొనిన సరస్వతీదేవి పాదపద్మములయందు మాతృభాషాభిమానముతో మూలనిధికి రు 250/-ల నుచితవిరాళ మొసంగి హామకవర్గమునందు ప్రథములై మాయొక్క కృతజ్ఞతను పాత్రులైరి. దీనికి మాయభివాదములు.

వినుకొండ గ్రామవాసులు ము||రా||శ్రీ కొన్నిపర వేంకట సుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారు వివాహమహోత్సవ కాలమందు భాషాభిమానముతో సారస్వత నికేతనమునకు గ్రంథసంపాదనార్థము విరాళ మొసంగినది. రు 0-0-0 లు. శ్రీ శ్రేష్ఠిగారికి కృతజ్ఞతతో మాయభివందనము లర్పించుచున్నాము.

సెల్లూరు } ఊ. వెం. శ్రేష్ఠి, ప్రతిపాపకాన్యథుడు.

శ్రీకాళహస్తి దేవాంగమహాజనసభ

2-12-25 శ్రీ కాళహస్తి దేవాంగమండప సక్రముల పురోభివృద్ధికి పరిపాలనా సంఘము నేర్పాటుజేయుటకు బ్రహ్మ శ్రీ వేదమూర్తులు బూ. వా. మనుస్వామయ్యగారి నధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనిరి.

తీర్మానములు

1. శ్రీ కాళహస్తి దేవాంగమండప సక్రముల తీర్మానమును గావించినటువంటి సంఘమునకు పరిపాలక సంఘ మను చేరును నిర్ణయించుట.
2. 5-8-25 శ్రీ జమీన్దార్లు యన్నం వెంకట్రాయలు గారు, సజ్జా మనుస్వామిగారు, శిశు కామాక్షయ్యగారు, పోన్నేరి రామకృష్ణయ్యగారు వాద వీరభద్రయ్య శతపథానిగారు వీరైదుగురు మండపసక్రముల శిథిలభితిని గాంచి ఉద్ధరణ గావించుటకై పదివేల రూపాయలను నేకరింపవలసియున్నదను తీర్మానముయొక్క రికార్డును సభయందు వదులగానంగీకరించుట.
3. కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు వత్సరమునకు రి వర్షాయములు సమావేశము కావలెననియు వత్సరాంత సభజరిపి నూతనపరిపాలక సంఘము నెన్నుకొనవలెననియు తీర్మానించుట.
4. కార్యనిర్వాహక సంఘమునందలి సభ్యులు 9 మంది చేరవచ్చును సభ జరుపునట్లు తీర్మానించుట.
5. రసీను బుక్కులు నోటీసుల వల్లరాల నమ్మవేయించుటకు ప్రధానకార్యదర్శి కధికార మియవడుట.
6. ఇందుకు సంబంధించిన ధన వసూలు మొదలైన కార్యముల నొనర్చుటకు ప్రధానకార్యదర్శి కధికారమిచ్చుట.
7. మలాభివృద్ధికివిధ్యయు ప్రచారకులును గావలసియుండుటచే దేవాంగగురుకుల నేవాక్రమమును స్థాపించవలసియున్నది. తద్గురుకుల నేవాక్రమమును సక్రమమునచే స్థాపించు నట్లు తీర్మానింపబడుట.
8. పరిపాలక సంఘ సభ్యుడు నెలకు యెనిమిదణాలివ్వవలినట్లు తీర్మానించుట.

పరిపాలకసంఘాధ్యక్షులు—సి. టి. కుమారస్వామి టి. యె. గారు.

ఉపాధ్యక్షులు—జమీన్దార్ యన్నం వెంకట్రాయలుగారు, శ్రీశ్రేష్ఠి కేశవులుగారు. పిండిల సుబ్రహ్మణ్యంగారు. పిట్టి మనుస్వామయ్యగారు. పమ్మి సామయ్య టి. యె. గారు.

ప్రకటన

ఆంధ్రపత్రిక—భారతి

నిజాంరాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి ఏ. పి. లు పంపుట సామ్యు. వసూలుజేయుట మొదలగు పౌరకార్యములు లేనందున దక్షిణహైదరాబాదు, 566 రెసిడెన్సీబాధ్యక్షులనుండు నామవల్ల గౌరవకరపర్య అడ్డ కో. ఆంధ్రపత్రిక డిపాచారి మావీజుట్టుగా చేర్చబడినాము. ఆంగ్లేజీబాధ్యక్ష పౌరకార్యములు లేనివారు మావీజుట్టు ప్రాని పత్రికలు వైరాలు తెప్పించుకొనవచ్చును. ఇందులకు ఈమార్గము ప్రాదరభాదు ఆంధ్రపత్రిక డిపాచర్ ప్రాని తెలుసుకొనవలయు.

రైలు బోర్డు

వర్షమునలన భారప్రమాదము

అనేకులు మరణించిరి

మదరాసు డిశంబరు 11:—మాయవరం-అరంబి ప్రేక్షకుల మధ్య, తంజావూరు జిల్లాలో రైలుమార్గమునందు గురువారము రాత్రి భారమున రైలుప్రమాదము తలపించినట్లు సేతుదయము వార్త వచ్చినది. పట్టుగోట, అశిరం పట్టముల మధ్య ప్యాసెంజరురైలుబోటుమండగ రైలుయొక్క 7 బోగీపెట్టెలలో 5 పెట్టెలు ఇంజను బోర్లబడినవి. చాలమంది చనిపోయిరి. వర్షము లధిముగనుంటుండే కమ్యూలక్రిందనున్న ఇసుకత్రవ్వకొనిపోయినది. కూర్చున్న క్రుంగిపోయినది. పడినబండ్లక్రిందనుండి 17 గుర్రము బయటికిడిసిరి. అందు 5 గుర్రము అంత్యవస్థయందున్నారని. (ఆ. ప్రె.)

11 తేదీ తదనంతరవార్త

వర్ష ప్రాతముచే చెరువుపొంగి, తంజావూరు జిల్లాలో అది రాంపట్నం, పట్టుగోట, ప్రేక్షకుల మధ్య రైలు గండ్లు పడెను. నిన్న రాత్రి 12 1/2 గ. 55 వేలమంది ప్యాసెంజరు అందుబడి బోర్ల బడినవి. 4 బోగీపెట్టెలు తిరుగబడినవి. 2 పూర్తిగా నలిగిపోయినవి. ఎంతమంది చనిపోయినది యింకను తెలియదు. 17 గుర్రము బయటకు తీయబడిరి. పలుగురు అంత్యవస్థయందున్నారు. ఇకరవోట్లగూడ రైలుమార్గము గండ్లు పడినది. ఇంకను పనునది దలించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

మధురజిల్లాలో వరదలు

మిలిమిమీటర్ల వర్షములు

మధుర, డిశం 11:—మధురలో 8 దినములనుండి కుండపోతగా వర్షము కురియుచున్నది. వైఘానదిలోను అనుష్టునది చింతామణి కిరుతమ్మలో కాలువలోను నీరుపొంగిపోవుచున్నది. కట్టలు తెగకుండ మృగనిశివలు అధికారులు శ్రద్ధవహించుచున్నారు. అన్నిచోట్లను తూములు పూర్తిగా తెరవబడినవి. జిల్లాయందంతటను వర్షము లపరిమితముగా కురియుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

ఈవార్త పంపునప్పటికి అనుష్టునది వైఘానదిలోని నీరు కొన్నిచోట్లలోనికి వచ్చినది. కొచ్చాడి జలయంత్రములు, మంగళాపురం బాలికాపాతకాల, మృగనిశివలు కాన్యరెస్సె వర్మశాస్త్రి, సారావ్య శ్రీరామ్మిల్లు నీటిలోనే ఉన్నవి. వరదలింకా వచ్చుచున్నచో ఎక్కువగా వైదొలగి మృగనిశివలు అధ్యక్షునికి వార్తనంపెను. నది తీరములందున్న పీఠులలోని జనులకు జాగ్రత్తగా నుండవలసినదని హెచ్చరిక యాయబడెను.

సలేమాన్ తిరుప్పవంతుధ్య నేటియువయువన నొకశ్రాంతి గుండెవీర్చినది. తిరుప్పవంతుధ్యములోనికి వైఘానది నీరు వచ్చినది. తూర్పుకుపాడేరైలుబండ్లు ప్రస్తుత మాపివేయబడునని తెలియుచున్నది.

పాంజనులో 120 యిండ్లు మునిగిపోయినవి. రైలు బాట మీద 6 అంగుళముల నీరు పోవుచున్నది. 360 మైలువద్ద గండి ఏర్పడినది. (ఆ. ప్రె.)

కూనూరులో వర్షము

6 రోజులలో 10 అంగుళములు కురిసినది

కూనూరు, డిశం 10—క్రిందటి శనివారమునుండి నేటి మధ్యాహ్నమువర కిచ్చట నూర్మడు కనబడనేలేదు. నిన్నటి సాయంకాలమున పెద్దతుపాను వచ్చి మధ్య మధ్య రాళ్ల వానలతో తీవ్రమైన జల్లులు పడెను. అప్పుడప్పుడు నూర్మరశ్మి కనబడుచున్నది నేడుగూడ తుపాను అట్లేయడెను. ఈ యారు రోజులనుండి 10 అంగుళముల వర్షము కురిసెను.

ఉదకమండలము కోటగిరి వై నాడులలోగూడ యిట్లేయవచ్చునని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

నీలగిరి రైలు

కూనూరు, డిశం 10—వర్షము తెక్కువగా కురిసి కొండచరియ తెక్కువగా జారుటచేత నీలగిరిరైలు బాటమీద ను రైలుబండ్లు 8 దినములవరకు సరాసరిగా నడువవు. మరి కొన్ని చరియలు జారకున్నయెడల రోజులైన పిమ్మట యీ ఎలనుండి ఆవలకు జేరవేయుటకు సాధ్యపడవచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

ప్రేక్షకులను ఎన్నిక

కూనూరు, డిశం 10:—బర్మాలోని శైవరలు నియోజకవర్గ ప్రతినిధిగా వైకోర్టు ప్రేక్షకుల ఎ. సి. డి. చారిగారు ప్రేక్షకులను ఎన్నికొనబడిరి. వీరి ప్రతినిధి టి. డి. హరిరావుగారు. (ఆ. ప్రె.)



అండమానుల విచారణసంఘము:—ఈ సంఘ సభ్యులు 15 వ తేదీ కలకత్తా చేరెదరు. (ఆ. ప్రె.)

డా॥ వి. హెచ్. రూథర్ఫర్డుగారికి విందు:—కార్మిక పక్ష పార్లమెంటు సభ్యుడగు డా॥ వి. హెచ్. రూథర్ఫర్డుగారికి ఎస్. సత్యమూర్తిగారు సోమవారము 14 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు కాసనసభయందు అల్పాహారముల విందుసంకెదరు.

బాలభట్ల ప్రదర్శనము-విరాళము:—ఈ ప్రదర్శనమునకు గా॥ సర్ అన్నామలెచెట్టిగారు రూ. 25) ఒసంగి రని గా॥ న్యా॥ ఎం. వెంకట సబ్బరావు గారు ప్రకటించుచున్నారు. ఇట్టితరులు గూడ విరాళము లిచ్చినచో తక్కువ యగు రూ.8000 త్వరలో పూర్తికాగల దనుచున్నారు.

తిరువల్లిక్కేణి సంగీతసభ:—ఈసభవారి యాజమాన్యమున 13 తేదీ సాయంకాలము 4-12 గ. లకు వెంకటాచలం చెట్టిపిథిలో క్రిమతి కనకాంబుజంగారు “పల్లి పరిణయ” కథా కాలక్షేపమును జరిపెదరు.

విద్యార్థుల కాంగ్రెసు:—మదరాసులో ఎస్సెస్ మేనుధియేటరునందు యీనెల 28, 29, 30 తేదీలలో చెన్నరాష్ట్ర విద్యార్థులకాంగ్రెసు జరుపుటకు యత్నిములు జరుగుచున్నవి తెలియుచున్నది. గా॥ ఎ. రత్నసాస్త్రిగారు అధ్యక్షతవహించెదరు. గవర్నరుగారు సభ యెరచెదరని దలంచుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

నౌకరు దొంగిలించుట- 6 నెలలు కఠినశిక్ష:—దొంగసామి నాయకరు అను సర్ పి. పి. రామస్వామయ్యగారి గుర్రపువాడు యజమానియంటు వెంశివత్తులు దొంగిలించెనని పోలీసువారు బెట్టిసక్షేసు నిన్న డా॥ కె. పాండలేగారి యెరుట విచారింపబడెను. ముద్దాయి మార్చి నవంబరు మాసములలో అప్పుడప్పుడు వెండిగన్నెలు బండిసామానులు, గుర్రపుసరకులు దొంగిలించియుండెను. మామసేరములక్రింద 6 మాసములు కఠినశిక్ష విధించబడెను.

కార్పొరేషను వర్క్సుమాపునొఖరులు:—ఈ సంఘమువారు మొన్నసాయంకాలము అన్నపిల్ల పిథిలో ధర్మా రాజుగోడయందు సభ జేసిరి శ్రీమాన్ మురుగేశమొదల్యారు గారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. సంఘ కార్యదర్శియగు రత్నశేలు నాయకరుగారు పనివాండ్ర యిబ్బందు లన్నియు చెల్పుచు ఉపసవించిరి. కార్పొరేషను బ్రాంచి వర్క్సుమాపులన్నియు నొకటిగా కేంద్రీకరించి, కార్పొరేషను కవసరముల వస్తువులన్నియు అందే తయారు చేయించుకొనుచుండిన లాభముగ నుండునని తెలిపిరి.

కలరా తగ్గిలిననోక:—జర్మనీ ప్రీమరు “ప్రైవ్రుల్సు” మదరాసు హార్బరులోనుండగా కలరావచ్చి యిద్దరు ఉద్యోగులు చనిపోయియుండిరి. మిగిలినవారింకను ఆస్పత్రియందున్నారు. మొదటవచ్చిన 9 గుర్రకు తప్పవేరవ్వరికి రానందున ప్రీమరును శుభ్రపరచినిన్నను రంగమునకు బయలుదేరిదిసిరి. ప్రీమరులో ఐరో యనులకు మాత్రమే కలరా వచ్చి ఇండియనులకు రానందున, ఐరోపియనుల భోజనకాలకు మదరాసు మార్కెటులో కొన్ని వస్తువుల ద్వారా కలరాపురుగు జేరియుండునని అనుమానుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

రాకపోకలు:—ఆర్. కె. మ. య్యు గం చెట్టిగారు, డా॥ పి. వరదరాజులనాయకుగారు, డా॥ రూథర్ఫర్డుగారు 25. ఎం. సి. టి. ముత్తయ్య చెట్టిగారు, డి. బి. పి. ఎలి రాజులనాయకుగారు నేడువయము వచ్చిరి.

దేశోద్ధారక కె. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నిన్న రాత్రి మదిలి పట్నం బోయిరి.

కర్నూ జి. కార్నూ వాలుగారు కూనూరునకు, సి. ఇ. పునుమెర్తిగారు కలకత్తాకు, ఎ. ఎ. విస్నగారు బెంగళూరునకు నిన్నరాత్రి బోయిరి.

డా॥ రువర ఫర్దూగురు:—మదరాసులో కానిమారా శాఖలందు బసజేసి కొన్నిరోజు లుండి పిమ్మట కలకత్తా విభుగా కాన్స్టబుల్ కాంగ్రెసుసభ బోయెదరు.

దర్బారు దినము:—తిరువత్తురు హైకోర్టునందు కార్పొరేషను పాపకాలలో దర్బారు తేదీ 12 నుండి 1 1/2 గంటలకు వరకు జరుగు దర్బారు ఉత్సవమునందు డా॥ ఎం. విజయ రాఘవులుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. మార్కెండ్యే నాటకము ప్రదర్శింపబడును.

వైశ్యయువకుల సభ:—కీల్టాసులోని వైశ్యవిద్యార్థుల సాహిత్యసంఘము వారు 10 వ తేదీన సభజేసి, జనవరిలో వైశ్యయువకుల మహాసభ జరుప నిశ్చయించిరి. ఆదివారం 18 వ తేదీ ఉదయం 9-30 గ. సాందర్భ మహాలులో ఇష్టాగోష్ఠి సభ జేసి తన యేర్పాటుల గూర్చి విచారించెదరు.

ఆంగ్లకవయిత్రి:—మిసు దొరతీ స్పిన్నీయను ఆంగ్ల శ్రీ వివాదనాటకముల వ్రాయుటలో ప్రఖ్యాతి వడసిన కవయిత్రి. శ్రీలక్ష్మి కృష్ణ కళాశాల యందు సోమవారము 14 తేదీ 6-15 గ. “ఆగ్నిస్తీసు ఆఫ్ యురిపిడను” అను నాటకమును చదివెదరు.

ఇండియామంత్రిసభ:—నూతనసభ్యుడు:—సర్ పి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు త్వరలో ఇండియామంత్రిసభ సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చెదరనియు, వీరిస్థానమున ముద్దాసు కాసనసభ్యులును కుమార మంగళం జమిందారును సగుడాక్టరు సుబ్రాయుగారు స్థిరమింప బడెదరనియు తెలియుచున్నది. సుబ్రాయుగారు యువకులుటచే, వీరు ఆంగ్లేజేత్రుచరిని భరింపగలరని యూహింపవచ్చును.

తీవ్రమగు వర్షము

ప్రమాదము ప్రాణనష్టము

గత కొద్దిరోజులలో యానగరమందు తీవ్రమగు వర్షములు పడుచుండుటచే ఉత్తరభాగమున నొక గోడపడి కొందరు చనిపోయిరి. ఇతరులు కష్టముమీద తప్పించుకొనిరి. సగరముత్తరచినరకు పెద్దప్రాకారపుగోడ కూలి మూడు పాకలమీద పడెను. ఒక పిల్ల వెంటనే చనిపోయెను. కొందరుకు చాలగాయములు తగిలెను. ఒకపాకలో నొక శ్రీ యితరులు ముగ్గురు మాట్లాడుకొనుచుండిరి. మగవారు తప్పించుకొనిరి. శ్రీగోడక్రిందపడి బయటికి దీయుసరికి చనిపోయెను. రెండవకొంపలో తల్లి 8 ఏండ్లబిడ్డనుండిరి. తల్లికొంచెముదెబ్బయు తొ తప్పించుకొనెను. పిల్లలు మరణించెను. మూడవ కొంపలో నుండిన తల్లిబిడ్డ తప్పించుకొనిరి. ప్రాకారము గోడ 60 అడుగులు పొడవుగలది. అందు 30 అడుగులమేర పడిపోయెను. బోన్సు పిథిలోనొకప్రాత భవనము విచ్ఛిన్నమై మీద పడిపోయెను. దారిపోయెడివారి కెవరికి అపాయము కలుగలేదు. (ఆ. ప్రె.)

న్యాయస్థాన వార్తలు

హిందువుల ఉత్సవనిరోధము.

మహమ్మదీయులపై కేసు

కల్లెడకురిచిగ్రామమందు హిందువుల ఉత్సవమును నిరోధించి పోరాటమందు హిందువుల కపాయకరముగా నాయములు గలుగజేసినందుకై శిక్షింపబడిన 11 గుర్ర మహమ్మదీయ ముద్దయిల కేసులో న్యాయమూర్తి క్రిష్ణన్ గారు నేడు తీర్పుజెప్పుచు అహమదు మొహిదీన్, నాగూరు మొహిదీన్ అనువారిరువురపై శిక్ష దొలగించి మిగతవారికితలు ఖాయపరచిరి.

1924 మార్చి 11 వ తేదీ కల్లెడకురిచి గ్రామమందు హిందువులు దేవుని చిత్రములను ఉత్సవముతో గొంపోవుచుండగా అహమదు మొహిదీన్, నాగూరు మొహిదీన్ మరెయి పదునొకండుగురు మహమ్మదీయులు ఉత్సవము నాటంకపరచిరి. వెంటనే రెండు పక్షములవారికిని పోరాటము జరిగి హిందువులకు బలముగా నాయములు తగిలెను.

కేసు చేయబడగ శర్మదేవి సబ్ జిడ్విజనల్ మేజిస్ట్రేటుగారు 8 మాసములనుంచి 6 మాసములవరకు శిక్షల విధించిరి. పెనుస్పృజిగారి కపిలచేయగ ఇరువురు మహమ్మదీయులకు దప్ప మిగత 11 గుర్ర శిక్షలు ఖాయపరచిరి.

న్యాయమూర్తి క్రిష్ణన్ గారు అహమదు మొహిదీన్, నాగూరు మొహిదీన్ గారలను మాత్రము శిక్షనుండి తొలగించి మిగత ముద్దయిల శిక్షలకు ఖాయపరచిరి.

బి॥ బి॥ టి. రంగచారిగారు పిటిషనరుల అంఖుల ఎ. ఎం

మలబారు తెనస్సిబిల్లు

సెలక్టుకమిటీ నివేదిక

ఈ బిల్లును గూర్చి విచారించ నియమింపబడిన శాసనసభ ఉపసభ్యులవారి నివేదిక యీవారము గతేడులో ప్రకటించబడినది. సభ్యుసభ్యులు 30 మందిలో 7 గురు తప్ప తక్కినవారందరు భిన్నాభిప్రాయముల ప్రకటించిరి.

రిపోర్టనం దిట్లు నూచించిరి:—వ్యవసాయము చేయనట్టి 'కనందారులు' (కొలుదారు) తప్ప తక్కిన కనందారులందరకు తోట కొలుదారులందరకు తమభూములమీద శాశ్వతహక్కులుండవలెనని నిశ్చయించితిమి. ఇందు కొన్నిమినహాయింపులు గలవు. ఈ చట్టము శాసనమునసరికి జన్మిత భూములను దున్ను కొనుచుండి పిమ్మట కొలుదారుల కొప్పగించ భూములకు జిరాయత్తి కొల్పగలవారు. చట్ట మునుజరిగినపిమ్మట వరుసగా 12 ఏండ్లు సాగుజేయబడి పిమ్మట కొలుదారుల కొప్పగించవలసికి హక్కు సంపాదించును. 1923 జనవరి 1 వ తేదీనుండి భూములనుండి తొలగింపబడిన కొలుదారులు యీలోపుగా భూస్వాములకు చెల్లించబడిన శిస్తు లేక మరమ్మత్తుఖర్చులను బాధ్యులు చేసినచో తరిగి యిదివరకు వరతులపైనే కొలుపువుకొనవచ్చునని నిశ్చయించితిమి. తనఖాలపై గోల్పోయిన కొలుదారులకు నూడి స్థిరహక్కులుండవలెను.

రెంటు:—ఈ బిల్లు అమలుజరుపబడిన పిమ్మట భూస్వాములు రెంటు (శిస్తు) అధికముజేసికొనవచ్చును. అంతవరకు యిప్పుడెంతపుచ్చుకొనుచున్నారో అంతే వసూలుజేయుమండవలెను. ప్రభుత్వమువారికి భూమిపై వచ్చు శిస్తునకు రెండింటలు మొత్తమునను తమకొకటై భూస్వామికి కొలుదారులందరకు రెండుగా వసూలుగుచ్చుచో సవరు రెంటును పైదేదీని మొత్తమునకు మించకుండ హెచ్చింపవచ్చును. అట్టియెడ కొలుదారు ప్రభుత్వశిస్తునుగూడ తానే చెల్లించుకొనవలెను. సాగుచేయని కొలుదారు కెల్లిందుశిస్తు భూమి రాబడిలో 3 వ వంతు మొత్తముతో సరిపమానముగ నుండునట్లు హెచ్చింపవచ్చును. ప్రభుత్వ రాబడి, శిస్తులపై వడ్డీసాముతే భూస్వామికి చెల్లించు వారిలో కొట్టుకొనవలెను. చట్టము శాసనము పిమ్మట భూములను విరువట్లం కొలునకొప్పగించ భూమి నుండి వచ్చు నీకరాదాము ప్రభుత్వముచే రెండు కలిపినచో నెలతరుగనో అంతమొత్తము రెంటు కొలుదారు, చెల్లించవలెను.

ఇకమందు రెంటు మదరాసు ఎట్టేటు లాండాట్టు నిబంధనల ప్రకారము హెచ్చించుటగాని తగ్గించుటగాని జరగవలెను. అనిబంధనలే అవసరముగ మార్పులతో యిందుచేర్చితిమి. జమీలకు జమీందారులు (కాలు తిరిగి యొసంగనపుడు ప్రత్యేకరసుము పుచ్చుకొను అధికారములేదు. కావున అట్టిరసుము వసూలుజేయుహక్కునిచ్చు నిబంధనలే తీసివేసితిమి. 10 ఎకరములలో పుల్లవారిని యీచట్ట నిబంధననుండి తొలగించితిమి. ఆచారపుహక్కుల సందర్భించు 4 వ నిబంధన తొలగించితిమి.

సంతకములు—1. సి.పి. రామస్వామిఅయ్యరుగారు. 2. టి. ఆర్. వి. కామ్రాగారు. 3. కె. ప్రభాకర తంపనుగారు. 4. వి. మాధవరాజుగారు. 5. టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యరు. 6. కె. పి. రామమూసను. 7. పి. రామను. 8. సి. ఎస్. మార్తండం. 9. కె. ఉప్పి. 10. సి. వి. ఎస్. నరసింహరాజు. 11. టి. ఎ. రామలింగం. 12. జి.ఎ. సద్దానా. 13. సి. గోపాలమూసను. 14. పి. టి. రాజు. 15. ఆర్. వీరయ్య. 16. పి. గుబ్బరాయను. 17. కృష్ణస్వామయ్య. 18. బి. ఎం. నారాయణ సంబూద్రపాడు. 19. సీతారామరెడ్డి. 20. యు. రామరావు. 21. ఎ. మ. రైయ్య. 22. టి. ఎం. నరసింహాచార్య. 23. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు. 24. పి. వి. గోపాలను. 25. ఎస్. సత్యమూర్తి. 26. టి. ఆదినారాయణచెట్టి. 27. సి. నరేశను. 28. సి. ఆర్. రెడ్డి. 29. అ. బొప్పలపిటి. 30. పి. పెద్దిరాజు.

సహకార సంఘ రిజిస్ట్రారులసభ

థిల్లీ, డిసెంబరు 10.—హిందూ దేశములోని సహకార సంఘముల రిజిస్ట్రారులసభ బొంబాయిలో 1923 జనవరి 15 తేదీలలో జరుగును. రిజిస్ట్రారులే గాక అన్ని రాష్ట్రముల నుండియు సరిస్థానముల నుండియు అధికార అధికారతర ప్రతినిధులు ఆసభలో పాల్గొందురు. బొంబాయి ప్రభుత్వము వారి అహ్వానము మీద జరుగుచున్న యీసభకు బొంబాయి గవర్నరుగారు. జనవరి 12 తేదీన 11 గంటలకు ప్రారంభము చేయించెదరు. రావల్పిండి డివిజన్ కమిషనరును సూతనముగా గ్రంజాబులో సహకారసంఘముల రిజిస్ట్రారునగు హెచ్. కౌల్స్ అధ్యక్షులు ఇండియా ప్రభుత్వమునకు ప్రాతినిధ్యమును సభకు ధ్యక్షతను వహించెదరు. (ఆ.ప్రె.)

గుంటూరు

శ్రీసీతారామభక్త సంఘము

ద్వితీయవార్షికోత్సవ మాసపబడినది. కొన్ని యనివార్యములగు నిబ్బండులచే 19, 20 తేదీలలో జరుగనున్న ప్రైవేటుముద్రాకర్షియవార్షికోత్సవ మాసపబడినది. మరల నది యెప్పుడు జరుగనో ముందు పత్రికాముఖమున డెలుఫుబడును.

చెరువు వెంకటసుబ్బాస్వామి, కార్యదర్శి.

(మా ప్రత్యేక విలేఖరి)

ఈ కల 1 వ తేదీన తెనాళి రామలింగసభవారు జహ్నా రీచాయి యను నాటకమును చక్కగ ప్రదర్శించిరి. వారు ప్రదర్శించు నాటకములలో నది అద్వితీయ మయినది. జహ్నా రీచాయి పాత్ర వహించిన శ్రీయుత స్థానం నరసింహరావుగారి కళాభివయములు ప్రజాహృదయముల నాకర్షించినవి. ఈ పట్టామున మాతముగ నేర్పింపబడిన రత్నహారో అనాటకము ప్రదర్శించబడెను. నాటకశాలయంతయు ప్రేక్షకులచే క్రిందిసియుండెను.

గ్రంథకర్తయగు శ్రీయుత కొప్పరపు గుబ్బరావుగారు గూడ ఆరోజున నచటగలరు. నాటకాంతమున గ్రంథకర్తగారికి నాటకసభవారు రు 116—0—0 లు సమర్పించి గౌరవించిరి.

మునిసిపల్ సభ

ఈమధ్యజరిగిన పురపాలకసభలో శ్రీయుతదివాకబహదూర్ పి. సి. యస్. యతిరాజులు నాయకుగారు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు బెజవాడ కేంద్రస్థానముగా జేయునట్లు జేయుటలో వారు సన్నివృత్తికి నేతగ్రీవముగ నభినందింపబడిరి.

జిల్లాబోర్డుసభ: ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు విరాళము

7-12-25 తేదీన మాగుంటూరుజిల్లాబోర్డుసభ శ్రీయుత పి. సి. యస్. యతిరాజులు నాయకుగారు యాజమాన్యమున జరిగినది. సభకు పుమారు 30 మంది సభ్యులు హాజరైరి. మాతన సభ్యులు రాజభక్తిప్రమాణముల గైకొనిరి. ఆనాడు జరిగిన తీర్మానములలో ముఖ్యమైనది ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము శీతానగరమునగర కృష్ణానది కీవలిప్రక్కన నేర్పరచిన, గుంటూరుజిల్లా బోర్డువారు ఒకలక్షరూపాయలవరమాన మిచ్చుటకు దీర్చాంచిరి.

గొప్పవిందు

క్రిందటి శనివారము గుంటూరు పురపాలకసంఘముక్రింద నున్న ప్రాథమికవిద్యాలయ యుపాధ్యాయులందరు శ్రీయుత నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీ నరసింహరావు పంతులుగారికిని జిల్లా విద్యాకాళాధికారి చావలి సూర్యప్రకాశరావు గారికిని పురపాలక పుస్తకాలను భవనమునం దొకగొప్పవిందుచు జేసిరి. సభకు పట్టామునంగల పెద్దలు పలువు రరుచెందరి. ఖగ్గరపై నచ్చొల్లింపబడి వారిరువురికి విసతిప్రతము లర్పించబడెను. ఒంగోలువాస్తవ్యులు గారి వందనముగారు అధిపత్యము వహించిరి. పలువు రుపాధ్యాయులు వారిష్ట సుఖములగుర్చియు వేరనాభివృద్ధిని గూర్చియు ముచ్చటించిరి. సభ జయప్రదముగా జరిగెను. మునిసిపల్ ఎన్నికలు చట్టి నరసింహాచార్యులుగారి విజయము

పాతగుంటూరు ఉత్తరపు వాడ్ల ఎన్నికలు నిన్నటిదిదము జరిగినవి. ఈవాడ్లకు యిదివరలో రెండు పర్యాయములు జరిగి గెలిచిన చట్టి నరసింహాచార్యులుగారు కొద్దుప దీయబడుటయు మరల ఎన్నికలు జరుగునట్లు అర్థమై వేయుటయు జరిగి యున్నది.

ఈపర్యాయముగూడ చట్టి నరసింహాచార్యులుగారును పాతూరి లక్ష్మయ్యపంతులుగారి కుమారుడు వెంకటప్పయ్యగారును ఎప్పటివలెనే అభ్యర్థులుగా నిలిచిరి. యథాప్రకారముగా చట్టి నరసింహాచార్యులుగారు 42 వోట్ల భేదముతో విజయముగాంచిరి. ఇంతటితో నయినను వారి తగాదాలు సమష్టి కొద్దుప పోకుండ నుండెదరుగాకయని కోరుచున్నాము.

బొంబాయి మునిసిపలు నూతన కమిషనరు

బొంబాయి, డిసెంబరు 10.—బొంబాయి మునిసిపలు కమిషనరుగారు హెచ్. బి. స్టేటసుగారు ఎనిమిదిమాసములు సెలవుతీసికొనుటచే వారిస్థానముందు హెచ్చి. కె. కిర్పాలని, బి. సి. ఎస్. గారు మునిసిపలు కమిషనరుగ నుండెదరు. (ఆ.ప్రె.)

ప్రకటన

మద్రాసు హైకోర్టులో

సి. ఎస్. నెం 156 రు. ఆఫ్ 1925

వాది:—నర్. ఎస్. ఆర్. యమ్. యమ్. ఎ. అన్నామలెచెట్టియార్.

ప్రతివాది:—పురుషోత్తందాస్, వెంకటదాస్.

ఇందుమూలముగా తెలియజేయునది యేమనగా:—పైదావాలో 31-7-25 తేదీన అమృతమునకు జారీయైన ఉత్తరువుప్రకారము ఈ దిగువ ఉదహరించబడిన వస్తువులు ఇంద్రా అండ్ కో వారివలన 1925 సం॥ డిసెంబరు నెల 19, 25 తేదీలలో మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు మద్రాసు, గోవిందప్ప నాయక్ విధిలో నుండు 232 గృహము నందు యేలంవేయబడును. ఈదిగువ తెలుపబడిన షరతులప్రకారము అమృతము జరుపబడును.

యేలంనోటీసులను ఇంద్రా అండ్ కో వారి వద్దను యాదిగువ ఉదహరించిన వారియొద్దను ఉచితముగా బడయగలరు.

మోపులి అండుకో వద్రాసు, 10-12-25. వాదితరపున, అట్టర్నీలు, హైకోర్టువాక, మద్రాసు.

వస్తువులయొక్క వివరములు

1925 సం॥ డిసెంబరు 19 తేదీ శనివారము వస్తువులయొక్క వరుసనెంబర్లు

మధ్యాహ్నము 2. గంటలకు

- 1. 14.35 కా రెట్లు తూకము గల 114 సీమకమలములు.
2. 11.10 కా రెట్లు తూకము గల 244 సీమకమలములు.
3. 280 కా రెట్లు తూకముగల 14 సీమకమలములతో కట్టబడిన ఒక జత కమ్మలు.
4. ఒక నీలము 14 సీమకమలములు గలిగిన ఒక ఉంగరము.
5. 0.80 కా రెట్లు బరువు గల ఒక సీమకమలము.
1925 సం॥ డిసెంబరు నెల 25 తేదీ
శుక్రవారము మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు
6. 3.25 కా రెట్లు తూకము గల 4 సీమకమలములు.
7. 5.40 కా రెట్లు తూకము గల 44 సీమకమలములు.
8. 9.00 కా రెట్లు తూకముగల కొన్ని స్టాక్ సీమకమలములు.
9. 2 3/32 రతులతూకముగలిగిన ఒక గ్రుడ్డు ఆకారము గల పచ్చయును, 3 చదరపు పచ్చలు.
9. (ఎ) 4 5/16 రతులు తూకము గలిగి ముక్కోణాకారము గల పచ్చ ఒకటి.
9. (బి) 4.5/8 రతుల తూకము గల 3 చదరపు పచ్చలు.
10. 20 కా రెట్లు తూకము గల 225 సీమకమలములు.
11. 7 కా రెట్లు తూకము గల 105 సీమకమలములు.

నోటీసు

జాబ్బు తాలూకా నేరడుపల్లె గ్రామములోని బండ్ల బువ్వమ్మగారి తాలూకు డి. నె 181/1 రు య 6.93 ట్ల కేరి మాగానీ భూమిని శ్రీ వంగవోలు సబకలెక్కర దొరవారి L Dis 923 ఆఫ్ 24 గ్ల వుత్తర్య ప్రకారము రు 7000-0-0 ల్కు లాటరీ వేయుటకు ప్రమరపరచియింపిని గమ్మ నాకు సరిఅయిన యేజింగ్ల దొరకని కారణముచేతనున్న లాటరీ సొమ్ము వసూలు కావండునయ్యున్నా రేమి కొద్దిమొత్తమో వసూలు అయిన కారణముచేతనున్నా వసూలు అయినంతవరకుదా వివాద ప్రకారం ది 31-12-25 తేదీ భర్తెవ్రాడి గ్రామములో గ్రామస్థులు పెద్ద మనుష్యులవద్ద లాటరీ జరుపబడునగాన యాలాటకీ సలబంధించిన యేజింగ్లతావునవున్న రకీడు పుత్ర కములు యగవస్త్రావసూలు అయినంతవరకు సొమ్ములో కూడా ది 25-12-25 తేదీ లోపల హాజరు పెట్టగలండులకున్నా చందాదారులు లాటరీ కాలమునకు హాజరకాగలండులకున్నా లాటరీసొమ్ము టికెట్ల పుస్తకములు ది 25-12-25 తేదీకి ఆలా హాజరు పెట్టనియెడల హాజరు సదరు తేదీనాటికి నావద్దకు చేరని వాటి విషయములోనా జవాబుదారి లేదనిన్ని యిందు మూలముగా ప్రమరముచేయడమయినది

(2523) మతుకుమిల్లి వెంకటప్పయ్య.

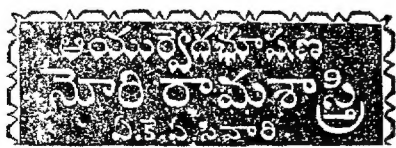
దావా ప్రకటన

చెన్న పట్నం స్టాల్ కాజ్ కోర్టులో
దావా నెం 7736/1925
వాది:—వి. అనంతాచారియార్.
ప్రతివాది:—యం. కృష్ణమాచారియార్.
అనంతపురం జిల్లా వురవకొండ పోస్టు యిలాకా ఆమ దాల గ్రామములో యుండు యం. కృష్ణమాచారియార్ కు తెలియచేయడ మేమనగా:—నీవు పి. తిరువేంగదాచారియార్ కేర వ్రాసియచ్చి తదనంతరం వారిచే వైవాదికి హాజరీ కాబడిన ప్రానోటుబాపకు ఆసలు ఫాయిదాలు రు 1270/-లకు నీవైన వైసెంబరు దావా వ్రాసలో దాఖల చేయబడి వున్నది. ఇదరుదావా చీఫ్ జడ్జిగారి కోర్టులో యీ 16-12-1925 న విచారణ జరుగగలదు. నీవు స్వయముగగని ప్లీడరుద్వారాగని సదరుదావా లేడికి హాజరుకానియెడల దావా యక్సపాట్టి గా తీర్పుచెప్పబడునని యిందుమూలముగా తెలియచేయడమైనది.

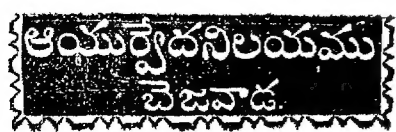
యస్. రంగస్వామయ్యంగారు,
పి. చక్రపాణి అయ్యంగారు,
(2520) వాదితరపున వకీళ్లు. 9-12-25.

ప్రభాకరశాస్త్రిగారి గ్రంథములు

1. శృంగార శ్రీనాథము, శ్రీనాథుని సమగ్రచరిత్ర 2-0-0
 2. చాలాపద్య మణిమంజరి, ద్వితీయభాగము 1-6-0
 3. " ప్రథమభాగము 1-4-0
 4. మూన్నాళ్ల ముచ్చట, పద్యకృతులు 0-4-0
 5. కడుపుతీపు " 0-4-0
 6. కపోతకథ " 0-4-0
 7. భగవద్జ్ఞానము, ప్రహసనము 0-6-0
 8. సప్తపదులు, తిరుప్పావై తెల్లపాటలు 0-8-0
- మణిమంజరి ఆఫీసు, ముక్కల, కృష్ణాజిల్లా.



శ్రీరవధాని
తల్లులకు చనుబాలు వృద్ధిచేయును
వెల రు. 1-8-0 2134



ప్రాచీన భారత శిలాయుగము

(STONE IN INDIA)
శ్రీమాన్. పి. టి. శ్రీనివాసయ్యంగారి
ఉపన్యాసము

“భారతదేశమునది ప్రాచీన శిలాయుగము అదిమ నివాసులను గూర్చి నిన్నటి సామంతము నెనెటు భవనముండు తి కా ఖ వ ట్ల ణ మం ద తి క కా కాల ప్రిన్సిపాలుగ పనితేసిన శ్రీ. పి. టి. శ్రీనివాసయ్యంగారు రుపన్య సింబిరి. విశ్వవిద్యాలయ ఉపన్యాసములలో కీ|| కే|| పర్. సుబ్ర హ్మణ్యయ్యగారి గౌరవార్థ మియ్యంపన్యాస మేర్పరుపబడెను. వై ము ఛాన్సులరు సర్. ఆర్. వెంకటరత్నంనాయుడుగారు ఉపన్యాసకులను సభ్యుల కరుకపరచుచు ఉపన్యాసకులను తా మును విద్యాభ్యాసించు రెండు కళాకాలండు సహచరులగ పనితేసియంటిమనియు, శ్రీనివాసయ్యంగారు తమశీవితమందలి ప్రధానముగకాలముంతయు ఆంధ్రదేశమందే గడపియండుటచే వారిని ద్రావిడులకంపెను ఆంధ్రులనియే జెప్పదగుననియు, విజ్ఞానాధికృతయందు, ఉపన్యాసకైయిందు, పరిశోధనాజ్ఞాన ము దితులెవ్వరికిని తీసిపారని పర్కరి.

ఉపన్యాసము

ప్రపంచముందు మానవు డుద్భవించినదిమొదలు భారతదేశ చరిత్ర ఆరంభమైనదనియు, భారతవర్ష చరిత్రయంతటి ప్రాచీన మైనది మరియే యితరదేశచరిత్ర లేదని బహుమ ఉపన్యాస మారంభించిరి. నాటినుండి భారతదేశములు కళావిజ్ఞానములందు భౌతికశాస్త్రములందును క్రమముగ నభివృద్ధిపొందుచువచ్చిరి. భారతదేశనాగరికత ఆత్మంతప్రాచీనము. భారతవర్ష విజ్ఞానము ఒకేతూరి యభివృద్ధిపొందకపోయినను క్రమక్రమాభివృద్ధిపొందుచు వచ్చెను. “శివాలికు” పర్వతములందలి దృష్టాంతములనుబట్టి మానవుడు ప్రథమమున ఉత్తరహిందూదేశమం దుద్భవించియం దవచ్చునని తెలుపుచున్నది. ప్రథమమున మానవుడు “గోరిల్లా” కోతిజాతినిబోలియండుండివాడని కోటిబరములు, తలపుట్టెలు, ఎముకలు మున్నగువాని పరిశోధనవలన కనిపెట్టబడినది. నేటికిని నివాసయోగ్యముగానట్టి హిమాలయప్రాంతములందుగానిదండకారణ్యమందుగాని ప్రథమమున మానవుడు నివసించియండజాలడు. దండకారణ్యమునకును హిందూమహాసముద్రమునకును మధ్యనుండు భూభాగమునమానవునకు ప్రథమనివాసభూమి. పాదలమాటు నను, వృక్షగ్రములైనను నిసించుచు వచ్చెను. ఆతనికి వలయు నీరు తత్ప్రదేశవందే లభించుచుండెడిది. ఆదిమనివాసులకు కాకా హారమే ప్రధానముగ నుండెను. ఆతని కావశ్యకముగ ఫలప్రక మలు దండకారణ్య మం దు ల భిం చు చుం డె డి వి. ఈ విషయమై మానవుడు తనకుగాను నిర్మించుకొనిన పకరర మలే మన కాధారములుగనున్నవి. ప్రపంచమం దుద్భవించినది మొదలు మానవుడు తన శీవితమున కావశ్యకముగ పరికరముల నిర్మింప గడంగెను.

ఆదిమనివాసుల పరికరములు

ఆదిమనివాసయొక్క ప్రధాన పరికరములన్నియు కొయ్యచే నిర్మితమైయుండెను. ఇప్పటికినిదేవతావిగ్రహములపాస్త్ర ములందలి ఆయుధములను బోలిన దుడ్డుకర్రలనువాదపయోగించు చుండెడివారు. క్రూరములగు వన్యవృక్షముల ముఖముఖి తరుచుగ పోరాడవలసి వచ్చుటచే మరియు కొన్ని ఆయుధముల నాతిడు సమకూర్చుకొన వలసిన వాదాయెను. పిదప నిల్లు నమ్మ రెప్పుడు కనుగొనబడెనో తెలియుట కష్టముగనున్నది. రాలితో కొన్ని పరికరములు జేయబడు చుండెను. కర్మాలు, గుంటూరు, గోదావరి, భర్మ్యుమండలముల దిట్టి సాధనములు గనుగొనబడి ను. బెంగాలు లిహరు ఒరిస్సాలందు ఒక్క దృష్టాంతమైనను లభించలేదు. కావున మానవుడు ప్రథమమున దక్షిణ హిందూ దేశమం దుద్భవించెనని నే తలంచుచున్నాను. ఆకాలమందలి మానవులకు ఫలములు, కాయలు ముఖ్యాహారముగ నుండెను. మాంసాహారము ఉపాహారముగ నుండెను. రెండు ఐదురు కర్రలను ఒకదానితోనొకటి తఱచి నివ్వను గలుగజేయు చుండెడివారు. ఆపద్ధి అతి ప్రాచీనమైనందున దానినే పరమ పవిత్రముగ నెంచి యజ్ఞ యాగాది క్రతువులందును అట్టినర్చుచున్నారు. ప్రథమమున మానవుడు దేశగ్రమ్మరియై యుండెను. కొన్నిశతాబ్దములు గడచిన పిదప నివాసముల నేర్పరచికొని ఒకచోట నివసించుటగను. పూర్వకాలపు మానవుడు ఒంటినిండుగ అధిక మగు వస్త్రములను ధరించెడివాడుగాను. జంట చర్మములను ధరించుచుండెడివాడు. అదియే పవిత్రముగ తల్లెంపబడుచు నేటి కిని, జింక, పులిచర్మములు ఆసనయోగ్యములుగను, జింకచర్మము యజ్ఞోఫవీతముగను వాడబడుచున్నది. పూర్వ మనోన్యసం

బంధముగల భాషలు తెల్గు వాడబడుచుండెను. శైలి, స్త్రీ జరులాండు దేశములలోని గుళులందు ఆకాలపు మానవుల చిత్త రువులు, చెక్కడములు కనుగొనబడెను. కాళికాదేవతయొక్క ఉపగ్రహములగు గ్రామదేవతల సంతృప్తికై జంతువులను ముఖ్యముగ రున్నులను, మేకలను, గొర్రెలను బలియొసంగుచుండెడి వారు. వేద కాల మం దు మానవ బలి యాచారములో నుండెను. ఋగ్వేద మం దు మహిష బలులా వర్ణింపబడియున్నవి. ఈ ప్రపంచమందు మానవ జన్మము నూరుశేలసంవత్సరములకు పూర్వమని లెక్కింపబడినది. పూర్వ శిలాయుగము(Palio-Lithic age) కి లక్షల సంవత్సరముల క్రిందటిదని అంచనా వేయబడినది. మక్కలు మచ్చిక జేయబడిన జంతువులయందు మొదటివి. వాని పిదప, ఆవులు, మేకలు, ఎనుములు, గొర్రెలు గుట్టములు మున్నగునవి వచ్చెను. వీని సంతకృత్యమై పచ్చిక బయల్లుచేలను పోషింపవలసి వచ్చెను. పిదప ధాన్యమును బండిండుటకు మొదలిడిరి.

నూతన శిలాయుగము

నందు కొయ్యతో ఇండ్లు గట్టుట కారంభించిరి. పెంతు టిల్లుగాని మిడ్లెలుగాని ఆకాలమందు లేవు. ఈనూతన శిలాయుగము (Neo-lithic age) నందే మట్టిపాత్రలు జేయుటకు కనుగొనబడెను. శ్రీలు ముఖ్యముగ వంటమున్నగు గృహకృత్యములందు నిమగ్నులై యుండెడివారు. వ్యవసాయము వేట ముఖ్య వృత్తులుగ నుండెను. ఈకాలమందే డక్కను రాష్ట్రముందు ప్రత్తిరి పండించి గుడ్డులు నేయుటకు మొదలిడిరి. అటుపైని రంగులనుగూడ కనుగొనిరి. వేదములందు వర్ణింపబడిన చాతుర్వర్ణము లీసరికి భిన్నభిన్నమున అంతర్భాగములుగ నేర్పడెనని మృతులగునారి శరీరములు మట్టి బాసలలో బెట్టి పూడ్చివేయబడుచుండెను.

“పశ్చిమ ఆసియా, యాజుప్రదేశములలో వీరికి రాకపోకలు వ్యవహారములు జరుగుచుండెడివి. మాట్లాడెడు భాషలన్నియు ఒక భాష నుంచియే ఉద్భవించెను. ఈభాషలన్నియు భారతదేశమందు జనించిన భాషలే గాని ఇతరదేశముమండి అనుసరింపబడినవిగావు. మాడు నాలుగు శతాబ్దముల క్రితము భారతదేశమందండి ఇతరదేశములకు ఇరుము ఎగుమతి జేయబడుచుండెను” అని బర్కరి.

అన్యథులు సర్ వెంకటరత్నం నాయుడుగారు ఉపన్యాసమును ప్రశంసించుచు చారిత్రక నిదర్శనములతోడను, పరిశోధనాజ్ఞానముతోడ నిట్టి సమగ్రముగ నుపన్యాస మొనంగినందులకు ఉపన్యాసకులకు కృతజ్ఞత రెల్పుచు ఉపన్యాసము ముద్రింపబడునని చెప్పిన పిదప సభ ముగిసెను.

జెయిలు కమీషనరుని రాక

రంగూను, డిసెం 10—స్వల్ప సేరస్థుల విషయమైచేయవలసినమార్పులనుగురించి జెయిలు అధికారులతో చర్చించుటకై ఇంగ్లాండులోని జెయిలు కమీషనరు ఆల్బెర్ట్ డెవర్ పీటర్సన్ గారు “ఆక్సుఫోర్డుపైరు” స్టీములో సోమవారమునాడిచ్చటికి వచ్చిరి. వీరిచ్చట నాలుగునెలలుండి బర్మాలలోని జెయిళ్ళన్నిటిని చూచెదరు. (ఆ. ప్రె.)

మహారాజులు పాట్నాకువచ్చుట

పాట్నా, డిసెం 10:—ఒరిస్సాలోని సోనాపూరు సంస్థానాధిపతియగు మహారాజా సర్ బీర్ మిత్రోదయసింగు డేల్ కె. సి. ఐ. ఇ. గారును నేపాలు రానాథాబహు డంవరు జంగు బహదూరు కె. సి. యస్. ఐ. కె. సి. ఐ. ఇ. గారును బుధ, గురువారములలో నిచ్చటికి వచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

రిక్సాకూలీకేసు

సిక్సా, డిసెం 10:—రిక్సాకూలీకేసులో మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటు ఎ. ఇసార్ గారు ముద్దాయి యగు మాంసెగుప్టే డిలు మీద ఇండియన్ పీసలు కోడు 304 సెక్షన్ 1క్సాజా క్రింద నేరస్థాపనచేసి నెవన్ను విచారణకుపంపెను. ముద్దాయి కింకను బెయిలిచ్చుట నిరాకరింపబడెను. అంబాలా. నెవన్ను జడ్జి ఆర్డరులు వచ్చేవరకు ముద్దాయి పోలీసువారి అధీనములోనే ఉంచబడును. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్రప్రభావకన్యక కావలెను

ఒక ఆంగ్ల వైద్యునకు రజస్వలావివాహమునకు ఒక ఆంధ్ర ప్రాప్రభావకన్యక కావలెను. ఈదిగువ విలాసమునకు ఉత్తములు వ్రాయవలెను.

X. Y. Z. c/o Andhrapatrika, P. B. 212 Mad

పచ్చయప్ప కలాశాల

84 వ సంవత్సరపు వయసు

గౌ. న్యాయ వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగార్యక్షత వహించుట

పచ్చయప్ప మొదటియారుగారి కలాశాల యొక్కయు ఇతర ధర్మకార్యముల యొక్కయు 84 వ వత్సరపున నిన్న సాయంత్ర మత్సర్యాచారముతో, పచ్చయప్ప కలాశాల భవనమున జరిగెను. గౌ. న్యాయమూర్తి వి.వి. శ్రీనివాస అయ్యంగార్యసంపదమున నధ్యక్షతవహించి, కలాశాల విద్యార్థులకు బహుమానముల పంచిపెట్టిరి. వావిళ్ల వెంకటేశ్వరశాస్త్రి, గౌ. ఎం. రత్నసామి, బి. తిరుకాచలంపెట్టి, పి. భక్తవల్సలనాయుడు, వి. తిరుమలైప్పిళ్ళ, డి. బి. గౌ. నారాయణసామిశెట్టిగారు మొదలగు ప్రముఖులు చాలమంది హాజరైరి. (బ్రట్టిల సంఘాధ్యక్షుడు డి.బి. వి. తిరుమలైప్పిళ్ళగారు మొదల పరిపాలనానివేదికకు చదివిరి.

బ్రట్టిలనివేదికము

1923-24 సం॥ పచ్చయప్ప మత ధర్మాదాయములు రు 41582 నిలువతో ప్రారంభమయ్యెను. అవత్సరమున రు 79428 ల ఆదాయమువచ్చెను. రు 45855 ల నిలువతో ముగిసెను. దేవాలయాది ధర్మాదాయములనుండి వచ్చువరంబడి, అభివృద్ధియుగం కనుకూలమైనదిగాకపోవుటచే ఆర్థికచిక్కులవలన దేవాలయము లందలి అర్చనసామగ్రిల పరిమితిని తగ్గింపవలసివచ్చెను. సప్తపు లధరలు హెచ్చుటచే, ప్రతిదినము భోజనాదిసౌకర్యము లొక బడు యాతిమలసంఖ్యను తగ్గింపవలసివచ్చెను. ఈవత్సరమున బ్రట్టిలలో నొకరకు డి. ౭॥ ౭॥ నారాయణసామిశెట్టిగారు, శ్రీరంగము జంబుకేశ్వరములంబలి పచ్చయప్ప ధర్మసంఘం పరిక్షించిరి.

పచ్చయప్ప విద్యార్థులు రు 64467 ల నిలువమొత్తముతో వీరత్సరము ప్రారంభింపబడెను. సంవత్సరమునందు రు 297855 ల ఆదాయమువచ్చెను. సంవత్సరము ముగియునప్పు టికి రు 68851 ల మొత్తము నిలువయుండెను. పచ్చయప్ప కలాశాలయందు ఉన్న తపాతకాలయందును చాల అభివృద్ధి నందెను. ఈవత్సరమున “చరిత్ర” లయందు బి. ఎ. హాసర్న తరగతి కూడ నేర్పరుచుకొనుటకు విశ్వవిద్యాలయమునా రంగీ కరించిరి. కలాశాలయందు, నెను క టి వ త్స ర ము 986 గరు విద్యార్థులును ఈ వత్సరము 886 గరు విద్యార్థులును గలరు. ఉన్న తపాతకాలయందు వెనుకటివత్సరము 676 గరు విద్యార్థులును, ఈ వత్సరము 704 గరు విద్యార్థులును గలరు. విశ్వ విద్యాలయ బి.ఎ. డిగ్రీ పరీక్షలందు, ఒక్క ఫీల్డస్ఫీ, ఫీజికలు వైస్సలందు తప్ప మిగిలిన అన్ని సబ్జెక్టులందును రాష్ట్రమునందన్ని కలాశాలలకంటెను ఆ గ్ర స్థానము వహించెను స్కూలు ప్రైవటు పరీక్షలందీ యున్న తపాతకాలముండినెల్ల విద్యార్థులలో నూటికి 55 మందినొకవిజయ మందిరి.

కంజీవరము చివరము లందలి పచ్చయప్ప మొక్కల యొక్కయు, ఇతర పాతకాలయొక్కయు అభివృద్ధి చాల తృప్తికరముగ నుండెను.

చంగల్వరాయనాయకరుగారి ధర్మములు

పి. టి. వి. చంగల్వరాయ నాయకరుగారి ధర్మకార్యములు ఈ వత్సరము రు 368844 ల నిలువ ప్రారంభమయ్యెను. ఈవత్సరమున మొత్తముపై 90442 ల ఆదాయము వచ్చెను. రు 3 64588 ల నిలువతో సంవత్సరము ముగిసెను. తిరువల్కేటి పార్థసారథిస్వామి దేవాలయమువద్దను సత్రమువద్దను కంజీవరము తాలూకాలో వ్రావేరిగ్రామమునందును చంగల్వరాయ నాయకరుగారు రుద్దేశించిన ధర్మకార్యములు సంత్సరికరముగ నిర్వహింపబడెను. వీరి ఆయుర్వేద ఉచిత వైద్యశాలయందు ప్రతిదినము వైద్యసహాయులొకరు వచ్చు జనులసంఖ్య 348 నుండి 387 వరకు హెచ్చెను. చంగల్వరాయనాయకరుగారి అనాధశరణాలయము నందలి అనాధబాలబాలికలసంఖ్య 53 నుండి 76 వరకు హెచ్చెను. అనాధ బాల బాలికా పాతకాలయందు వీరుగాక ఇంకను 27 గరు అనాధలు విద్య నందుచున్నారు. వీరందరుగూడ చంగల్వరాయ పారిశ్రామిక పాతకాలయందు విద్య నభ్యసించుచున్నారు. వెనుకటివత్సరమున వ్యయము తల 1 కి రు 150 ల చొ॥ న పడెను. ఈవత్సర మీ మొత్తము రు 118 లకు తగ్గెను. పాన్సంబాళిపిళ్ల సంస్కృత పాతకాలయందు 10 మంది విద్య నభ్యసించుచున్నారు.

గోవిందు నాయకరుగారి

ధర్మకార్యము లీవత్సరము రు 2560 నిలువతో ప్రారంభమయ్యెను. సంవత్సరాంతమునకు రు 6639 లు నిలువయుండెను. గోవిందునాయకరు శెకంపేటి పాతకాలయందు 788 మంది విద్య నభ్యసించుచున్నారు.

ఓలేటి రంగనాయకమ్మ గారి

ధర్మకార్యము లీవత్సరముగూడ సంత్సరికరముగ నిర్వహింపబడెను. పచ్చయప్ప కలాశాలయందు గల వైశ్వవిద్యార్థులలో 34 గరుకు స్కాలర్షిపు లొసంగబడెను. ఇందుకు రు 3096 లు వెచ్చింపబడెను. వీరికి భోజనాదికముల క్రింద రు 2400 లు వెచ్చింపబడెను. ఇంటర్మీడియేటు, ఎస్ ఎస్. ఎల్. సి. పరీక్షలందు బ్రీట్లైసె వైశ్వవిద్యార్థులలో కొందరుకు బంగారుపతకము లొసంగబడెను.

ఎం. చెల్లమ్మగారి

ధర్మకార్యములు ఈవత్సరముగూడ సంత్సరికరముగ నిర్వహింపబడెను. విద్యార్థులకు భోజనాదికముల క్రింద రు 986 లును, స్కాలర్షిపుల క్రింద రు 590 లును, ప్రస్తుకముల నొసగుటకు రు 456 లును వెచ్చింపబడెను.

మణ్ణుగసుందర మొదలియారు గారి ధర్మములు

మొక్కలవారి డిప్రీప్రకారము ఆదిపురేశ్వరరు దేవాలయమునందు (చింతాద్రక్షేట) సి. మణ్ణుగసుందర మొదలియారు ధర్మకార్యములు నిర్వహింపబడెను. ఈవత్సరము రు 480 విద్యార్థి వేతనము లొసంగబడెను.

కలాశాలాచార్యుని నివేదికము

కలాశాల ప్రిన్సిపాలు నివేదికను జరుపుచు నీభిక్షుగ ముగించెను. హిస్టరీహోసర్సు తరగతియందీ కలాశాలను విశ్వవిద్యాలయమున కనుబంధముగ చేర్పరుచుట కనువ్యయములకు వెంటనే అంగీకరించినందులకు బ్రట్టిలకు చాలకృతజ్ఞుడను. నేనెన్నియో దినములనుండి గలిగియున్న ఆశ నే ననుకొనినంతకంటె త్వరలో నెరవేరినందులకు చాల సంతోషించుచున్నాను. ఇంక నా రెండవ ఆశగూడ త్వరలో నెరవేరు న నీ న ముక్త ము న్నా ను. ఈ కలాశాలకు చెల్వపటునకు మార్చి రెండవనలు కలాశాలను జేయవలెనని నే నెంతయు నాశించుచున్నాను. ఇదియే నా రెండవ ఆశ.

రా. బి. బి. తనికాచలం శెట్టిగారు

పచ్చయప్ప మొదటియారుగారి జీవితమును సంస్కరించుచు నుపన్యసించిరి. అతడు 1758 సం॥ న కంజీవరమున వరదరాజస్వామి ఆలయమువద్ద జన్మించెను. అతని పుట్టుకకు పూర్వమే తండ్రి మరణించెను. తల్లి ఎట్టి ఆధారమును లేక అల్లాడుచు మదరాసునకు వచ్చి పోని నారాయా పిళ్ళగారి అండమజేరెను. అతడప్పుడు దుబావుగ నుండెను. ఆతడీపర్వ యప్పఅను బానిసియుండెక్కువకేద దీసికొని విద్యార్థులుగ గరిపించెను. పచ్చయప్ప క్రమక్రమముగ నభివృద్ధినింది తానే దుబావు అయ్యెను తంజావూరు మహారాజులకు, ఈస్టిండియా కంపెనీవారికిని అప్పుడు జరుగుచున్న వ్యవహారముల పరిష్కరించుటకు పచ్చయప్ప చాలతోడ్పడెను. అపునాతని శక్తిసామర్థ్యముల గమనించి తంజావూరు మహారాజు లతనిని దివానుగ నియమించిరి. అతడు చాలధనము నార్జించి తన 40 వ ఏట 1794 మార్చి 31 వ తేదీన తంజావూరు జిల్లాలో మరణించెను. పచ్చయప్ప చాల పూర్వాచారపరుడగు మంచి హిందువు. కంజీవరము నందలి వరదరాజస్వామి దేవాలయన కళ్యాణమంబులను నీతిజే కట్టించెను. అతనికి రెండవభార్యవలన ఒక్కమాత్రురేగాని పుత్రుడు గలగలేదు. అతడు తనపుయ్యు నాయాయందు కిక్కిరింపుల రూపములను ధర్మకార్యములొకరు ప్రత్యేకించెను. దాదాపు 25 వత్సరము లయినతరువాత ధర్మ కర్తలా ధర్మముల సరిగ నిర్వహింపగ న్యవహారపరులను కొనుచుండిరి. ఇట్లుండగా అప్పటి అడ్వోకేటు జనరలు సర్ మోర్సు డ్యు కాంటను గారు మొక్కలవారి దాదాచెచ్చి ఒక స్కీము నేర్పరచెను. అప్పటినుండియు నీధర్మములు ఒక బ్రట్టి సంఘముచే పరిపాలింపబడుచుండెను. ఈసంఘమువారు 96 వత్సరములకు పూర్వ మికలాశాలనేర్పరిచి. ఇదియే ప్రథమ జాతీయవిద్యసంస్థ క్రమక్రమముగా మరికొంద రితరులు గూడ పెద్దపెద్ద మొత్తముల సీట్లబ్బిల కొనగిరి ఈవిధముగా నీపచ్చయప్పగారి ధర్మ మభివృద్ధి నందెను.

పంచములకు ప్రవేశము

ఈకలాశాల పరిపాలకవర్గముపై నొకదోషము సాధారణముగ నాపాదించబడుచున్నది. నిన్నుజాతుల కితిరవిధముల పచ్చయప్పగారి ధర్మములు సహాయము జేయుచున్నను ఈకలాశాలలోనికి పాతకాలలోనికిని పంచములకు ప్రవేశము నిరాకరింపబడుచున్నది. పచ్చయప్ప మొదలియారుగారును ఇతరధర్మ పరులును సమదానములు ఒక్కహిందువులకు మాత్రమేనని దెలిపియుండుటయే ఇందుకు కారణముగ చెప్పబడుచున్నది. కాని పంచములు హిందువులుగారా? ప్రిన్సిపాలులు ప్రాధేసర్లు హిందూ మతేతులుగ నుండవచ్చునుగాని హిందువులకు పంచము లిందు ప్రవేశింపరాదా? పంచముడకు నందనారు మహాయోజి న్నించి ముక్తినిపొందించినచివరమున నందలి వరదరాజస్వామి భక్తుడు పచ్చయప్ప మొదలియారుగారు పంచములకు ప్రవేశమునిరాకరించునా? ఇది ప్రస్తుతాచార సాంప్రదాయములను

డి క్రొత్తపద్ధతి నవలంబించుటకు మోక్షోద్యమారి అనుమతి నందుట అసాధ్యమగుచుండ మోక్షోద్యమారు బ్రట్టిల కట్టియనుమతి నొసాదరని నమ్ముచున్నాను.

కీ॥ శే॥ డబ్ల్యు. ఎస్. వెంటకట

రామానుజులు నాయుడు

పచ్చయప్ప ధర్మాదాయముల బ్రట్టిల సంఘాధ్యక్షుడగు డి. బి. వి. తిరుమలైప్పిళ్ళగారి ఆహ్వానముపై న న్యాయమూర్తి వి. వి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు, కీ॥ శే॥ డబ్ల్యు. ఎస్. వెంటకటరామానుజులు నాయుడుగారి చిత్రపటమును బహిరంగ పరుచుచు నాయుడు గారి గుణగణముల ప్రశంసించి వారు చిరకాలముగా పచ్చయప్ప ధర్మాదాయముల బ్రట్టిలలో నొకరుగనుండు నిరుపమానము నేవనొనర్చిరిని నుడివి.

అధ్యక్షోపన్యాసము

సభను ముగించుచు, తాను తన విద్యార్థిదశ నంతను పచ్చయప్ప కలాశాలయందే గడపితినియు, తానిప్పుడా కలాశాల వాసికొత్తన కధ్యక్షతవహించు భాగ్యము గలిగినందులకు గర్వించుచుంటినియు నుడివిరి. విరాళములొకరు ప్రాతవిద్యార్థులకు విజ్ఞప్తిచంపగా నెక్కువ ఫలము గలుగలేదని బ్రట్టిల నివేదికమునందు దెలుపబడెను. ఇది చాలాశోచనీయము. ఇకమిదపై నను, ప్రాతవిద్యార్థులను, ఈకలాశాలను పరస్పరము దగ్గరకు గొని వచ్చుటకు, బ్రట్టిలు ప్రయత్నించెదరని నమ్ముచున్నాను.

కలాశాలను చెల్వపటునకు మార్చి రెండవనలు కలాశాల జేయవలెనను నూచనను గరించి మూలూడుచు, కలాశాలను మరియొక ప్రదేశమునకు మార్చుట మత్రము తన కిష్టములేదని నుడివిరి. కలాశాల ప్రస్తుతస్థలమునందు 85 వత్సరములుగా నున్నది. అందుచే నీకలాశాలనచ్చుటనుండి మార్చరాదు. రెండవనలు కలాశాలగ మార్చకపోయినయెడల గలుగు లోజేమియు లేదు.

పచ్చయప్ప కలాశాల ప్రారంభింపబడినపుడు “యద్భావంతస్సవతి” అనువాక్యము నాచర్యముగ నిడిరి. ఈయచర్యవాక్యము ఎంతో దూరదృష్టితో నిర్ణయించిరి నాకుదోచుచున్నది. హిందూమతముయొక్క పరమార్థముగూడ నదియే. మనస్సే వస్తు పరిణామమునకు కారామని యర్థము. గాంధీమహాత్ముని బోధనముగూడ ఈవత్సమునే ప్రకటించుచున్నది. అన్నిటికిని మనస్సే కారణము. పాశ్చాత్యరసాయనిక శాస్త్రజ్ఞులుగూడ తిరిగితిరిగి తుద కీవత్సమునైపునకే మరలుచున్నారు.

అధ్యక్షుడు ముగించుచు, పచ్చయప్ప కలాశాలకు భగవంతుడు జయమును ప్రసాదించుగాకయని ప్రార్థించెను.

అధ్యక్షుడు పుష్పమాలాలంకృతులుగ నొనర్పబడినతరువాత కృతజ్ఞతావందనములతో ఉత్సవము పరిసమాప్తమైనదెను.

దక్షిణాఫ్రికాభారతీయ

రాయబారము

బొంబాయిలో శనివారము జేరును

నరోజినీనాయుడు గాంధీమహాత్ములతో సంభాషింపగోరుట

(శ్రీ ప్రెసు లింక)

బొంబాయి, డిశెం 10.— బొంబాయిలో శనివారము జేరనున్న దక్షిణాఫ్రికా భారతీయ రాయబారము వారు సరోజినీనాయుడుతో గాంధీమహాత్మునితోను ముంబయిలో మాట్లాడునటుల జేయవలెనని వైస్రాయికి కేబిలు బంపినటుల కరియుచున్నది. వైస్రాయితో మాట్లాడునరకును బహిరంగముగ నుపన్యసించరాదనియు, పత్రికా ప్రతినిధులతో మాట్లాడనూడదనియు దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులను గోరునటుల తీర్మానింపబడెను. ఈరాయబారులు సామ్రాజ్య పౌరత్వ సంఘముతో మాట్లాడి ప్రజానాయకులతోవతే మాట్లాడుదురు అదివారమునాడు సరోజినీనాయుడు రాయబారులకు విందుజేయును. ఆసమయమునకు అన్ని పక్షముల నాయకులును ఆహ్వానింపబడిరి.

లక్నో మ్యునిసిపలు ఎన్నికలు

స్వరాజ్యవాదులు గెలుపొందలేదు

లక్నో, కెం॥ 10:— మ్యునిసిపలు యెన్నికలు ముగిసినవి. మహమ్మదీయేతరనియోజకవర్గములకు కి స్వరాజ్యవాదులెవ్వరును గెలుపొందలేదు. హిందూమహాసభవారు ౪౦ పి న అభ్యర్థులకే బాగుగా వోట్లువచ్చినవి. ఎన్నుకొనబడిన 27 గరిలో 6 గురే స్థానములను నిలుపుకొనిరి. (అ. ప్రె.)



ఇంచీకేపు ప్రభువు: హిందూదేశము

(1)

ఇంచీకేపు ప్రభువు నామము, హిందూదేశ మెరుగనిది గాదు. ప్రభుత్వవ్యయమును తగ్గించు తెలులను విషయమును విచారించుటకు, ఇంచీకేపు ప్రభువుగారి యధ్యక్షతక్రింద నొక విచారణ సంఘము వెనుక నియమింపబడెను. అందువీరు స్వల్ప మగు తగ్గుదలలను సూచించిరి. వీరి సూచనలనయి నను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కొనసాగింపలేక బోయిరి. ఇంచీకేపు ప్రభువుగారు, గొప్ప నౌకాధి పతి. పి. అండు ఒ స్టీమునావిగేషను కంపెనీవారి సాంపత్తికసమావేశమున కధ్యక్షత వహించి, కంపెనీవారి స్థితినిగూర్చియు, బ్రిటీషు నౌకల గూర్చియు ముచ్చటించుటయగాక, హిందూదేశ విషయమునుగూడ పీరించుకముచ్చటించిరి. హిందూ దేశమునకును ఇంగ్లండుకునుమధ్య సతతము ప్రయాణము సలిపెడి పి. అండు ఒ స్టీమునావిగేషను కంపెనీవారి నౌకలగూర్చి ముచ్చటించుచున్నాడు. యీ దేశము సంగతి జ్ఞాపకమునకు రాకమానదు. ప్రతి బ్రిటీషు ప్రముఖుడును హిందూదేశమును గూర్చి ఏదియో యొకసందర్భమున ముచ్చటించుట యాచారమయినది. ఇంచీకేపు ప్రభువుగారు రీడింగు ప్రభువుగారి పరిపాలనమును పొగడుట వింత గాదు. ఏలనన రీడింగు ప్రభువుగారు ప్రజాశయ ప్రతిపక్షుల కనుకూలముగ ప్రవర్తించుటచే, వారి యామోదమును బడయగలిగిరి. రీడింగు ప్రభువుగారు దేశమున గొప్పమార్పులు గలిగించెద రను భీతి వీరికి దొలగిపోయినది.

ఇంచీకేపు ప్రభువుగారికి తెలిసినంత వరకు, రీడింగు ప్రభువుగారి నెదుర్కొనిన కష్టములు మరి యెవరి నెదుర్కొనలేదట. ఈకష్టము లెవ్వి? భారతీయులు స్వపరిపాలనము గోరుట యగద! భారతీయుల కోర్కెను వీరు దీర్చగలిగిరా? తీర్చకబోగ, ప్రజా ప్రముఖులపై నిర్బంధములను విధించినందులకు, భారతీయు లెంతయు విచారించుచున్నారు. రీడింగు ప్రభువు గారిపై కొండంత యాశబెట్టకొనిన వారు, నేడు నిరాశాహృదయు లగుచున్నారు. వీరు గాంచిన అపజయము మరియొకరు గాంచలేదనిగూడ తలచుచున్నారు. కాని ఇంచీకేపు ప్రభువుగారికి మాత్రము, రీడింగు ప్రభువుగారు దిగ్విజయము గాంచినట్లు దోచినది. బ్రిటీషు పరిపాలనము కట్ల భారతీయులకుమిక్కిలి అసంతృప్తిప్రబలియున్న సమయమున రీడింగు ప్రభువు హిందూదేశమునకు వచ్చెననియు, తమ తెలివి తేటలచే హిందూదేశ మును శాంతిపరచె ననియు, ఇంచీకేపు ప్రభువు గారు సంతసించుచున్నారు. భారతీయ నాయకులు స్వరాజ్యసిద్ధికి జేసిన ప్రయత్నములు విఫలమై యుండవచ్చును. కాని, రీడింగు ప్రభువుగారు ప్రజ

లలో సంతృప్తి గలిగించినట్లు సత్యదూరము. నేడు, అన్ని పక్షములవారును అన్ని సంఘముల వారును, బ్రిటీషు వాదాసములందు విశ్వాసమును కోల్పోయిరి. మితవాదులు సయితము మిక్కిలి అసంతృప్తిని కనుబొమచుచున్నారు. భారతీయులు స్వరాజ్యసంపాదన మార్గములవిషయమై భేదాభిప్రాయమును చూపవచ్చును. సత్యర స్వరాజ్యవశ్యతగూర్చి గాని, ప్రస్తుతపరిపాలనాప జయముగూర్చి గాని, ప్రజలలో భిన్నాభిప్రాయ ములు లేవని, ఇంచీకేపు ప్రభువుగారు గుర్తెఱుగ వలయును.

దేశమునం దిట్టి యసంతృప్తిని బెంచినందుకు రీడింగు ప్రభువుగారిని అభినందింపవలయునా? అయినను ఇంచీకేపు ప్రభువుగారితో వివాదపడ నవ సరములేదు. ఏలనన వీరు అధికారాభిమానులు. వీరి దృక్పథము ననుసరించి రీడింగు ప్రభువు పనిజేసి యుండవచ్చును. ఇంచీకేపు ప్రభువుగారికి గలిగిన సంతసమునకు మరియొక కారణముగూడ కను పించుచున్నది. సివిలుసర్విసు యుద్యోగుల స్థాన మును హక్కులను రీడింగు ప్రభువుగారు నిలువ బెట్టి ధన్యులయిరట. తత్ఫలితము, సివిలుసర్విసు బిల్లునందు గనుపించుచున్నది. ప్రజలు స్వపరిపాలన మునకై పరితపించుచుండ, రీడింగు ప్రభువులు సివిలుసర్విసును రక్షించుట శాతురపడుచున్నారు. రాజప్రతినిధిగారేమి, ఇండియామంత్రిగారేమి ఈ విషయమై జూపెడి పరితాపమునందు, శతాంశము నయినను భారతీయుల స్వత్వరక్షణముపట్ల జూపి యున్నచో, నేడు హిందూదేశస్థి మేరురూపము దాల్చెడిది. కాని అట్టితలంపు వారీయం దింకను ప్రవేశింపలేదు. హిందూదేశమును పరిపాలించిన యుక్తమ రాజప్రతినిధులలో రీడింగు ప్రభువుగారు రొక్కరిని భావించిత్రకారుడు లిఖించు నట. ఇంచీకేపు ప్రభువుగారి సంస్తుతి కీరీతిని పాత్రు లయినందులకు, రీడింగు ప్రభువుగారు సంతృప్త హృదయులు గావచ్చును. కాని, భారతీయాభి ప్రాయము ఇంచీకేపు ప్రభువుగారి పొగడ్డలతో నేమాత్ర మేకీభవింపజాలదు. ఇక, రాబోవురాజ ప్రతినిధియగు వుడ్డుగారినిగూర్చి ఇంచీకేపు ప్రభువు గారేమియు జెప్పక, రాజప్రతినిధి పదవి యఖండ బాధ్యతతో గూడుకొని యున్నదనియు, వారికి విజయము గలుగుగాక యని తాము గోరుచున్నా మనియు మాత్రము సూచించిరి. పాపము, వుడ్డు గారినిగూర్చి ఎవరును ఎక్కుడు ఆశజూపుట లేదు. ఇందుకై హిందూదేశము విచారింపదు. అద్భుత ప్రతిభాశాలురగు రీడింగు ప్రభువుగారు విచ్చేసి చేసిన ఘనకార్యము లేవియు గనుపింపవు. అందుచే సామాన్య ప్రజల వుడ్డుగారు ఘనకార్యములను చేయలేదని చింతించువారుండరు. అధికార వర్గ యంత్రమునందు జేరినపిమ్మట, ఎట్టివారయినను దాని కనుగుణ్యముగ మెలగెదరనియు, సివిలు సర్విసు శఫ్యులు త్రిప్పరీతిచే యంత్రము నడుచు ననియు, నేషను పత్రిక యిటీవల భండితముగ చెలిపియుండెను. నిజ మిదియే సని అనుభవము తేటపరుచుచున్నది. ఆర్భాటముల నంతగ గనుపజుపనివుడ్డు గారే రీడింగు ప్రభువుగారి కన్నను, ఎక్కుడు మేలొనర్చినను ఆశ్చర్యపడ నవసర ముండదు.

ఇంచీకేపు ప్రభువుగారు స్వేచ్ఛావాణిజ్యము నామోదించుటచే, సుంకములను విధించు పద్ధతి సంగీకరింపరు. అందుచే ఇంగ్లండులోనిపు డవలం బించుచున్న వాణిజ్య రక్షణ పద్ధతిని నిరసించు చున్నారు. ఇట్లులే హిందూదేశము నందును వలస రాజ్యములందును అవలంబించెడి రక్షణ పద్ధతి వీరికి సుతరాం బనికీరాదు. ఇంగ్లండు సామ్రాజ్య వాణిజ్యముపై నాధారపడుటచే లాభ ముండదని వీరు హితమొనగుచున్నారు. హిందూ దేశము తనకు కావలసిన వస్తువులను తానే తయారు జేసికొని, విదేశ వస్తువులను తెప్పింపకుం డుటకు ప్రయత్నించుచున్నదని ఇంచీకేపు ప్రభువు గారు వగచుచున్నారు. వీరి వాక్యములందు సత్య మున్నచో, భారతీయులు మిగుల సంతసించురు. అట్టి శుభస్థితి యింకను రాలేదని మాత్రము జెప్ప వలసి యున్నది. హిందూదేశ మిటుల ప్రయత్నిం చుట దోసమని ప్రాజ్ఞు లెవరును భావింప జాలరు. లాంకుపైరు వర్తకు లిటీవల జూపిన భీతిచే ఇంచీకేపు ప్రభువుగారును జూపు చున్నారని తలంప వచ్చును. వీరు జనవరిలో హిందూదేశమునకు వచ్చెదరట. ఆసమయమున హిందూదేశ శాధి కారులకు వీరు తమ యుద్దేశ్యములను తెలిపెదరని భావించెదము. ఇంచీకేపు ప్రభువులు జరిపెడి ఆందోళన మెరుగకుండ జూచుటమాత్రము భారతీ యులవిధి యగుచున్నది. హిందూదేశ మిప్పుడిప్పుడే తలయెత్తుచుండ, దేశాభివృద్ధి సరికట్టుటకు బ్రిటీషు ప్రముఖులు కొందరెటుల ప్రయత్నించుచున్నారో, ఇంచీకేపు ప్రభువుగారి వాక్యములు తెలుపకనే తెలుపుచున్నవి. ఎదుటనున్న యుపద్రవమును గుర్తించి, భారతీయులు మాతృదేశాభివృద్ధిపై నిరంతర కృషి నలుపుట యవసరము.

మంత్రుల వేతనము: బెంగాలు స్వరాజ్యపక్షము

మంత్రులకు వేతనముల నిచ్చువిషయమై, బెంగాలు స్వరాజ్యపక్షనాయకు లగు నేనుగుప్త గారవలంబించిన మార్గము నామోదించజాలము. మంత్రుల వేతనములను బెంగాలు శాసనసభ వారిదివరకు మూడుమారులు నిరాకరించిరని, చదు వరు లెరుంగుదురు. నేనుగుప్తగారు చెలిపినట్లు, ఇక్కార్యమునందు వ్యక్తికరమగు ద్వేషమేమియు లేదు. ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానముపట్ల తమకుగల ప్రాతికూల్యమును జూపుటకే, స్వరాజ్యపక్షము వారిటుల జేసియుండిరి. సాంఘికవిభేదమును వాటించిరను నారోపణలు సత్యవిరుద్ధ మనుటకు సందియము లేదు. అట్టిసితిలో మంత్రులు పని జేసినకాలమునకు వారికి జీతము లిచ్చుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారి పుణ్య యాగీకరింపవలయునో తెలియకున్నది. ఇరువురు మంత్రులు తమకు జీత ము లక్కర లేదని యిదివరకు చెలిపియుండిరి. మరి యిరువురు మంత్రులకు స్వయముగ ఇబ్బంది గలిగె నని నేను గుప్తగారు గాని మరియెవరుగాని భావించినచో, ప్రైవేటుగ చందాలను ప్రోగుచేసి సామ్య యవచ్చును. అంతియగాని స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ సూత్రమును వివనాడుట పాడిగాదు. మంత్రు లుగ నియమింపబడినవారు, మొదట ప్రభాభిప్రాయ మునకు విరుద్ధముగ నేల ప్రవర్తించ వలెను? అధి కారవర్గమువారు ప్రజలకోర్కెలను ఏల విఫలపరుప

వలెను? ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానముపట్ల వెనుక నెంత విముఖత గలదో, యిప్పుడును అంతటి విముఖత గలదు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వము సభిమానించుటకు, స్వరాజ్యపక్షమువారికి ఎట్టిసూతనపరిస్థితులు పొడగట్టలేదు. ప్రభుత్వమువారి ప్రతిపాదనములను స్వరాజ్యపక్షమువారి టిటివల వరుసగ నిరాకరించుటయే యందుకు ప్రబల నిదర్శనము. మంత్రులు పనిజేసిన కాలమునకు జీతము నిచ్చుట వేరనియు, మంత్రుల నియామకము వేరనియు, సేనుగుప్తగారు శ్రావణమృతము గనుపఱచిరి. సేను గుప్తగారి పరిశీలనశక్తి యద్భుతముగావచ్చును. కాని సామాన్య ప్రజలు వీరితో నేకీభవింప జాలరు. స్వరాజ్యపక్షము వారికి ఎవరినైనను పగసాధించు నుద్దేశ్యము లేదని తెలుపుటకు, సేనుగుప్తగారి రిటుల బలికి యుండవచ్చును గాని, వీరు నిజ సందర్భములను కనిపెట్టలేక స్వరాజ్యపక్ష ప్రతిష్ఠను ఊహింప జేసిరిని చెప్పక తప్పదు. మంత్రీపదవుల సంగీకరించుట దోషమగుచో, వేతనములనీయ సంగీకరించుటయే దోషమేయగును. జాతీయపక్షమునకు జెందిన మన్మథనాధరాయి, అఖిల చంద్రదత్తగార్లును, స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులగు విజయకృష్ణబోసుగారును, తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ ప్రసంగించుచు, వెనుక నవలంబించిన సూత్రమును విడనాడుట కవసరము లేదని స్పష్టముగ చెలిపిరి. కాని స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రతికూలముగ వోటుజేయకుండుటచే, తీర్మాన మామోదింపబడెను. ప్రజాశయ ప్రతిపక్షు లికమీద బుజములెగురవైచుటకు, సేను గుప్తగారు రవకాశమిచ్చినందుల కెంతయు చింతించెదము.

కర్రెంసీ కమీషను విచారణ

కర్రెంసీ కమీషను విచారణ ఫలితమెటు లందునో తెలియదు గాని, మున్ముందే యశుభ చిహ్నములు పొడగట్టెను. విచారణసమయమున క్రైస్టు రిపోర్టులను రాసీయకుండుట కడువిచిత్రము. రహస్యవిచారణ కేమి యవసరముగలదో తెలియదు. భారతీయ నిర్దేశసంఘమువారు విచారణ సంఘసభ్యుల అర్హతగూర్చి తమ స్టేటుమెంటులో చెలువగ, అభాగమును తీసి వేయ గోరి రట. సాక్షులు నివేదించిన స్టేటుమెంటులు మాత్రమే పైకి వెలువడుచున్నవి. పరిశోధితము తెలియకున్నది. హైందవవాణిజ్య సంఘమువారుమాత్రము ప్రజాభిప్రాయమును చక్కగ తేటపరచిరి. బంగారపు పరిమాణమును ప్రవేశపెట్టి, బంగారు నాణెములను కర్రెంసీగ నేర్పరచవలయునని, వీరు గోరిరి. నాణెములను హిందూదేశమునందే ముద్రింపవలయుననియు, పదునైదు రూపాయలకింద వీనిని వాడవలయుననియు మున్ముందు బంగారునాణెములను దప్ప ఇతరములను అచ్చువేయ గూడదనియు, పేపరుకర్రెంసీ కమీషను హిందూదేశము నందే యుంచవలయుననియు, ఇందులో చాలభాగము బంగారు నాణెములలోనే యుండవలయుననియు, బంగారు స్టాండ్డు రిజర్వును పేపరుకర్రెంసీ కమీషనులో కొంతభాగముంచి, మిగిలిన మొత్తమును బంగారు స్టాండ్డు నిమిత్తము నియంజేయవలయుననియు, మున్నగు సూచనలు మిగుల లాభకరము లనుటకు నందియములేదు. కాని ప్రస్తుతసందర్భములజూచిన

కర్రెంసీ కమీషనునా రీసమన్యలను తిన్నగ విచారించెదరనిగాని హిందూదేశమునకు విశేషలాభము గలుగుననిగాని దోచదు.

క్రికెట్టు ఆట: హిందువుల విజయము

బొంబాయిలో ప్రతిసంవత్సరమునను జరిగెడి క్రికెట్టు ఆటలలో, హిందువులు, పార్సీలు, మహమ్మదీయులు, యూరపియనులు పాల్గొనుచుందురు. ఈయాటలు మిగుల యుత్సాహము గలిగించుచుండును. ప్రేక్షకులనేకులు వెడలి తిలకించుచుందురు. ఈమారు జరిగిన పంచదెములలో, హిందువులు యూరపియనుల నోడించి అంత్య విజయము బడసిరిని తెలుపుట కెంతయు సంతసించెదము. క్రికెట్టుబంతిఆట, కేవల పాశ్చాత్యక్రీడ. ధైర్య సాహసోపేతమయిన ఆట. ఇట్టి ఆటలలో దుర్బలులనియు పిరికివారనియు పిల్వపడెడి హిందువులు గెలుచుట జూడ, వారిపై సామాన్యముగ జేసెడి ఆరోపణలు సత్యములుగావని గ్రహింపవచ్చును. క్రికెట్టు ఆటలలో యూరపియనుల ప్రాబల్యము కొంతకాలము నుండియు అడుగున బడుచున్నది. గెలుపు ఓటమిమాట యటుండ, ఇట్టి యాటలు వివిధ సంఘములవారి మధ్య సఖ్యమును భ్రాతృభావమును పెంచుటకు తోడ్పడును. భారతీయ లేసంఘమునకు జెందినను సాధ్యమగునంతవరకన్ని విషయములలో చేరువకు వచ్చుటకు బ్రయత్నించుచో, విభేదములు వానియంతట యవియే తొలగిపోవును. బొంబాయిలో ప్రతి సంవత్సరమునను జరిగెడి ఆటలు, అనుకూల వాతావరణమును వ్యాపింప జేయుచున్నవి. ఇతర రాష్ట్రములలో గూడ ఇట్టిక్రీడల నేర్పరచి భ్రాతృభావమును బలపరచుట లాభకరము.

దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము:

రాండుటేబిలు సమావేశ నిరాకరణము
దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు రాండుటేబిలు సమావేశపు ఏర్పాటును నిరాకరించినటుల, మలన్ మంత్రిగారు వెల్లడిజేసిరి. ఇట్టిసీతితో దక్షిణాఫ్రికాకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రాయబారము పంపుట నిర్దేశము. మలన్ గారి యూహను గ్రహించుట సులభము. రాండుటేబిలు సమావేశమున కంగీకరించుచో, ఆసియా చట్టపు సూత్రములను విడనాడి నటులగునట. తుదకు భారతీయులే నిజపరిస్థితులను గ్రహించిరినియు, ఇండియా ప్రభుత్వము వారు పొరబడిరినియు స్పష్టమగుచున్నది. హిందూదేశమునకు దక్షిణాఫ్రికానుండి రాయబారము వచ్చుట యుపద్రవకారణమగు నని మలన్ గారు భయపడుచున్నారు. కాని, భారతీయ రాయబారులు వివేకము జూపిరిని, ప్రాజ్ఞు లంగీకరింపక మానరు. ఇకమీద దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వముతో రాజీకదురుట దుర్లభము. భారతీయులు గూడెముల చట్టపు సూత్రముల నెంతమాత్ర మామోదింపజాలరు. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు తమ కుటిలస్వభావమును ప్రపంచమునకు వెల్లడిజేసిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి పుడేమి జేసెదరు? బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసి కొనెదరా? భారతీయుల భావికర్తవ్య మేమి?

మదరాసు శాసనసభ: ప్రశ్నోత్తరములు

మదరాసు శాసనసభలో ప్రశ్నోత్తరములు
స్వభావము మిగుల యధ్యాన్నముగ నున్నది. అడిగిన ప్రశ్నకు సరియగు సమాధానము జెప్పచో, సప్లి మెంటరీ ప్రశ్నల కంతగ సవకాశముండదు. ప్రభుత్వమువారు సందిగ్ధముగ జవాబిచ్చుటచేత నేమి, తమకు సమాచారము తెలియదని జెప్పట చేనేమి, సభ్యులు మరికొన్ని ప్రశ్నలను వేయవలసి వచ్చుచున్నది. ఇందువిషయమై ఏర్పడిన స్టాంపింగు ఆర్డరులను సవరింపవలసిన యవసర మెంతయో గలదు. జె. సాల్వానాగారు ప్రతిపాదించ బోయెడి సవరణ చాల యుపయుక్తముగ నున్నది. సభ్యులడిగెడి ప్రశ్నలకు ఖండితముగ ప్రత్యుత్తరముల నీయవలయు ననియు, జవాబిచ్చుటకు గడువు కావలసినయడల, రాబోవు సభలో తప్పక జవాబు చెప్పవలయుననియు, అటుల జెప్పనియెడల ప్రభుత్వము వారికి తగిన సమాధానము లేదని భావింపవలయుననియు, సాల్వానాగారి సవరణ చెలువుచున్నది. కాని, పబ్లిక్ డేమమున కవసర మగుచో జవాబీయ నక్కరలేదను మినహాయింపును చేర్చుట వలన, ప్రభుత్వసభ్యులు దీని సవకాశము వైకొని సవరణయొక్క ప్రయోజనమును వమ్ము గావింపవచ్చును.

లేబరుపక్షము: కదలిక

లేబరుపక్షము కొంత కదలిక జూపుచున్నది. కొందరు సభ్యులు హిందూదేశమునకు విచ్చేయుచున్నారు. పార్లమెంటు సభలో కొందరు హిందూదేశము గూర్చి చర్చ దీసికొన బ్రయత్నించుచున్నారు. బి.సెంటుగారి కామనుపెల్లు చట్టమును పార్లమెంటు సభలో ప్రవేశపెట్టు విషయమునుగూర్చి లేబరుపక్షము వారు త్వరలో యోచించి నిర్ణయించెదరట. బెంగాలు ఆర్డినెన్సు చట్టము క్రింద నిర్బంధింపబడిన వారిని విడుదల జేయవలయునని, లేబరుసభ్యులు ప్రతిపాదించెదరట. లేబరుసభ్యు లింకను ఆలోచనలతోనే కాలముగడుపుచో ప్రయోజనముండదు. వీరు ఎట్టి తీర్మానములను ప్రవేశపెట్టినను, ఓడిపోవుట నిజమేయనినను, కొంత ఆతురము నయినను జూపిన గాని, ఆత్మగౌరవమును రక్షించుకొన జాలరు. హైందవ ప్రశ్నను వీరు తమ కార్యక్రమమునందు ప్రధానాంశముగ జేర్చికొనవలయును. లేనియెడల వీరి యార్భాటములను విశ్వసించునా రుండబోరు.

లాలా బోధిరాజుగారు

చైదీలచే అగారవ పరుపబడుట

లాహారు, డిసం 10:—పంజాబు శాసనసభా సభ్యుడును జెయిల్స్ థాయిసంఘసభ్యుడును అగు లాలా బోధిరాజుగారు అధికారేతర ప్రేక్షకుడుగాను జెయిల్స్ థాయిసంఘ సభ్యుడుగాను మాంటుగోమెరీ సెంట్రలు జెయిల్స్ కు ఇద్దరు ఖైదీలు కొంతమంది జెయిల్స్ వార్డరుల యెదుటనే బోధిరాజుగారిమీద బురదను విసిరి నెత్తిపై ద్రాక్ష సారాయమును గ్రమ్మరించిరి మాంటుగోమెరీ నుండి యిచ్చటికి వార్తవచ్చినది. లాలా బోధిరాజుగారు వెంటనే ఆవిషయమును జెయిల్ రుకును సూపర్ టెంటుకును తెలియజేసిరి. విచారణలు జరుగుచున్నవి. (అ. ప్రె.)



ఆంగ్లో-ఇండియనులకోర్కెలు

సైన్యములు - హక్కులు

బ్రిటిషు సైనికునితో సమానస్వత్వములు

లండన్, డిశం 8:— వెస్టుమినిస్టరులో సామ్రాజ్య పార్లమెంటు సభ్యులవారియేదుట నుపవ్యసించు కర్నలు గిడ్డిగా రిట్లు చెల్లెడిరి:—

ఆంగ్లో ఇండియను ప్రతిపత్తి చట్టముగను, గంగ్రెస్ శాసనముననుది. ప్రత్యేక సదుపాయములచే సౌకర్యములను, సన్న్యములనుగించుట అపేక్షణీయుగాదని పూర్తిగా ఆంగ్లో ఇండియనులు గ్రహించిరి. సైన్యములో అన్ని తరగతులందును వారికి ప్రవేశ ముండవలెనని గొరుదున్నారు. సత్వములను సంపాదించి ఆర్థిక సందృఢమును బొందగోరుచున్నారు. పోయిన ఐరోపా మహాసంగ్రామమున బ్రిటిషు సైనికాఖిలన్నిటియందును ఆంగ్లో ఇండియనులు ప్రవేశించుటకు వీలైనపుడు బ్రిటిషు సైనికులతో సేమ వారిని సమానముగ ఆచరించుకుండుటకు కారణము తెలియ కున్నది. దేరాదూను సైనికకళాశాలయందు ఎందులకు శరణిలు లేదో తెలియకున్నది.

ప్రభుత్వమువారివిధానము ఆంగ్లో ఇండియనులకు అన్యాయమును గలుగజేయుచున్నది. వర్గభేదమును పాటించక సామర్థ్యమునుబట్టి ఆంగ్లో ఇండియనులను జేర్చుకొనవలెను. యూరపియనులు, భారతీయులు, ఆంగ్లో ఇండియనులు ఒకరినొకరు తెలిసికొనుటకు వర్గభేదమే అడ్డుగనున్నది.

తమజాతీయతను విడనాడు ఆంగ్లో ఇండియనులను కర్నలు గిడ్డిగారు నిందించుచున్నారు.

యూరపియనుల పరిగణించబడే మను కారణముతో ఆంగ్లో ఇండియను జాతీయతను నడులుకొనుట గర్హ్యమనిరి. ఆంగ్లో ఇండియనులకు విద్యాప్రబోధ మనసరమని వ్యక్తీకరించిరి. ప్రభుత్వముతో సంబంధములేకుండ స్వతంత్రముగ వనుటకు ఆర్థిక సహాయము నెయవలెననిరి. నానుభూతిని వ్యాయమును తమసంఘమువారికి కలుగజేయవలె ననిరి.

ఆంగ్లో ఇండియనుల ఆశయములపట్ల సానుభూతినిజాపుచు కర్నలు గిడ్డిగారి సందేశము ఫలించుగాక యని తీర్మానమును గావించిరి. కర్నలు గిడ్డిగారికి చాల జబ్బుగనున్నందున వచ్చేవారము విక్రాంతికొఱకు రివేరా కేకదరు.

జనవరి మొదటివారములో మార్షయిల్స్ పయన ముగియుట వీలగుననుచున్నారు.

బొంబయి మిల్లుయజమానులు

ట్రేడ్ యూనియన్లు విమర్శనలు

లండన్, డిశంబరు 8:— బొంబయి మిల్లు యజమానులకు బొంబయిమిల్లు సమ్మెనుగూర్చి నిర్మోగమోటుముగ ఖండించును అంతర్జాతీయ ట్రేడ్ యూనియను సంఘమువారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. భారతదేశ సేతపనివాండ్లు జేయు ప్రతిక్రియకు వాదెట్లు చేపడరోయని కనిపెట్టి చూడవక్కరలేదు. వేతనములలో నూటికి 98 చొప్పున హెచ్చించినను యుద్ధమునకు పూర్వముకంటే వారి పరిస్థితులు బాగులేవు. ఇవియుగాక యుద్ధమునకు పూర్వము వారి వేతనములు చాల తక్కువ. 1923 లో యజమానులు నూటికి 34 చొప్పున జీవించెను నిచ్చిరట. ఈ యజమానులనుండి పనివాండ్లను గాపాడుటకు వీలైనంతవరకు సేతపనివాండ్ల సహాయార్థము సామ్యము వనూలు జేయవలెను.

న్యూజిలండులో వాక్వాన్సెల్త్రము, భావప్యాన్సెల్త్రము వున్నవను దర్జుము తప్ప నిజముగ అట్టి స్వాతంత్ర్యము లేదును చున్నారు. ఇటులే భావపరిశీలన మెక్కువగనున్నది. ఐంసుల యధికారులు ఈ గ్రంథమును జూచిన ఆపుజేపెదరని ఎవరో ఆదేశమునుండి ఒక పుస్తకము గావలెనని వ్రాయుచు చెప్పెను.

మనోలుతగవు

జాతీయమితి మధ్యవర్తిత్వము

తురుముగ్గులవిచారము

జనీవా, డిశంబరు 8:— మనోలుతగవును పరిష్కారము జేయుటకు సంప్రాధికారము గలదనియు మధ్యవర్తిత్వమునకు గూడ అధికార మున్నదనియు జాతీయమితిసభవారు నిశ్చయించిరి.

జాగ్రహపాప, మరికర సైనికవైమానికాధికారులు సభలోనున్నారు. హేనుకోర్టు తీర్పు తురుముగ్గులచేతలను అడిమానలను జేయుచున్న దనుచున్నారు. ఉభయపక్షము వారు అంగీకరించితరవలె ననుతీర్పును జాతీయమితివా రీయవలె నట.

బ్రుకెల్స్ పంక్తివర్గగ సరిహద్దును నిర్ణయించెద రనుచున్నారు.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు జాతీయమితిత్వము శిరసావహించెదరని కర్నలు ఆమెకిగారు చెబుచున్నారు.

మునీరుబేగారు హేనుకోర్టు తీర్పు తప్పుచున్నారు. సఖ్యతతో రాయబారముతో తీర్మానించవలెను గాని జాతి ఇష్టమునచ్చినట్లు జేయరాదనిరి. సభవారు తనకోర్కెను అంగీకరించెదరుగాక యని ఆించుచున్నాడు.

సభవారితీర్పు జాతీయసభకు సిఫార్సుగ నెంచెదనని మునీరుబేగారు చెప్పిరేడిరి. తాము ఈ పరిష్కారమును అంగీకరించుటకు అధికారము లేదనిరి. సభవారు తమ మధ్యవర్తిపరిష్కారమును వదులుకొనకుండురుగాక యనిరి.

జాతీయమితిసంఘమువారు తమవనిని సాగించెదరుగాక యని సినిస్కియలోజాగా రనిరి.

9 వ తేదీవరకు సభ ఆపుజేయబడెను.

ఉపసంఘమువారు అంగీకరించుటలేదు

జనీవా, డిశంబరు 8:— మనోలుతగవును పరిష్కరించుటకు నియమించబడిన యువసంఘమువారు ఇంతవరకు ఒకరితో ఒకరు ఏకీభవించలేదు. గ్రేటుబ్రిటను ఏర్పాటును ఉండెను గా రంగీకరించుటలేదట.

భావి జర్మను మంత్రివర్గము

లండన్, డిశం 8:— జర్మను రాజకీయపరిస్థితులు గంగ్రెస్ గోళముగ నుండుటచే జర్మనుమంత్రివర్గ మెట్లు తేలునో జెప్పటకు వీలులేదట.

లోకనోబిడంబడిక సంగీకరించినవారు మంత్రివర్గములోనుండుట మంచిదనుచున్నారు కొందరు కాని ప్రజాపక్షము వారును, సోషలిస్టులును దీనికోప్పరు.

ప్రజాపక్షమువారు లూథరుగారి యాధిపత్యమున ఏర్పడవలె ననుచున్నారు.

సోషలిస్టులను లూథరుగారి యాజమాన్యము ఇష్టములేదు. రోజుకు 8 గంటలు పనిచేయవలె ననుశాసనము గావలె ననుచున్నారు.

భూపాలు లీగముగారి యభిప్రాయములను విద్యావిషయమును గూర్చి స్త్రీక్షేమమును గూర్చి ఒక ఆంగ్లపత్రికా ప్రతినిధితో తెలియజేసిరట.

డమాస్కసుకు ఉపద్రవము

విప్లవకారులను తరుముట

లండన్, డిశంబరు 8:— హస్పియాలో డ్రూగులు తాత్కాలిక ప్రభుత్వము నేర్పాటుజేసిరిగాని ఫ్రెంచివారు దానిని మరల ఆక్రమించుకొనిరి. ఈ ప్రదేశము డ్రూగుల మతస్థానముట. ఫ్రెంచివారు దీనిని ఆక్రమించుకొనుటచే గ్రాండు లేబనసు నుండి ఉపద్రవము తొలపననుచున్నారు. విప్లవకారులెంకను అడంచబడలేదు. డమాస్కసులోను ఆ ప్రక్కలను పరిశీతులు అగ్గిరముగను అల్లరిగనుండుటచే అంతయు అసంతృప్తికరముగ నున్నదని జెప్పబడియున్నది.

ప్రతిరాత్రియు డమాస్కసు పై కోటలనుండి బెల్లెలు మరియుచునేయున్నది. ప్రవకారులు మొన్న దైర్జ్యముగ క్యాదెను మట్టించిరి. వారిని తరిమివేయుటకు ఫ్రెంచివారు శక్తులు సంతరి.

సింగపూరు నౌకాశయము నిమిత్తము కూలీలను ఇండియా నుండియే తెప్పించవలెనని మలే వాటికేత్వరులనుచున్నారు. తమకు ఆలల కూలీలు దొరకరని వీరు భయపడుచున్నారు.

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

తెయ్యూటు, డిశంబరు 10:— తాంతి నేర్పాటుజేయుటకు సిరియా జేబులుడ్రూగులో అందరును తమ తోడ్పడవలెనని జిజ్ఞాసింబలుగారు ప్రకటించిరి.

ప్యారిసులో గూఢచారిణి

బట్టు కొనుట

సాత్వము దొరకలేదు

లండన్, డిశం 9:— ప్యారిసులో ముగ్గురు బ్రిటిషువారు గూఢచారులుగ ప్రవర్తించుచున్నారని అరస్తుజేయబడిరి. వీరి న్న బ్రిటిషు ప్రభుత్వశాఖతోడను ఎట్టిసంబంధము లేదనుచున్నారు. ఈ ప్రకారము బ్రిటిషు రాయబారి క్రూప్రభువు ప్రకటించబోవుచున్నాడు.

పట్టువడిన ఫ్రెంచిస్త్రీ ఫ్రాంసులో అనేకరంగములందు సైనికనౌకా వైమానికప్రయత్నములకు ఏర్పాటులను కనిపెట్టి జూచితినిని ఒప్పుకొనెను.

ముఖ్యముగ వాయువార్తా వాయువటు గ్రహణపరికరములను, ఆవిర్భాటులను, ఇప్పుడు నిర్మించుచున్న రహస్యముగ నుంచబడిన అయిదుఇంజనులగుల విమానమును గనిపెట్టిచూచితినినెను. ఫీమరును ఒక పలకారపు అంగడిలో జూచితినినియు ఇద్దరకు ప్రేమాతిశయము మెందాయెననియు చెప్పెను. ఇతరు ఫిలిపుగారితో తమకు పరిచయము గలుగజేసెనట. తాను చెప్పిన ప్రకారము పనిజేసిననో నెలకు 12000 ఫ్రాంకుల నిచ్చెననునెను. ఆరనిఅజ్ఞను శిరసావహించితినినెను. ఈసంగతి ఏదియు ఎంతమాత్రము ఏమరు తెలియదని పట్టువడిన ముగ్గురును చెప్పిరి.

ప్యారిస్, డిశం 9:— ఈమెనుపులను, నివాసస్థలమును పరీక్షించిజూడ ఏమియు ముగ్గురు అంగ్లేయులను దోషులని జెప్ప ఆధారమేదియు కన్పించలేదు. అందుచే మొరీలు అనునామె జెప్పినసంగతులను అంతగా పాటించ వక్కరలేదు. ఆమె చపల చిత్తురాలని చెడినచును గలననియు ఆమె నెటిగినవా రనుచున్నారు. వార్తాపత్రికలు అంతగా భయపడుటలేదు. ఈమెకు దొరికినసంగతి అంతయు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు వైమానిక సాంవత్సరిక పుస్తకములలో దొరుకుననుచున్నారు.

ఈ స్వల్పవిషయముచే ఆంగ్లో ఫ్రెంచివిశ్వాసము చెడకుండుగాక యని పత్రిక లనుచున్నయవి.

ఫ్రెంచిపత్రికల వ్యాఖ్య

ప్యారిస్, డిశంబరు 9:— ముగ్గురు అంగ్లేయులను అరస్తుజేయుటచే లోకనోబిడంబడిక ఇంగ్లండుకును భిన్నముగ కన్పించుచున్నది. వాయువార్తా కంపెనీ భవనములను జెవకిరి. కొన్ని లేఖలు వైమానికాధికారుల పట్టియొకటియు దొరకెను. పట్టువడిన అంగ్లేయులు మాస్కోలుగారి గూఢచారిణి ప్రయత్నిములు తమకేమియు చెలియననిరి. ఇందులో ఆమె ఒక్కరికే చెలియునట.

ఫ్రెంచి ఆర్థికపరిస్థితులు

ప్యారిస్, డిశంబరు 9:— నేడు పారమెంటులో రెండు బిల్లులు ప్రవేశపెట్టబడెను. దీనివలన సామ్యము చేపూర్వులకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఆదాయపుపన్ను, స్థాంపుపన్ను ఎగుమతులపన్ను పెట్రోలు, ఆల్కహోలు, మోటారుబండ్లపై పన్నులను హెచ్చించెదరట. ఉత్తరముల విదను, తింతులు, లాటరీ విదను ఎక్కువ పన్నులను జేయవలెనని సూచించిరట.

బోల్లను సోదరులు

అల్లయన్సుబ్యాయకు మోసము

లండన్, డిశం:— రాబర్టుబోల్లను అను మాడమద్దయని నిర్దోషియని విడుదలజేసిరి.

నర్సాపురం సబుకోర్టులో

O. S. 120/1922

నర్సాపురం తాలూకా నెడంగి గ్రామం దేవస్థానమునకు జక్కంపూడి లింగయ్యగారిని బ్రట్టిగా నియమించవలెనని నర్సాపురం సబుకోర్టులో పిటిషను దాఖలుయ్యబడినది. ఆ పిటిషను విచారణకు 17-12-25 తేదీకి వాయిదాజేయబడినది గనుక ఆ తేదీవఱకు లున్నయెడల వాయిదాజోజున తెలియపర్చుకొనవలెను.

వల్లూరి వెంకట్రావు

హైకోర్టు వకీలు.

ఇండియా ప్రభుత్వముగారి "రాండుటేబిలు" సమావేశము వీలులేదనుట

దక్షిణఆఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు

ఆసియావారుల పరిస్థితులు

(ఆంగ్లపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

కేపుటౌన్, డిశంబరు 10:— సానిక జాతీయ కమిషన్ సమావేశమున ఆసియావారుల పరిస్థితులను గూర్చి చర్చించుచు దేశీయమంత్రి వాలనుగారిట్లు నుడివెరి:- ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఆసియావాళ్ళ నుగూర్చి రాండుటేబిలు సమావేశము గావలెనని గోరిరి. కాని దీనివలన ఆసియావారుల విలువకు సంబంధించిన ముఖ్యమూలములకే మోసమువచ్చుచుగాన రాండుటేబిలు సమావేశమునకు దక్షిణఆఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించరైరి. ప్రభుత్వము వారందులకు సంసిద్ధులుగలేరు. కాని ఈవిషయమును చర్చించుటకు వచ్చుచున్న భారత రాయబారులను ఎంతయు ఆదరించి ఆహ్వానించుటకు అభ్యంతరముండదు. బిల్లును ఆమోదించినచో సెలక్టుకమిటీకి డెలియజేసెదరు. అప్పుడు భారత రాయబారులు వారిఎదుట తమసాక్ష్యము నీయవచ్చును. దక్షిణఆఫ్రికా పరిస్థితులు ఏమియు భారతీయులకు తెలియకపోవుటచే దక్షిణ ఆఫ్రికాకుండి ౭ యబారులు ఇండియాకు బయలుదేరిపోవుట విచారకరము. దీనివలన దురభిప్రాయములు మరింత ఎక్కువగా వచ్చును. దక్షిణఆఫ్రికాసమన్యకు సాకుగగొని భారతీయులు తమస్వచ్ఛరిపాలనమునకు వినియోగించుకొనెదరు.

పి. ఓ. పొగయోడకంపెనీ

వార్షికసమావేశము

ఇంచీకేపుప్రభుని విమర్శన

లండన్, డిశంబరు 9:— పెనిన్సులరు ఓరియంటల్ పొగయోడక సంబంధించిన ఆర్థికవిషయములనుగూర్చి ఇంచీకేపు ప్రభువు వార్షికసమావేశమున ముచ్చటించిరి. నాకానిర్మామనకు వ్యయము ఎక్కువగుటచే క్రొత్తనాకలను వేయుట మానిరెట. డివిడెండును తగ్గించిరి. పెట్టుబడులవేతను, మూలధనమునుండి తీయుటచేతను డివిడెండును బంచిపెట్టుటకు వీలైనది. పరిశ్రమలను గాపాకు చట్టమును సంరక్షకవిధానముగ ప్రయోగించుటను ఖండించిరి.

దొమినియనునుంకములు

సుంకములను విధించియో, సహాయముచేసియో ఇతరవిస్త్రువులు తమదేశములోనికి రాకుండ జేయుచున్నారట. ఆవిషయముపై ప్రయత్నించుచున్నారట. ఈ సంవత్సరమున బ్రిటిషు రాక్షసిబొగ్గుపై ఇండియాలో దిగుమతిపన్నును విధించునున్నారనిరి. ఆస్ట్రేలియాలో పరిశ్రమలున్న పట్టణములందు విస్తారము వరి వచ్చుచున్నారట. వీరికి ఎక్కువసంరక్షణమును జూపుచున్నారట. తమకు గావలసిన వస్తువులన్నిటిని తామే తయారుచేసికొనుటకును ఏమియు దిగుమతిజేయకుండుటకును ఇండియా, దొమినియనులు నిశ్చయించుకొనెనట. అందుచే బ్రిటను, సామ్రాజ్యవర్తకముమీద ఆధారపడి యుండవలదు. విదేశీపునాకెట్టులమీద ఆధారపడినగాని లాభములేదు. బంగారు స్టాండ్డును వరల ప్రవేశపెట్టుట మంచిదనుచున్నారు.

రాజద్రోహము

మాస్కోనుండి జరుగుచున్న రాజద్రోహ ప్రచారమునకు ప్రేక్షకానియనిష్టులు ఎంతమాత్రము లోబడువారుకారు. కమ్యూనిస్టులచే సాగించబడిన సమైక్య ఆస్ట్రేలియా, దక్షిణ ఆఫ్రికాలో నూటికి 10 మంది నావికులునాడ జేరలేదట. సమైక్య ఇస్లామే లేదు. చిత్రమేమన, ఒక బ్రిటిషుకాకలే ఇందు జేరెనని. ఆస్ట్రేలియాలో ఈ అతివాదులను బ్రూసుగారు తన మనోనిశ్చయముతోడను, రాజకీయ భోతేయంతోడను అసంఖ్యాకముతోడను ఓడించెను.

ఇండియా కేగుట

ఇంచీకేపుప్రభు దంపతులు ఒకపక్షము ఇండియాలో గడిపెదరట. బొంబాయి జనపరిలో జేరెదరట. రీడింగుప్రభువు కంట్ల ఇదివరకున్న రాజప్రతినిధు లెవరును ఇంత కష్టనమయమున పాలనము జేసియుండలేదు. ఇండియాకు వచ్చిన రాజప్రతినిధులలో రీడింగు చాల వివేకవంతులలో నొకరని చారిత్రమున జెప్పకొనెదరు.

నిరుడుసంవత్సరము

నాకావ్యాపారమునకు చాలనష్టము. చీనాలో చిక్కులు తక్కువకేపులు, ఎక్కువ నాకాశయవ్యయము, ఎక్కువ ప్రయాణపుఖర్చులచే అంతలాభముగ లేదు. ప్రతికూలముగ నుండెను. ఆస్ట్రేలియా దక్షిణఆఫ్రికా సమైక్య ఆఫ్రికాను గు నష్టము పెనిన్సులరు ఓరియంటల్ పొగయోడకంపెనీకి గల్గెను. ప్రస్తుతము సగటున 7 సంవత్సరములమీద 1889, 1891 టన్నుల బరువుగల 17 నాకలున్నయవి. యుద్ధానంతరము సాకలు క్రొత్తగ అతికష్టముమీద నిర్మితమైతూ జరిగెను. ప్రాత నాకలను దీసివేసి క్రొత్త నాకలను నిర్మించుటవసరమైనను, ధరలు పెరిగిపోవుటచే ఆపుజేసిరి. క్రొత్త నాకలన్నియు ఒక రాజపుటానా దప్ప తక్కినవన్నియు ప్రచారములోనే యున్నవి. వర్తకము మరింత అందుకొనుటచేతను పని ఖర్చులు తగ్గటచేతను లాభముగ నే యుండును. కాని ఈలోపుగ వారిపయనములు నష్టముగ నుండునని భయపడుచున్నారు.

డివిడెండు

ఈ ఆర్థిక సంవత్సరమునకు ఎక్కువ డివిడెండును ఇచ్చుటకు వీలులేదు. వర్తకపరిస్థితులం జేసియు, పరిశ్రమ పరిస్థితులను బట్టియు కంపెనీ సామ్యము జాగ్రత్త పెట్టుట మంచిది. డివిడెండుగ బంచిపెట్టరాదు. ఇప్పుడు పరిస్థితులు అనుకూలముగనున్నను తుదకు అనుకూలముగనే పరిణమించును. ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రమలకు సహాయము చేయుటచే తాత్కాలికముగ లభించు నేగాని కలకాలము లభించదు.

భారత దేశవిధానము

దొమినియనులతో మనము వర్తకమును యభివృద్ధి జేయవలెనని అందరును అనుకొనుచున్న సంగతియే. కాని ఇండియా సైన్యసహాయపు దేశము. సాధన సంపదలు అపారము. మన పరిశ్రమలపై సుంకములను విధించి మన సరకులను ఇండియాకు రాకుండ జేయ ప్రయత్నించుచున్నవారు. పరిశ్రమలను, దిగుమతి పన్నులను విధించి కాపాడవలెనన్న భరలను పెంచుటయగును. దానిని మన ప్రజలే ఆపరుకల నుపయోగించువారే భరించవలసి యుండును.

బంగారు స్టాండ్డు

విదేశీయులు మనదేశములో బదులు దీసికొనుటచే మన బంగారు లభిస్తున్నదియగును. మనము విదేశీయులను బదులొచ్చిన దానికి సరుకుల రూపమున దీర్చెదరు. రొఖరూపముగ నీయరు. అందుచే బంగారు స్టాండ్డును ప్రవేశపెట్టుట మంచిది.

ఆదనపునాకావ్యాపారము

వర్తకపు నిలవ ప్రతికూలముగనున్న మన జాతీయ పరపతికి భంగము కలుగును. ధరలను పెంచుటచే వేతనములు తగ్గును.

సంధి ఒడంబడిక

సర్ చాంబర్లెనుగారు సాధించిన సంధి ఒడంబడిక ఎంతయు లభించును. ఈలోపుగ పన్నులను తగ్గించుట, ఉత్పత్తి జేయుటలో ఖర్చులను మితముగ జేయుట, ఎక్కువ సరకులను తయారుజేయుట చేతను కొంత నివారణగ యుండవచ్చును. ప్రభుత్వము వ్యయమును తగ్గించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. అంతర్జాతీయ ఒడంబడికచే అంతర్జాములకు ఎత్తివేసిన ఎంతయో లాభముగనుండును. చాల మిగులును. యుద్ధము ముగిసిన దానిగ మనము జలాంతర్జాములను నిర్మించుటకు ఎంతయు ఖర్చుపెట్టినారము. మొత్తము 47000000 పౌనలను ఖర్చుపెట్టినారము.

కొందరు మునిసిపలు అధికారులు అంతులేకుండ దుబారాచేయుచున్నారు. ఒకరో ఇద్దరో తిప్ప తక్కిన కార్మికనాయకులందరను వర్తకము ప్రంభించు మార్గముల నవలంబించుచున్నారు. తమదేశీయులను విచ్చమెత్తుకొని బ్రతుకునటుల జేసినవారగుచున్నారు. కొందరు యూనియను నాయకులు వేతన పరిస్థితులు, పనిచేయు గంటలు, తయారుచేయుసరకును జూచి ఆమోదించిరి. కొందరు చేయలేదు. పరిశ్రమల నష్టముతో కాల నిర్ణయము లేకుండ. సాగించలేమను సిద్ధాంతమును పేరు ఒప్పుకొనరు.

కమ్యూనిస్టుల ఆందోళనము

బ్రిటిషు దీవులలో విప్లవము అసంభవముఅనరాదు. కలలోనైన తలంపరాదు. ఇవట కాననములు బీదసాదలకు సమానముగ నున్నయవి. కమ్యూనిస్టు అధికారమున ప్రజలు స్వంతము

గ ఆర్జించుకొన్న ఆస్తియు, నిలువజేసికొన్నసామ్యు అంతయు అధికారులే విశేషరుచుకొందు రనియు, స్వాతంత్ర్యము నశించుననియు, దుష్కరమగు దార్శిద్ర్యము వీరించు నభియు బహుశఃసంఖ్యాకులు గ్రహించిరి. ప్రభుత్వమునకు దేశముంతయు కుడిభుజమువలె గావుదలను గాయుచున్నది. అరాజకులను రూపవేసిండుటకు తోడ్పడును. ప్రజలు న్యాయమును తమపనులను కాంతముగ జేసికొన వీలుగవటుల కాననములను మార్పుటవసరము.

వరుల పెట్టుబడి

ఈ ప్రజాస్వామ్యదేశములో విప్లవము లేన కష్టము లేదని మన్మథులు గా రు వ చించిరి. కాని ప్రస్తుతము పాతి క్రామిక విధానము వరుల పెట్టుబడితో సాగుటచే పశిషాయి నది. జీవినోపాధి లేకుండజేసెను. జీవనపరిస్థితులందు సమాన పరిస్థితుల నేర్పాటుజేయలేకపోయెను. ఇదంతయు నిజమే. పరిశ్రమలో పెట్టుబడి పెట్టిన సామ్యులూ నూటికి 80, 90 వంతు శ్రీనుంతులచే పెట్టుబడి పెట్టుబడలేదు. ఎవరోకష్టపడి మిగుల్పుకొన్నప్రజలు పెట్టుబడి పెట్టుచున్నారు. వాణిజ్య పారిశ్రామికవ్యవహారములన్నిటిని ప్రభుత్వమువారే నిర్వహించిన, వ్యక్తి స్వయంవికాసము అడగంటును. మానవుని ధీకృతి నుపయోగించుటకు వీలుండదు. దేశము త్వరితగతిన దివాల దీయవలసివచ్చును. అట్టి యెత్తులను మన్మథులుగారు ఎత్తుకొనరు గాక.

ఈసంవత్సరములో జరిగినవని

ఈసంవత్సరము ప్రస్తుతము 434 నాకలు ప్రచారములో నున్నవి. 14894, 844 టన్నుల సరకులను గొంపోయెను. 2006808 ప్రయాణికులను గొంపోయెను. 294918 జంతువులను గొంపోయిరి. వేతనములకును, సిబ్బందితిండిఖర్చునకును 4878580 పౌనులు ఆయెను. పి. ఓ. కంపెనీ సిబ్బంది విశ్వాసముగ పనిచేయుచున్నందులకు కృతజ్ఞులము ఇతర విదేశకంపెనీలతోగూడ తాము స్నేహముతో మెలగుచున్నారమిరి. నేటికి పి. ఓ. కంపెనీ ప్రారంభమయి 90 సంవత్సరములైనది. అందరును భక్తి విశ్వాసములతో పనిచేయుచున్నారు. అయ్యది నానూటికి అభివృద్ధిగుచున్నయది.

స్వీయచరిత్ర

వార్తాపత్రికలు తనకు 78 సంవత్సరములనున్నవి ప్రకటించెనట. అందుచేత నీపాటికి పనిని చాలించుకొనవలెనని ప్రతికల యభిప్రాయముగావోలు. తాను భరించలేనని తోచినవెంటనే తనధర్మమును విడనాడెద ననిరి. లేదా ఇంతకముందే స్వాకుదారులు తనను తొలగవలెనని చెప్పినచో అట్లే చేసెననెను.

భారతవర్తకులతో సంబంధము

ఇండియాలో గాంధీగారి ప్రచారమువలనను కృతజ్ఞ ఆందోళనమువలనను బ్రిటిషు ఇండియా స్త్రీలు నేవిగేషను కంపెనీపని ఏమియు చేడలేదని ఇదివరలో జెప్పియుంటి ననిరి. 70 ఏండ్లక్రితము, ఈకంపెనీ ప్రారంభమైనపుడు సంబంధము భారతవర్తకులతో ఎంత హృద్యముగ నుండెనో నేటికిని అపకారమే యున్నది. చెక్కుచెదరలేదు. దీనికి దృష్టాంతముగ సర్ విలియంకరీగారు ఇండియానుండి స్వదేశమునకు వచ్చివేయుచుండుటచే స్త్రీలు నేవిగేషను కంపెనీతో సంబంధ మున్న భారతవర్తకులందరును తమ విచారమును డిలచుచు జాబు నొకదానిని తనకు మొన్ననే వ్రాసి రినిరి. విలియంకరీ సహాయమును లండనులో తాను బొందగల్గుదు ననిరి.

ఇండియాలో 'ఫరం'పెద్దగ ఎవరున్నను ప్రాతమైత్రికి ఎంతమాత్రము లోపము లేకుండుననిరి.

రీడింగు ప్రభునిస్తుతి

తనకు ఇండియాతోనున్న 50 సంవత్సరముల సంబంధము నుగూర్చి ప్రస్తావించుచు 10 మంది రాజప్రతినిధులను జూచితి ననియు రీడింగు ప్రభువు మాత్రము కష్టపరిస్థితుల నెదుర్కొనవలసి వచ్చెననియు భారతదేశమున బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు ప్రతికూలభావము దిగంతవిక్రాంతముగ చెలరేగు సమయమున రీడింగు ప్రభువు అధికారమును స్వీకరించవలసి వచ్చెను. అకుంత ధైర్యముతో అత్యద్భుతముగ ఓర్పుతో నిదానముతో, పలకుబడితో రాజకీయ వేత్తలందరిని సరళమార్గమునకు ద్రిప్పగిరి. భారతదేశమునందంతటను కొంతిని సుహృద్భావమును గలుగజేసిరి. ఇండియను సివిలుసర్వీసు సభ్యులను పరిస్థితులను నిలబెట్టి కాపాడిరి. దేశము ఆర్థిక పరిస్థితులు బాగున్నవి. పరపతి ఎంతమాత్రము తగ్గలేదు. ఇదివరకున్న దానికంటె ఎక్కువగ ఇండియా బ్రిటిషుప్రభుత్వముతో ఎక్కువ మైత్రితో నుండునటుల జేసి పోవుచున్నారనిరి.

రాజప్రతినిధి ధర్మములు

రైలు ఆనగలు ఉడగారు రీడింగు ప్రభునిస్తూనే అధికారమును స్వీకరింపబోవుచున్నారు అలంకార ప్రాయమైన ఉదాగపదవిగా దిది. దేశపరిపాలనమున కంతయు అతడు బాధ్యుడనుట తరవాది, ఉడగారి పని ఎన్నటికిని తరగనిది. చాల దునమడి చేయవలసియున్నయది. అంతయు సమ్యముగ జరిగి ఆయ యధికారము, పరిపాలనము దిగ్విజయముగ కొనసాగు గాక నని అందరును కోరుచున్నార మనిరి.

రాయలు కరంసీ కమీషను

బంగారు ప్లాండ్ల స్థాపించవలయును

హైదరాబాద్ వాణిజ్యసంఘ సాక్ష్యము

బొంబాయి, డిసెంబరు 10:—రాయలు కరంసీ కమీషను యొక్క భారతవాణిజ్యసంఘము సాక్ష్యమును సేదించెను. బంగారు ప్లాండ్లను, కరంసీని స్థాపించుట మిక్కిలి ఆవశ్యకమని చెల్లెను ప్రేమిమెట్టును సంఘము దాఖలుచేసెను. రాయలు కరంసీ కమీషనునందు నియమింపబడిన హైదరాబాద్ సభ్యుల సంఖ్య భారతదేశ ప్రేమను గాపాడుటకు జాలవనియు, భారతీయుల బ్యాంకులను, బొంబాయికిని తేనెసంత ప్రాతినిధ్యమియలేవనియు సంఘము ఆశాభంగమును చెప్పిందేసెను. ఓవరను యిండియాలోనే ముద్రింపబడిన రెండల దానిని ప్లాండ్ల బంగారు నాణెముగ నుంచుచున్నది సంఘము చెప్పెను. తేనెసంత 1913 బంగారు మొహిరి ప్లాండ్ల నాణెముగ గావించవలయునని కోరెను. యిక రూపాయలను ముద్రింపుట మానవలయును. కాను పదిహేను రూపాయలకు దేయ వ్యాపారమునకు నిర్ణయించవలయును. దోసందుసమయ ప్రారంభ ఘట్టమందు రూపాయలకుగాని బంగారు మొహిరిలకుగాని లేక రెంటిలో దొరతరమున కిష్టమైనదేగాని బ్యాంకి నోట్లు మొదలగు పరపతిపత్రములను మార్చుకొన నీయవలయును. రూపాయ సంపూర్ణముగ లీగలు లెండరుగనుండ వలయును. అనగా దాని విలువ తగ్గకయే యిచ్చిపుచ్చుకొనుటయందు రూపాయ యిప్పటికినలే చెలావణి అగుచుండవలయును. బంగారము జామీనుగలే నిది బ్యాంకి నోట్లు యికి ముద్రించి చలామణిలో పెట్టవలదని సంఘము నిష్కర్షగ చెప్పెను. సంవత్సరమునకు భారతవంశీకైకంతకాలమునో అంతవరకే కాంటిలు ఓల్లు లుపయోగమునందుంచవలయును. కరంసీ నోట్లు ముద్రించుటయు సామ్య యితరదేశముల కంపుటయు యింపేరియలు బ్యాంకి స్వాధీనముచేయవలయును. ఇచ్చిండునందలి భారత కార్యదర్శివద్దనున్న నిల్వధానము యింపేరియలు బ్యాంకియందే యుండవలయును. దేశముందు ధరలు, విదేశములతో మారకపురేట ధీరముగనుండుట మంచిదైనను, దొరతనము అందుకొరకు చమత్కారములనుగావించుట మంచిదిగాదు. పేదకు కరంసీ రిజర్వు అనగా కరంసీనోట్లు జామీనుధనము యిండియాలోనే యుండవలయును. బంగారునాణెములు, బంగారు రూపమున పేపరుకరంసీ రిజర్వుండవలయును. కొంతవరకు ప్రతముల రూపముగనుండ నుండవచ్చును. పేపరు కరంసీ రిజర్వునకు మిక్కిలి ఎలమునీయుటకు బంగారు ప్లాండ్ల రిజర్వులో కొంతవరకు ప్రాస్సెస్ చేయవచ్చును. మిగతా రిజర్వుబంగారు ప్లాండ్ల విధానముక్రింద నుంచవలయును. (అ. ప్రె.)

స్వరాజ్యాందోళనము

జిన్నాగారు అహమ్మదాబాదులో మాట్లాడుట

అహమ్మదాబాదు, డిసెంబరు 10:—పత్రికాశీ బాలుని హత్యకులలో ముఖ్యులు కర్రల వాదించుట కిచ్చటికిచ్చినయం. ఏ. జిన్నాగారు విద్యార్థుల సభలో నుపన్యసింపుచు స్వరాజ్యాందోళనమును గూర్చి యిట్లు చెప్పిరి:—
అతివాదులతో అంగీ రింపక పోవుట నాకు కష్టముగానే యున్నది. నేను విరుదమును గాని అధికార పదవులను గాని ఆశించుటలేదు. స్వరాజ్య మనగా కాగితములో చుట్టిచు నున్న అర్హులమైనవారు మనకీయబడునది యని నాకెప్పుడును నమ్మకములేదు. ప్రపంచములో నే కీక్రియు దాని నావలేదు. మనకు హిందూ రాజ్యముగాని మస్లిం రాజ్యముగాని అక్కరలేదు. పార్లమెంటు ప్రభుత్వమే మనము కావలెనని కోరుచున్నాము. కావున హిందూ మహమ్మదీయ భేదములను పాటించని పౌరసత్వమును మనము గ్రహించవలెను. విద్యార్థులైన మీరందఱును దేశమును కాపాడుటకు సంసిద్ధులై యుండవలెను. తమ్ముతాము కాపాడుకొన గలిగినప్పుడే స్వరాజ్యమునకు నిజమైన పునాదులు వేయబడును. ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయ సైన్యమును సుపయోగించుటకు మనమే కారకులము.

ఈకు జిన్నాగారు పదవులను యిచ్చినప్పుడే పుచ్చుకొనవలెను గాని దేశమును అమ్ముకొనరాదని విద్యార్థులకు సలహా చేసెను. (అ. ప్రె.)

అస్సాసియేటుడు వాణిజ్య సంఘ సభ

కలకత్తా, డిసెం 10:—ఇండియా సిలోను ఆ సోసియేటుడు వాణిజ్య సంఘముయొక్క వార్షిక సభను డిసెంబరు 14, 15 తేదీలలో రాజప్రతినిధి తరచును. తదితరులతోపాటు బెంగాలు గవర్నరుకుడ ఆ సభకు వచ్చును. వరువేరు వాణిజ్య సంఘములు చర్చింపబడుటకు చిట్ట తీర్మానములను తయారుజేసి యుంచిరి. బొంబాయి వాణిజ్యసంఘమువారి దివిరకు ప్రకటించబడిన తీర్మానములలో ఎనిమిదింటిని పంపిరి. కంపెనీల మీద నూపురు టాక్సును నిధింపుట సాధ్యమైనంత త్వరలో మాఫవలెననియు, జూలైతో 1905 మార్చి 5 తేదీన టారిఫును గూర్చి యేర్పరచుచున్న ఒడంబడిక మాడ సాధ్యమైనంత త్వరలో ముగియవలెననియు బొంబాయి సంఘమువారు ప్రభుత్వమువారికి ఫిరార్లు చేసెదరు. కార్మిక తరగతుల ఆర్థిక పరిస్థితులను తెలుపు లెక్కలను కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు తయారుచేయవలెను గాని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు ఖేయగూడగా కీర్తితలంపు. మిటియోగ్ లాజికల్ డిపార్టుమెంటువారికి యొక్కనడబ్బాడవలెనని ఫిరార్లు చేయుచు నీ సంఘమువారు పరియొక తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదరు. (అ. ప్రె.)

ఆర్థికవైఖ్య మహాసభ

చెన్నైపురమున రాబోవు జనవరి మొదటివారమున జరుగనున్న పదమూడవ మహాసభకు ఆర్థికవైఖ్య వైఖానాసులలో నొకని నెమ్మకొనవలసినదని ఆర్థికసంఘ సంయుక్త కార్యదర్శులు నిర్ణయించి నిజాము వాస్తవ్యుల బ్రోఫెసర్ సెంచెరి. కాని యితవరకు తత్సాంప్రదించుట లెట్టివారిని పేర్కొని యుండనట్లు తెలియుచున్నది. వెనుకబడియున్న ప్రాంతాల సుత్సాహుత్వరీతుల జేసి అన్ని ప్రాంతముల సంఘభావ మభివృద్ధిపరచు నెంచినప్పటికిని యియ్యద్యోగమున కాప్రాంతాల లింతవరకు పూనుకొనకుండుట శోచనీయము.

కాలమా సమీపించుచున్నది. కార్యమా మిక్కిలముగ నున్నది. ఆర్థిక నియోజమా త్వరలో కావలసియున్నది. కాన ఆవ్యవసాయమువారు త్వరలో పరిష్కరించుట యత్నమును.

వైశ్యరత్న బిరుదాంకితులను ఆర్థికవైఖ్య పత్రికాధిపతులగు శ్రీయుత శేనగపల్లి రామస్వామిగారిని సీసభ్యులగుటకు గ నియమించిన యెంతైనా బాగుండును. వీరు వయోవృద్ధులు. సంఘాభిమానులు. సంఘాభివృద్ధి కంటేనే పాటుబడినవారు. కార్యానుసరణమునందెట్టి వివర్తులడ్డుకొనినను జంకక వెనుదిరుక్క పట్టుడలతో నిర్వహించు దీక్షాకంఠులు. ఒకల సహాయ మపేక్షింపక అనేక కష్టనష్టములకు లోనై “ఆర్థికవైఖ్య” పత్రికను సడలుచున్న ధీమంతులు; ఇట్టి స్వాగత్యాగిని సర్వజన శ్రేయోభిలాషి నధ్యక్షునిగ నెమ్మకొనుటకు సర్వవైఖ్య లామోదించుకొరుచున్నాను.

అద్దేవల్లి సత్యనారాయణ, మంజన్ల, 10-12-25.

సేలములో శ్రీకన్యాకాపరమేశ్వరీ దేవాలయమునందు డి. పి. చన్నకృష్ణచెట్టిగారి అధ్యక్షతక్రింద 7 వ తేదీన వైఖ్యల సభ జరిగెను. మదరాసులో జరుగనున్న సభ కీ సూచనల గూర్చి చర్చ జరిగెను. విశాఖపట్నంలో టి. ఆదివారాయణ చెట్టిగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగిన 11 వ సభలో రజనస్థలం నంతరవివాహములను, విధవావివాహములను బలపరచెడి తీర్మానమున కేమాత్రము వెనుకంజవేయరాదని సభవారు తీర్మానించిరి. సేలములో సట్టి వివాహములు జరిగినవారిలో ఆర్థికవైఖ్య సభ భోజనమర్పణలు జరుపుచు ఎట్టి అంక్ష లేమండ గడపుచున్నారు. మరియు డిసెంబరులో కాంగ్రెసు జరుగనుగాన కాంగ్రెసునండి ప్రతినిధులు తిరిగి వచ్చుట కవకాశమిచ్చుచు జనవరిలో వైఖ్యసభ జరుపవలెనని యాసభవారు గోరుచున్నారు.

ఢిల్లీ, డిసెం10:—గార్ల సర్ చార్లు యిగ్నీసుగారు డిసెం12 తేదీ శనివారమునాడు కలకత్తాను వెళ్లుదురు. అచ్చట మూడురోజులంది 19 తేదీకి తాతానగరు. చిల్లి కిరీతేదీకి తిరిగి ఢిల్లీకి కలుగు. (అ. ప్రె.)

ఢిల్లీ, డిసెం10:—సర్ బి. యకో. మిత్రాగారు మాడ డిసెం12 తేదీ శనివారమునాడే బయలుదేరి కలకత్తాను వెళ్లి అస్సాసియేటుడు వాణిజ్యసంఘసభకు వెళ్లుదురు. 21 తేదీన వారియా బొగ్గుగనులను చూడబోదురు. (అ. ప్రె.)

కొంతిందొక ప్రజలందఱిని అలులనే చేసేదమని బోవి నిలుగారు ప్రకటించిరి. ద్రూగలుగానిందు, ఇతరులు మరేవరకు గానిందు, పరాములు అన్ననుటను తప్పి యెరుగరనిరి. ఒకరి కొ. బొగ్గున ఇంకొక కొక్కుల గుర పరాసలు చేయబోరెరి.

విరిష్పబిల్లు

ప్రభుత్వసభలో ఆమోదించుట

బర్మెట్ హెడ్ ప్రభుని యువన్యాసము

లీ వెల్లు, డిసెంబరు 9:—ప్రభుత్వసభలో రెండవపర్యాయము విరిష్ప ఒడంబడిక చట్టమును బర్మెట్ హెడ్ ప్రభుత్వ ప్రజేతపెట్టెను. కార్మిక లబ్ధులపక్షము తరఫున ఆర్మెట్టు ప్రభుత్వ ఆమోదించెను. ప్రభుత్వసభలో విరిష్ప బిల్లు మూడవ పర్యాయము గూడ శిన్నాభిప్రాయము లేకనే ఆమోదించబడెను.

బ్రిటిష్ పర్వకము

నవంబరు దిగుమతి ఎగుమతులు

లండన్, డిసెంబరు 9:—నవంబరులో 11498000 పౌనుల దిగుమతులు, 60973000 పౌనుల ఎగుమతులు జరిగెను. అక్టోబరుకంటే దిగుమతులలో 5864000 పౌనులు ఎక్కువ. ఎగుమతులలో 610500 లోపాలు తక్కువగ జరిగెను.

మస్గాలు తగవు

టర్కీ-ఇరాకు సమిష్టి ప్రభుత్వము

లండన్, డిసెంబరు 10:—మస్గాలు సవస్థనుగూర్చి అంగోరా ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశపును దీక్షింపటకు 10 తేదీన అంగోరా కేసుమన్నాడనని తీవ్రపరిపిటి బేగారు చెలిపిరి. బ్రిటిష్ పరిశీలనక్రింద మస్గాలగరమున టర్కీ-ఇరాకు సమిష్టి ప్రభుత్వమునకు తురుష్కులు అంగీకరించెదరన్నకొనుచున్నారట.

సైనికవ్యయమును తగ్గించు సూచనలు

లండన్, డిసెంబరు 7:—1925-27 మడిపులలో సైనికవ్యయమును తగ్గించెదరని లైస్సు పత్రికా విలేజరి చెలుపుచున్నాడు. 7000000, 8000000 పౌనులకు నిలువజేయవలెనని ప్రభుత్వమువారి తలం పడుచున్నారట.

సిరియాలో ప్రాంచీవిధానము

లండన్, డిసెం 8:—గ్రామం లేబరు సభవారికి పూర్తిగ దేశీయపరిపాలనములో స్వాతంత్ర్యము నిచ్చిరని చెయి రూటునుండి చెలుపుచున్నాడు.

లేబరును విదేశాంగ సంబంధములు మ్యాండ్లేటు పవరు వారే వ్యవహరించెదరు. లేబరు సభవారికి ప్రాంచీవారు గలవోనిచ్చెదరు. కాని వీరికి కార్యనిర్వాహకాధికారముండదు.

రుషియా రు క్లింగుగారు ఆంగ్లమునే యున్నారు. పరిశీలులు ఏమియుమారలేదు.

కామన్వెల్త్ వారు పారిశ్రామిక సంరక్షక సుంకముల చట్టమును రెండవ పర్యాయము ఆమోదించిరి.

ఆంగ్లో-రషియను సంబంధములు

లీ వెల్లు డిసెంబరు 9:—ఆంగ్లో-రషియను సంబంధములను అభివృద్ధి చేయుటకు ఏమి చేయుచున్నారని యడుగ ఈజిప్టుములో సోవియటు ప్రభుత్వమువారే మొట్టచుట్టే దీక్షింపవలసియున్నదని విదేశాంగసహాయమంత్రి ప్రత్యుత్తరమునిచ్చెను. ఇంతవరకు పరిష్కారముగాకుండ మిగిలినవ్యవహారములను పరిష్కరించుకొనుటకు సోవియటు ప్రభుత్వమువారు ఏమిచెప్పినను వినుట కెంతయు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు పండియుగ నున్నారెరి. కాని ఇంతవరకు సోవియటు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరము నీయలేదనిరి.

రషియాలో వివాహము

క్రొత్త శాసనములను స్త్రీలు ఆక్షేపించుట

లండన్, డిసెం 7:—ఇంతవరకును రిజర్వు రాయిన వివాహములనే గుర్తించదలంకొంటిమని ప్రభుత్వ మనుటచే స్త్రీలందరును కుపితులగుటచే అన్నివివాహములను సమానముగానే నమాచెదమని ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. పూర్వపుశాసనమును పసంహరించుకొనిరి.

సోవియెటాంతి బహుమానము

ను 1926 సంవత్సరమునకు సర్ ఆర్మెట్ హెడ్ ప్రభుత్వ బ్రియండుగార్లకు ఇచ్చిరట. లోకరక్ష ఒడంబడికకు వీరు శ్రమపడినందుల కిచ్చిరట. 1924-25 లో ఈ బహుమతి నీయకపోవుటచే మూడేండ్లనుండి నిలువయున్న మొత్తము నిచ్చెదరు.

ప్రాతమంత్రుల జీతముల నిచ్చుటకు స్వరాజ్యపక్ష మంగీకరించుట

నాయకుడు సేనుగుప్తాగారి సంజాయిషీ

జాతీయవాదుల అసంతృప్తి

కలకత్తా, డిసెంబరు 10:—బెంగాలు మంత్రులకు జీతముల నీయవలనని స్వరాజ్యవాదులతో జాతీయవాదులు ముమ్మారుగలసి వోలులనిచ్చి ప్రభుత్వమును బీదించిరి. ప్రాతమంత్రులెంతకాలము మంత్రులుగా బనిచేసిరో అంత కాలమును గవర్నరు చేనియమింపబడిన నల్లరు మంత్రులకును వేతనముల నిప్పించవలసిన దని గోరుదు ప్రభుత్వముచే నియమింపబడిన సభ్యుడు పి. ఎస్. గుప్తాగారు తీర్మానమును బ్రతిపాదించిరి. స్వరాజ్యవాదులు యీ తీర్మానమునకు పరముగ వోలులనిచ్చిరి. స్వరాజ్యవాదుల వైఖరి జాతీయవాదుల కసంతృప్తి గలిగించెను. స్వరాజ్యపార్టీ నీతిని సమర్థించుచు సేనుగుప్తాగారు సంజాయిషీ నిచ్చిరి.

సేనుగుప్తాగారి సంజాయిషీ

స్వరాజ్యపార్టీ ముమ్మారు మంత్రుల జీతముల కొరకు ప్రభుత్వమునకు తీర్మానముల నోడించెను. ఓడించి నప్పుడెల్లా స్వరాజ్యపార్టీకి వ్యతిరేకముగా యిచ్చినవోలులు దెల్పబడెను. ముమ్మారును స్వరాజ్యపక్షము యిచ్చినవోలులు ద్వంద్వప్రభుత్వము నిరసింపమని యిచ్చెను. ముమ్మారుదీయాలైనను సరే హిందువులైనను సరే మూలభీ ఎ. కె. ఛజాల్ హక్కునుగాని, సురేంద్రనాథ మల్లిక్ కునుగాని, ఎ. కె. ఘోష్టానిగాని శాంతిపాతముగాని స్వరాజ్యపార్టీ వోలులనిచ్చి ద్వంద్వపరిపాలనను బలపరచ జాలనని సేనుగుప్తాగారు పరిస్పృహను వాచించిరి.

కార్యనిర్వాహక వర్గము, మంత్రులతో గూడిన ద్వంద్వప్రభుత్వమును స్వరాజ్యవాదులు బలపరచాలను. మంత్రులు కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యుల చేతులందలి కీలుబొమ్మలు. ఈ తీర్మానమునందలి సారాంశమును ద్వంద్వపరిపాలనతో పారబాటు బడగూడదు. రెండు సారాంశములును వేరు మంత్రులు ఎవరైనను ద్వంద్వ పరిపాలనను కొనసాగించుటకు మంత్రుల జీతముల నీయవలననని ప్రభుత్వము తీర్మానమును దెచ్చినయెడ, స్వరాజ్యపక్షము తీర్మానమును తప్పక తిరిగి ఓడించునని ఘంటాపథముగ సేనుగుప్తాగారు నుడిచిరి. ప్రాతమంత్రులపై స్వరాజ్యపక్షమున కెట్టి కోపములేదుగాన గత జీతముల నీయవలనని స్వరాజ్యపార్టీ వోలులనిచ్చెను. మేము ద్వంద్వ ప్రభుత్వపాతము ఆర్జుటకు బోరాడుచున్నాము. భారతదేశ ప్రజల కామోక్షరముగ నుండు తిరిగి రాజ్యాంగమును మార్చుగావించు పరమకు స్వరాజ్యపక్షము అప్రసన్నానము గావించజాలను. కాని వ్యతిరేక స్వరాజ్యపక్షమున కార్యహముగలదని స్ఫురింప జేయు కార్యక్రమమునందు మేము పాల్గొనజాలము స్వరాజ్యపక్షానికిని స్వప్రముగ తీర్మానప్రతిపాదకును స్పష్టీకరించెను. రాజ్యాంగము క్రింద మంత్రులు ఉద్యోగములను వహించుట కుద్రతప్పనియు స్వరాజ్యవాదుల సహాయమును చూరగొన జాలరని యెరింగి గవర్నరుగారి బలమునే ఆధారమున చేసికొని నియమింపబడినవలన వేతనముల తీర్మానముపై స్వరాజ్యపక్షము అనుకూలముగ వోలులనియవచ్చునని మంత్రులు దలంబు చాలపారబాటు అని ప్రతిపాదకుడి వినించెనని సేనుగుప్తాగారు చెప్పిరి.

జాతీయపక్షముయొక్క అసంతృప్తి

డయూరీలేక ద్వంద్వపరిపాలన నాశనమిత్తము వోలులనిచ్చి ద్వంద్వపరిపాలన నాటకమందలి ప్రధానపాత్రములకు వేతనముల యెట్లునియవలన వోలు స్వరాజ్యవాదు లిచ్చిరో తనకు దురూహ్యముగ నున్నదని జాతీయవాది మన్మథనాథ రాయగారు నుడిచిరి.

ప్రకృత తీర్మానము నూతనసారాంశముల చేదియు దీసికొనిరా లేదు అని జాతీయవాది అఖిలచంద్రత్తుగారు నుడిచిరి. గతతీర్మానమును రద్దుచేయుటను స్వరాజ్యవాదులకు తగిన కారణములేదు. నిజమున కారణమును సాంఘికవ్యక్తికారణములు మరుగుపరచుచున్నవనటను సందియములేదు. సాంఘిక కారణములచే మంత్రుల జీతములు యియబడలేదనట సత్యమునకు ప్రతికూలముగ వోలు నీయ వలయునని హేతువాదమువలన దోచుచున్నదికాని సానుభూతియు భావములును వేరుగ ప్రబోధించియున్నవి.

పన్ను చెల్లించువారికి నవ్వు దీసికొని పన్నుల ప్రజాప్రతినిధుల ఆరంభము గావించుట యీ యెంచులయును. అట్లు చేసినయెడ నమ్మకద్రోహము క్రింద ప్రజలు ఛాన్సినిచ్చెదరని సభ్యుడు నుండవలెనె. ద్వంద్వపరిపాలనయు, దానిని కొనసాగించదలచిన మంత్రులను మనము ప్రతిఘటించునన్నాము. కొంతకాలమునకు మంత్రులు భీరమును యిచ్చుటకు మన మంగీకరించుటచే

అంతకాలమును మనము ద్వంద్వపరిపాలనలో జేరితి మనియే యర్థము అని సభ్యుడు తీవ్రముగ స్వరాజ్యపక్షమును నిరసించెను.

నిస్సహాయ స్వరాజ్యవాది

ముఖ్యముగ స్వరాజ్యపక్ష మాలనూత్రమునకు యీ తీర్మానము విరోధముగ నున్నదని స్వరాజ్యవాది యగు విజయ క్రిష్ణబోసుగారు తీర్మానమును బ్రతిఘటించిరి. కాని పక్షాతికాకు ప్రతికూలముగ వోలు నీయవలనకుం డెననియు, అట్లు యిచ్చినయెడ స్వరాజ్యపార్టీనుండి వావలసి యుండె ననియు బోసుగారు చెప్పిరి. మంత్రులపై సానుభూతి జూప నవసరములేదు. క్రితముసంవత్సరము జేయుటతో నియమితేకయే మంత్రులకు బనిజేసెదమని వారు చెప్పిరి. తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ సభ్యుడు వోలు నిచ్చియే యుండును గాని పార్టీ నిరంకుశము మిక్కిలి కఠినముగ నున్నది.

ప్రాతమంత్రులలో నిర్దుమ, శాంతిపాతము, నవాబు నవాబాల్ ఛౌదరీగార్లు వేతనముల దీసికొన నిరాకరించిరి. తీర్మానము అంగీకరింపబడెను. (అ. ప్రె.)

గవర్నరు మెంటు ప్రెసనందు గుత్తపని రద్దు చేయుట

కలకత్తా, డిసెంబరు 10:—ప్రభుత్వము తీవ్రముగ ప్రతిఘటించినను దొరతనపు ప్రైవేటులందు గుత్తపనులచేయువారిల యిచ్చుందులనుచిచారింపబడు కొకసంఘమును నియమించవలసినదని కార్మిక సభ్యుడు కె. సి. రాయు చౌదరీగారు నేటి బెంగాలు శాసనసభయందు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. ప్రైవేటు కార్మికములను, రైలు ప్రింటింగు కార్యాలయములందు గుత్తపనుల రద్దు చేయుదెదవని సభ్యుడు చెప్పెను. ఈ వర్గము రద్దు చేసినయెడ ప్రభుత్వము హెచ్చుగడనము వ్యయము చేయవలసియున్నదని దొరతనము వాదించెను. (అ. ప్రె.)

దక్షిణ హైద్రాబాదు

(స్వకీయవిలేఖరి)

రెడ్డివిద్యాలయమునందు గ్రంథాలయ భవన నిర్మాణమునకై శంఖుస్థాపనము

గతసోమవారము (30-12-19) నాడుసాయంత్రము ౫ గంటలకు హైద్రాబాదులోని రెడ్డివిద్యాలయ భవనమునందు బహిరంగసభ సమావేశమయ్యెను-హిందూమహమ్మదీయ ప్రముఖులు పలువురుసభసలంకరించిరి. నాటిసభకు గోస్వామి రాజాగడ రాజగిరీగారు అధ్యక్షతవహించిరి. శ్రీయుత ప్రతాపరెడ్డి బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు ఆంగ్లేయ భావయందు గ్రంథాలయముల పూర్వచరిత్రను గురించి ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట కొత్తాలు వేంకట్రావు రెడ్డిగారు ఉర్దూభాషతో రెడ్డివిద్యార్థుల సౌకర్యార్థము రెడ్డిసంఘము వారిదివరకు హైద్రాబాదులో జేసిన ప్రయత్నములను నివేదించి తమ కీకార్యమునందు తోడ్పడిన వారిని బేర్కొనుచు హైదరాబాదు పౌరులందరయ్యున్నమునందుజాతి మత విమతతలేక తోడ్పడిరని దెలిపిరి. గ్రంథాలయ భవన నిర్మాణకార్యము తలదెప్పబడిన దనియు దానికై శంఖుస్థాపనకార్యము నాడు జరుపుటకు పూర్వము బొంబాయిలోను, హైద్రాబాదు లోను వైద్యశిల్పి పరీక్షలందు అత్యుత్తములుగ విజయాలైన విద్యార్థులకు అధ్యక్షులు బహుమానము లియ్యవలయునని గోరిరి. శ్రీయుతులు పుల్లారెడ్డి (వైద్య పరిక్ష), రంగారెడ్డి (ఇంజనీయరింగు) గార్లకు శ్రీయుతి పింగిరి వెంకట రామారెడ్డి దేశములు వడ్డేపల్లిగారు, రాజారాజేశ్వరరావు గారు (దోమకొండ) బంగారు పతకములను తయారు చేయించి పంపబడినవి అధ్యక్షులచే యొసగబడెను.

అధ్యక్షులు తమ ఉపన్యాసమును ఉర్దూ భాషలో జదిపిరి. రెడ్డిసంఘము వారు జేయుచున్న ఉత్తము సేవను గొని యాడిరి. నాయకులును విద్యాలయ, నిర్మాతలను నగు కొత్తాలు గారిని ప్రశంసించిరి. ఆత్మసమర్థులై యిట్టి భావనవిద్యాసంస్థల వలె నీ విద్యాలయము కొలది కాలములో వన్నె తక్కునన్నన మృత్యుము గలదని దెలిపిరి. అటు తరువాత గ్రంథాలయ భవనమునకై పునాదిరావిని స్థాపించు లాంఛనము జరిగెను. అతిథులందరు ఉపహరవిందు నారగించిరి.

సంస్కృతము-సామాన్యభాష

నాల్గవ డిసెంబరు శుక్రవారమునాడు హైదరాబాదు ఆంధ్రజనసంఘము పక్షమున శ్రీకృష్ణ దేవరాయల ఆంధ్రభాషా నిలయమునందు బ్రహ్మశ్రీ కొలచల కృష్ణసోమయాజులు గారు ఎం. ఏ. ఎల్. టి. సంస్కృతము సామాన్య భాషగా హిందీకి బదులుగ నుండునెనన్న విషయములు గురించి విక్సిలి విపులముగా రెండుగంటల కాలము ఉపన్యసించిరి. ఉపన్యాసము నందలి భావములు గల లఘుపత్రములు ఆంగ్లేయ భాషలో ముద్రింపబడి పంచి పెట్టబడెను. నాటి సభాధ్యక్షుల బ్రహ్మశ్రీ జొన్నల గడ్డ శోభిష్టాది కాస్త్రు గారి చే వినింపబడినాను. ఉపన్యాసమును గ్రంథరూపమున అచ్చుత్తించి ప్రతులను ఆంధ్ర

ప్రపంచమున కంతకు అందజేయుటకు ఉత్సాహపూరితులగు శ్రీరాజా సదాశివరెడ్డి దేశాయి (పాపన్న పేట) గారు దయతో అంగీకరించి ఆంధ్రజనసంఘము వారిని కృతజ్ఞతా బద్ధులను గావించిరి.

హైద్రాబాదులో అధ్వారపత్రిక హైద్రాబాదులోని రెడ్డిప్రముఖులు నూతనోద్యమమును దలపెట్టినారు. దీనివలన రాజధానియగు హైద్రాబాదునగరము నందు ఆంధ్రప్రతికలేదన్న ఆపకీర్తి తొలగును. కర్నూలునాండి శ్రీయుత ప్రతాపరెడ్డి బి.ఎ.బి.ఎల్ గారు దీనిసంపాదకత్వమును వహించెదరు. ధనాధ్యులగు రెడ్డిసోదరులు తలపెట్టినకార్యమున కాటంకముగలుగునా! ముమూరారువేల రుపాయల చందాలు ప్రోగుచేయబడినవి. ముద్రణాయంత్రము తెప్పించబడినది. కార్యాలయము రెడ్డి బోరింగుపశాకునం దేని నిర్మింప బడుచున్నది. రెడ్డిదేవస్థ ప్రభుత్వమువారి అనుమతిని బడయుట మాత్రము కేషించియున్నది.

ఆదిహిందూ వివాహము

ఆదిహిందూనాయకులర మా. వే. భాగ్యరెడ్డి వర్మగారి సోమరి వివాహము గత శుక్రవారమునాడు బ్రహ్మ మండరము నందలి వైభవముగ జరుపబడినది. వధూవరులరువురు (25) ము తావలములు. ఆచార్య బాచీ కృష్ణరావు బి. ఏ. బి. ఎల్-గారు ఈవివాహమును యదావిధిగ జరిపించిరి. పిరు ఆదిహిందువుల యెడజూపుచున్న అపారమైనకరుణ ప్రశంసాపాత్రము-వీరియు ద్వయమునందు జేయుచున్న వివాహమున ఇతర విద్యాధికులకు మార్గదర్శకముగనున్నది. హైదరాబాదునకు అగ్రజాతివారు పెక్కండ్రు వచ్చి వధూవరుల నాశీర్వాదించి పుష్పతాంబూలాది సన్మానములను బహరిరి.

శ్రీయుత పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహాచార్యగారి ఆగవనము సుప్రసిద్ధ ఆంధ్రభాషా కోవిదులును, బహుశ్రంగధరచ యితరులు, పీఠాపుర సంస్థాన పండితులును వగు శ్రీలక్ష్మీ నరసింహా రావుపంతులుగారు బాలసరస్వతీ నిలయపుసభ్యుల ఆహ్వానము ననుసరించి గత ఆదివారము (1-12-19) నాడుఉదయము మేలుబండిలో హైద్రాబాదుకు విచ్చేరి. సికంద్రాబాదు స్టేషనులో స్థానికాంధ్ర ప్రముఖులు శ్రీవారి సెడుగొల్లి శ్యామల మొనగిరి. వివిధ సంస్థలవారు పుష్పముల నర్పించిరి. హైద్రాబాదునుండి వీరి సెడుగొల్లినుటకు ముందుగా వెల్లివడార్చు పి. వి. రమణయ్యగారును, బాలసరస్వతీ నిలయధ్యక్షులగు ప్రొఫెసరు తణికెల్ల వీరభద్రుడు గారును సెకంద్రాబాదునుండి శ్రీవారిలో హైద్రాబాదుకు వచ్చిరి. స్టేషనులో హైద్రాబాదులోని ఆంధ్రప్రముఖులును, బాల సరస్వతీ నిలయసభ్యులును, విద్యాగృహును స్వాగత మొనగిరి. డార్జున్ పి. వి. రమణయ్యగారి భవనమున బస యేర్పాటుచేయబడినది.

కవితృతత్వము అను విషయముగురించి ప్రేక్షియేటరులో పైలయ పక్షమున శ్రీ పంతులుగారి ఉపన్యాసము జరిగినది. విషయము చక్కనా బోధపడునట్లుపన్నవించిరి. స్నేహవాధి వ్యాపించి యున్నను శ్రీపంతులుగారి ఉపన్యాసమును వివరియునగడి యాతతో శ్రీ పురుషోటు పెక్కండ్రు సభకు వచ్చియుండిరి. ఆధునికాంధ్ర భాషా శిక్షిగురించి గూడ ఉపన్యాసము జరుగును. సెకంద్రాబాదులో ఆవిశాంధ్రుల పక్షమునను, ఆంధ్ర సంవత్సర పక్షమునను సభలు జరుగుచున్నవి. శ్రీకృష్ణ దేవరాయల ఆంధ్రభాషా నిలయము పక్షమున సన్మానపత్ర ముద్రించబడును. సుమారు వారము రోజులవరకు పిరు హైద్రాబాదులో నుండెదరని తెలియుచున్నది. ఇరువురు కొనుక్కుగూడ ఓరిసెంబడి దియచేసియున్నారు. గోల్కొండ, గంజాపేట మున్నగు ప్రదేశములను చూచుచున్నారు.

వర్ణాంతర వివాహము

బొంబాయి, డిసెం 10—ఇండియా సెంట్రలుబ్యాంకు లో కార్యదర్శియు సాలిసిటరునగు హెచ్ కెప్పసుగారికిని (పార్శ్వ వాడు మిసెసు ఆలిసు ప్రాప్తరుగ్గాండరుకును (ఆంగ్లవిధన) నిలు మ్యారేజీ ఆక్ట్ క్రింద వివాహము జరిగెను. (ఫ్రీప్రెస్)

యలవర్రు (తెలినాలితాలూకా)

తెనాలి తాలూకా యలవర్రుగ్రామములో 26-11-25 తేదీని ఉదయము 10-30 గంటలకు మంగళవాద్యములతో నగరసంకీర్తనగావించి తదుపరి 12-0 గంటలకు సరస్వతీపూజ గావించి శ్రీబాలభారతి యువనామముతో మ|| రా|| బొబ్బానారయచౌదరిగారి మేడయందు 200 పుష్పకరాజులతో నొక పుష్పకభాండగారము స్థాపించబడి తిరుగిప 1-10 గంటలకు మ|| రా|| శ్రీయుతి నాగేశంగం రామకృష్ణగారి అధ్యక్ష ఆధ్వర్య గ్రంథాలయసభ జరుపబడి 2-30 గంటలకు సంగళము తో ముగింపబడినది.

(ఒకవిలేఖరి)

11 వ కృష్ణాజిల్లా సహకారసంఘసభ, బందరు

అంగీకరించబడిన తీర్మానములు

- (1) అలెగ్జాండ్రీయా మాతగారి వృత్తులకు యీసభ వారందరు చింతించుచు, ఆమెతనకు శాంతినింపగలటకు సర్వే శ్రమని ప్రార్థించుచున్నారు.
(2) విద్యావికాసమునకు సహకారోద్యమమునకు మహా పకారమును అరు దివాన్ బహదర్ ఎల్. డి. సామిక్లెంట్ గారి అకాలవృత్తులకు యీసభవారు చింతించుచు ఆయన ఆర్థిక సర్వేశ్రమకు శాంతినిమ్మగాక అని ప్రార్థించుచున్నారు.
(3) గ్రామసంఘములు ఆస్తి అప్పుల పైటుమెంట్లు తయారుచేయుటకు మొదలగు అవసరములకు ఆయా గ్రామముల కేటిల్ మెంటు రిజిస్టరుస్థానాలు సప్లయచేయించగలందులకు యీసభ వారు గవర్న మెంటు వారిని కోరుచున్నారు.
(4) సహకార సంఘములకు వృత్తిపన్ను వేయట చాల అభ్యర్థముగా నున్నది యీసభవారు అభిప్రాయపడుచు యీ పన్నును తీసివేయవలసినదనియు అందుకు చట్టము మార్చవలసి నననియు గవర్న మెంటువారిని కోరుచున్నారు.
సానిక సంఘమును అట్టిచేయు వేయకుండా తుండుటకు కోరుచున్నారు.
(5) అర్జును బ్యాంకులయొక్క హెచ్చు బుజాధికారము మూలసంక్షేమనిధికిలిన మొత్తముకు 8 శాతము వుండునని నివదని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
(6) ఆంధ్రసహకార సమైక్యనోద్యమమును ప్రోత్సహింపవచ్చి సహకార ప్రతికాభివృద్ధిమూలమున సహకారవిద్య నభివృద్ధిపొందించవలెనని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.
(7) తెలుగు జిల్లాలకు ప్రత్యేకముగా రాష్ట్రీయ బ్యాంకు నేర్పాటు.
(ఎ) చేయుట అత్యవసరమనియు, బందరులో వున్న కృష్ణాకోఆపరేటివ్ బ్యాంకు అందుల కన్నివిధముల అనుకూలముగా నున్నందున దానినట్లుగా మార్చవలెనని యీసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.
(బి) తెలుగు జిల్లాలకు ప్రత్యేక రిజిస్ట్రారుగారిని యేర్పాటు చేయవలెనని యీసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.
(8) పరపతిసంఘములలో మెంబర్ల వల్ల రావలసిన బాకీలలో గెజిటైన మొత్తమును ఎప్పటి కప్పుడు సాఫ్టుమెంట్ స్వల్పమొత్తముగా నుండునట్లు ప్రతిపరపతిసంఘమువారు ప్రయత్నించవలయును.
అందునిమిత్తము 'పరిమాడికల్ రిటర్న్స్' సంఘములు పంపవలెను, యూనియన్లు చెక్కుచేయవలెను.
(9) ఆనరరీ అప్రెంటిసు రిజిస్ట్రారుగల నియామకము ధనవ్యయమునకు సహాయము చేయనేగాని వుద్యమాభివృద్ధికి కారణముకానందున అట్టినియామకము పూర్తిగా అనవసరమని యీసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.
12. ఎ. యీ కాన్ఫరెన్సు ధాన్యాభివృద్ధి పరిశోధక స్థానమును ఒక దానిని కృష్ణా జిల్లాలోను మరియొక దానిని పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోను యేర్పాటు చేయవలయునని ప్రతిపాదించుచున్నది.
బి. యీ కాన్ఫరెన్సు యీ జిల్లాలో ప్రతి తాలూకాకు ఒక వ్యవసాయ ప్రవృత్తుని నియమించవలయునని ప్రతిపాదించుచున్నది. యిది పిలుగానియెడల జిల్లా వ్యవసాయ పరిశోధకులయందు అనుభవముగలవారిని గుడివాడ కైకలూరు తాలూకాలకు ఒకరిని బందరు దివి తాలూకాలకు ఒకరిని బెజవాడ గవ్వపరం నందిగామ తాలూకాలకు ఒకరిని పొగామ మొదలగు జరిలు వ్యవసాయము చేసే మాజీమీదు తిరువూరు తాలూకాలకు ఒకరిని మొత్తమునలగురినైనా నియమించవలసినదిగా వ్యవసాయ డిపార్టుమెంటువారిని గోరుచున్నది.
పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాకు ఏలూరు నిడదవోలు పాలకొల్లు ఉండి కెంట్రల్ యేర్పరచవలెను.
సి మ్యాజిక్ లాంటిరు మొదలగు యితర ప్రదర్శనములల్ల వ్యవసాయప్రచారమును యెక్కువగా చేయవలెను.
13. సంఘములోని మెంబర్లు తమ అప్పుకు వాయిదాలోపుగా ఎవరూ యిచ్చిన సామ్యము ముందుగా నడ్డలో ఎవరూ పెట్టుకోవలయునని యీ మధ్య రిజిస్ట్రారువారు జారీ చేయించిన డక్యులరును రద్దుచేయించి పూర్వపురీతి నేయుండుటకు సంబంధపడిన యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.
14. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సహకార సహ వేతములు ఆంధ్ర సహకార సమైక్యనోద్యమముక్రింద జరుపబడుచున్నదని యీసభవారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు.
15. న్యాయాధికారి క్రాస్వియట్ కో ఆపరేటివు యూనియన్ గారు కిలేట్టపల్లిలో యీసభసభారం సహకార బ్యాంక్ స్థాపించుటకు యిష్టపడుచున్న ప్రయోగం కౌనులును అభినందించుచున్నారు.

చును అట్టికాములు ఆంధ్రసహకార సమైక్యనోద్యమము తెలుగుజిల్లాలకు కేంద్రస్థానమైన విజయవాడలో త్వరలో యేర్పాటుచేయగలందులకు కోరుటను యిందుకు ధనసహాయముచేయగలందులకు ప్రభుత్వమువారిని కోరుటను తీర్మానించడమైనది.
17. సంఘంపైలా 44: ఎ. ఒక మెంబరు తనభాగ్యపు పంట పరుమామిదపువృత్తి అప్పుమొత్తం ఏకాలములో గాని రు 500 లకు మించియుండరాదు, అనుదానికి బదులు రు 1000 లకు మించియుండరాదు అని యుండుటకు ఈ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.
18. ప్రస్తుతం కెంట్రల్ బ్యాంకులు ఇచ్చు అప్పులపైన. 6 మాసముల కొకపర్యాయం వడ్డీ వసూలుచేయబడుచున్నది. యీపద్ధతి ప్రయమురి సంఘములకు చిత్తుగానున్నది గనుక సంవత్సరమున కొకపర్యాయం వడ్డీ వసూలుచేయగలందులకు యీసభవారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు.
19. బొంబాయి రాజధానిలో ఎల్ల సంఘముల తాలూకు సామ్యము యీ రాజధానిలో కూడ కీజాలేని పద్ధతిని పాటు ద్వారా పంపగలగుటకు ప్రభుత్వమువారిని చట్టము చేయించగలందులకు యీసభవారు కోరుతున్నారు.
20. గ్రామ సంఘములలోగాని కెంట్రల్ బ్యాంకులలోగాని ఎవరూ పడుచు సామదాముక నిశ్చిని వినియోగపరచి విద్యసాయ విద్యగాని, పత్రికావిద్య గాని అభ్యసించుటకు తోడ్పాటులను వేతనము నిచ్చుటగాని, ఈ సహకార విద్యా వ్యాపకము గలగు లాగున, బెజవాడలో యీజిల్లా సహకారల యుపయోగనిమిత్తం సహకార బోధనాసంకల్పకుల నేర్పరుపవలెనని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
21. 12 వ కృష్ణామండల సహకార సభ నర్సాపురం తాలూకాలో జరుపవలెను.

రాయవరం

స్వరాజ్యవాదియగు శ్రీసామి వెంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారిని మదరాసు కార్పరేషను అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనినందులకు రాయవర పురపాలకు శ్రీ శ్రేష్ఠిగారిని అభినందించుచు జేత బంధు పురమందిరమున నొకసభ గావించిరి.
శ్రీయుత శ్రీవత్సవాయి వెంకటాచలం రాజుగారు అధ్యక్షులుగా సభవారే నేతగ్రీవముగా నెన్నికొనబడిరి. ఈక్రింది తీర్మానము శ్రీయుత సాగి రాజు సన్మరాయణ రాజుగారిచే నుపపాదించబడి సభ్యులందరిచే నేతగ్రీవముగా సంగీకరింపబడినది.
శ్రీమదార్జునైక్య సంఘావతంకులును, నిరంతర సింగళిం దేశసేవాధురంధరులును, సంతతిపరహితాచరణ పరాయణులును, స్వరాజ్యవాదులును, మదరాసు కాసననిర్మాణ సభా సభ్యులునన గు మహారాజరాజశ్రీ శ్రీసామి వెంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారు మదరాస్ నగర పురపాలక సంఘాధ్యక్షులుగ ఆధిక సంఖ్యాకులచే నెన్నుకొనబడినందులకు, యీపురపాలకులుతా నందము నొందుచు శ్రీ శ్రేష్ఠిగారి అఖండజయమున కభినందించుచున్నారు.

(ఒకవిలేఖరి)

శివరామపురం (సాలూరుతాలూకా)

డిసెంబరు 1 - ఈ గ్రామమున నిన్నటిదినము "శ్రీరామగంధాలయ" యాజమాన్యమున శ్రీమద్రామాయణ పురాణ పఠనము జరిపి శ్రీరామపట్టాభిషేక మహోత్సవము కడుజయ ప్రదముగా జరుపబడినది. ముట్టప్రక్కల తాలూకానుండి పెక్కురు విచ్చేసిరి. పద్మలకు కార్యదర్శిగారు స్వాగతపత్రము నర్పించిరి. అభిలషాతులవారికిని సుమారు 500 మందికి సంతర్పణ పెట్టబడినది. పట్టాభిషేక సమయమున దాసు స్మారక నిధికి 1-0-0 తాంబూల మొసగబడినది. గంధాలయ భజనసంఘమువారు కీర్తనలనుపాడి పద్మలకు హృదయాహ్లాద యొనర్చిరి. సదరు గంధాలయ సంఘమును, యందుల కన్నివిధముల సహాయమునర్పిన "శ్రీరామ నేనాసమితి"యను అభివృద్ధికి ఎప్పుడున్నందుకు ఆనందించుచున్నాము.

(ఒక విలేఖరి)

దొంగ నాణెములను చేయుట

కరినశిక్షలు విధింపబడుట
తిరుచినాపల్లి డిసెం 10-దొంగ నాణెములను చేయుటకై తగినపనిముట్లను కలిగియున్నందుకు పైరంగినివాసు లగు గణపతి ఆచారి సెనెను వానిభార్యపైనను వి.పి. 2235 236 పెన్షనులక్రింద శిక్షపాపం చేసి తిరుచినాపల్లి సెనెను జైలువారిద్దరికిని మరగగా 4 సంవత్సరములను, 1 సంవత్సరమును కరినశిక్ష విధించెను. (అ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి 1925 సం॥ డిసెంబరు 11-వ తేది శుక్రవారము

Table with 6 columns: ముఖ్యజిల్లాలు, మున్సిపల్ కార్పొరేషన్, అర్బన్ డివిజన్, రూరల్ డివిజన్, అగ్రికల్చరల్, మొత్తం. Rows include Guntur, Eluru, Rajamahendravaram, etc.

సర్కారులు:—మచిలీపట్నములో 0 12 వర్షించెను. మేఘములు దట్టముగనున్నవి. మచిలీపట్నములో 7 1/2 కాకినాడలో 2 1/2 డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ. రాత్రివేడిమి గోపాలపురంలో 4, విశాఖపట్నములో 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.
దక్కన్:—బళ్లారిలో విడువమండ 12 గంటలు 0.42" వర్షించెను. కడపలో 0.91" కర్నూలులో 0.42" మరిసెను. మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. పగటివేడిమి 15 నుండి 20 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి కర్నూలులో 6 బళ్లారిలో 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.
కర్నూలుకు:—మద్రాసులో 2.50" వర్షించెను. నెల్లూరులో 1.35 వర్షించెను. కడపలో 1.28" మరిసెను. మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. నెల్లూరులో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 12, మద్రాసులో 7 1/2, కడపలో 4 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.
రాజధాని వడ్డీకార్పొరేషనున నగపాతము సాగవచ్చును. మరియును. యస్. ఆర్. హెచ్ సామ్రాధి వాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు.

అఖిలభారత ట్రాంజిమనభ

అబ్దుల్లా యూసుఫాలీగారు అధ్యక్షత వహించెదరు
అవ్వతిసరు, డిసెం 10:—జూబిలీవారమున డిసెంబరు 21 తేదీన అఖిలభారత ట్రాంజిమనభ బరుగును. లాహోరు ఇస్లామియా కాలేజీ ప్రిన్సిపాలు అబ్దుల్లా యూసుఫాలీగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

హైందవ పారిశ్రామికవాణిజ్యసభ

లాల్ హరికిషన్ లాలుగా రధ్యక్షత వహింతురు
జోబాయి, డిసెం 10-హైందవ పారిశ్రామిక వాణిజ్య సహాయకమొక్క మహాదేవసూ నేతలు బొంబాయి హైందవ వర్తక సంఘమువారి యాజమాన్యపున శిథిల్లో 1926 ఫిబ్రవరి 29, 30 తేదీలందు జరుగును. లాల్ హరికిషన్ లాలుగా రధ్యక్షత వహింతురు. (అ. ప్రె.)

నానత్యాన్వేషణచరిత్ర

గాంధీమహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

ఉపోదాతము

సన్నిహిత సహకారుల ప్రోత్సాహమున స్వీయ చరిత్రను వ్రాయుటకు నేను 4-5 ఏండ్ల క్రితము సమృద్ధిచి గ్రంథమును ప్రారంభించితిని. ఒక పుట వ్రాయువారికి, బొంబాయిలో అల్లరులు జరిగినవి, అంతటితో ఆపని నిలిచిపోయినది. తరువాత నాకు కారాగృహవాస శిక్షను విధించిన నన్ను ఎరవాడ చెరసాలకు పంపిరి. అచట జయరామదాసుగారు గూడ నాతో పాటు కారాగృహమునందుండిరి. ఇరవై పుటల నన్నిటిని వదలి స్వీయ చరిత్రను ముగించుచున్న ఆయన నన్ను గోరెను. "నేనిదివరకే పనిని నిర్ణయించితిని. అది ముగియమైనదిగాన దానిని వదలి స్వీయచరిత్రను వ్రాయబాలనని. ఆయనకు తెలిపితిని ఆరేండ్లము చెరసాలలో నుండి యుండినచో స్వీయచరిత్రనుగూడ నేనవట పూర్తి చేసియుండును. అటుల జరుగలేదుగాన అది చెరసాలలో ముగియలేదు. ఇంకొకవత్సరముపాట చటటమందెనను అది ముగిసియుండునుగాని అంతలోనే నన్ను విడుదల చేసిరి. ఇప్పుడు ఆనందస్వామిని మరల ప్రోత్సాహపరచెను. దక్షిణాఫ్రికా సత్యాగ్రహ చరిత్రపూర్తియైనదిగాన నవజీవన స్వీయచరిత్రను ప్రారంభింపవలెనను ఆసక్తి కలిగినది. దానిని ప్రత్యేకముగా నొకగ్రంథముగా ప్రకటించుటకు వీలగుటల వ్రాయవలెనని ఆనందస్వామి నన్ను కోరినా. నాకు తిరుబడిలేదు గాన వాసున కొక ప్రకరణమును మాత్రమే వ్రాయగలను. దానిని నవజీవనలో కొకటి యందుచుండుదు. అని నేను తెలుపగా ఆనందస్వామి అందులకంగీకరించెను. నేను దానిని వ్రాయనారంభించితిని. దైవభీతిగల నామిత్రుడొకడు మానవతము నాదు దీనిని గూర్చి నన్ను ప్రశ్నించెను. "స్వీయచరిత్రను వ్రాయుపక్షతి పాశ్చాత్యుడే ముందుగాని భారతదేశమునందు ప్రాచీన కాలమున నుండి యుండలేదు. ఇప్పుడైనను పాశ్చాత్య వ్యామోహమునకు లోను కాని భారతీయు లెవరును స్వీయచరిత్రను వ్రాసియుండలేదు. ఇంతకును మీరు వ్రాయునదేమి? నేడుమీరా మోచించిన సిద్ధాంతములను ఆనందించినవర్తకులను రేపుమీరేతిరస్కరింపగూడదా? అటుల జరిగినచో మీపరులకు వ్రాతలను ప్రమాణముగాగాని ఆతిగా ప్రవర్తించువారికి మీరు దుర్బుధులను గలిగించిన వారగుదురగా? కావున మీరు స్వీయచరిత్రను వ్రాయగూడదు. వ్రాసినను యింత శీఘ్రముగా వ్రాయగూడదు."

అని ఆమెత్రుకు తెలిపెను. ఆరేండ్ల కొంతకాలము నాకు నచ్చినది. నేనిప్పుడు సరియైన స్వీయచరిత్రను వ్రాయబూనలేదు. నాజీవితమంతయును సత్యాన్వేషణలతో నిండియున్నదిగాన ఆవిషయములను మాత్రమే నేను తెలుపగోరెదను. అది స్వీయచరిత్ర రూపముననే యుండును. అందు నాఅనుభవము మాత్రమే యుండును గాన దానివలన బాధక మేమియునులేదు. ఇట్లు నేను ఈయనుభవమును పరుసగా పూర్వోత్తర సంబంధముతో తెలుపుటవలన చదువరులకు కొంతలాభము కలుగగలదని యే నేను నమ్మెను. రాజకీయ సంబంధములకు నాప్రయత్నము లిప్పుడు భారతదేశ వాసులకు మాత్రమే గాక నాగరక ప్రపంచమునందలి సకలదేశముల వారికిని గూడ తెలిసియే యున్నవి. వాస్తవ నాకెట్టి గౌరవమును లేదు. వానివలన నాకు లభించిన మహాత్మ్య బిరుదుపై నసలే నాకు గౌరవములేదు. అదిరుదము నాకు చాలసారులు సంతాపమును గూడ కలిగించినది. కొన్ని సమయములలో నాకది పెద్దగుడిబంపలే గూడతోచినది. కావున వీనిని నేనిప్పుడు వివరింప నక్కరలేదు.

ఆధ్యాత్మిక విషయమున నేను చేసిన పరిశోధనలవలన నాకధికముగ శక్తిగూడ లభించినది. వానిని గూర్చి ఎవరికిని తెలియదుగాన వానిని నేనిప్పుడు వివరింపవలసివెను. ఆశక్తివలననే నేను రాజకీయములందు పనిచేయ గలిగితిని. అవి ఆధ్యాత్మికములగుటచే ఆత్మప్రకాశం కవకాశమే లేదు. నానివలన నాఅల్పశక్తియే మరింత స్పష్టముగుండును.

నేనునుప్పది యేండ్లనుండియు దేనిని కోరుచుంటినో, దేనినిగరకు సకలప్రయత్నములను చేయుచుంటినో అది అపహాత్యమే అనగా దైవ సాక్షాత్కారమే అనగా మోక్షమే. అదియే నాపరమానిశ. నాప్రయత్నముల యందు దానికొరకే నేను దాని కొరకే సునోవాక్యాయ కర్మత నన్నిటిని వినియోగించుచున్నాను. నాపరులకు నావ్రాతలు రాజకీయమునందు నేను చేయు కృషులు అన్నియును దానికొరకే. నాప్రయత్నములలో నెట్టిరహస్యమునులేదు. అంతయును బహిరంగమే. వానిఫలితమునా కొక్కరికేగాక ఎల్లరకును గూడలా భగవంతుడగును. ఆధ్యాత్మిక నాధన నెల్ల సర్వైవంత్వాత్మమున దానిశ్రేష్టత్వముకొరకేపడును. కొన్ని విషయములు శక్తివనమున పరమేశ్వరునకును తప్ప తదితరులకు

తెలియవు. వాని నితరులకు తెలుపుట కవకాశమేలేదు. నేను వివరింపవలసిన సాధనలట్టివికావు. అవి ఆధ్యాత్మికములు, అనగా నైతికములు. ఈయెందును పర్యాయపదములే. మతమును నీతి యును ఏకమే. ఈసాధనలను బాలకును యువకులను ప్రాప్తులుగూడ నవలంబించవచ్చును. వానిని నేను సవినయముగను మమకారవిరహితముగను వివరింపగలిగినచో ఆధ్యాత్మికసాధన చేయుగోరువారికి కొంతలాభము కలుగగలదు. ఈసాధనలలో నేనిలోనైనను గూడ నాకునిధి కలిగినది నేను తెలుపుటలేదు. పరిశోధకుడు (సైంటిస్టు) నియమానుసారముగాను దీక్షగాను పరిశోధనలను చేయునగాని సైంటిస్టు నెన్నడును మైచివేండును. ప్రకృతుగూడనవలె సాకల్యముగాను తీర్చిదిద్దుగాను ఆత్మపరిశోధనను కావించితిని. మానసికవికారముల నన్నిటిని బాగగా రీక్షించితిని. కాని ఫలసిద్ధి కలిగినదనిమాత్రము చెప్పబాలను. నా ఫలితములు నిర్దుష్టములును స్థిరములునుఅనిగూడ నేను చెప్పబాలను. నా మట్టుకు అవి నిశ్చయ పనియును తత్కాలమునకు పరిష్కారమనియును మాత్రమే నేను చెప్పగలను. కాని చో వాని పై నాధారపడి నేనే పనియును చేయను. ప్రతి అంతరపునందును స్వీకార తిరస్కారవిధానమును నేను నుసరించుచునేయుంటిని. నా సాధన నాకు సహేతుకముగా కనబడినపుడు ఫలితములను నేను యాడిగా విశ్వసించుననిదే.

నేను కేవలము శాస్త్రవాదమునే చేయదలచినచో స్వీయచరిత్రను వ్రాయబూనకొనెను. ఆ సిద్ధాంతములను ఆచరణలోనికి తెచ్చిన సందర్భముల నన్నిటిని నేను వివరింపవలసివెనుగాన నే సత్యాన్వేషణ చరిత్రయని ఈవ్యాసమునకు నేను పేరుపెట్టితిని. అహింస, శ్రేష్ఠ సాంగత్య పరిత్యాగము మన్ననల నితర విషయములలో జరిగిన పరిశోధనలగూడ నీ చరిత్రలో వివరింపవలెను. కాని నాకు ముఖ్యరహస్యమైనది సత్యమే. దానియందే ఆనేక యితర సమస్యలుగూడ చేరియున్నవి. సత్యవనగా కేవలము మాటయందేగాక తలపునందుగూడను. సత్యవనగా భావనా సంబంధము మాత్రమే గాదు. నిత్య సత్యమగు భగవంతుడుగూడను. భగవదావిర్భవము లవంతములగుటచే అభిదానములను అనంతములే వానిని తలచకొనినచో నాచిత్తము క్షణకాలములు లేస్తంతితుగుండును. నేను భగవంతుని సత్యస్వరూపునిగానే ఆరాధించెను. భగవంతుడొక్కడే సత్యము. తిదితరమంతయును అసత్యమే. నేనింకను భగవంతుని దర్శింపగలగలేదు. కాని అశ్వేషణ మొనరించుచునేయున్నాను. భగవద్దర్శనము కొరకు క్రియతకములగు వానినన్నిటినిగూడ త్యజించుటకు నేను సంసిద్ధుడనుగా నున్నాను. అందుకు నా ప్రాణాత్మ్యమే ఆపరమైననుగూడ నేను వెనడియును గాని యీ నిత్య సత్య సంబంధ దర్శనము లభించువరకును భౌతికసత్యమునే ఆశ్రయించి యుండును. ప్రస్తుత మిశ్రాతిక సత్యమే నాకు దివ్యజ్యోతియును, కవచమును భుజకమును గూడ నైయున్నది. కత్తి అందువలె నీహర్షము సంకుచితమును తీవ్రమును నిదానము నైయుండినను నాకిదియే సౌమ్యమును మాటియునై యున్నది. నేని మార్గమునే సరిగా అనుసరించుచుండుటచే నే నీసర్విన పెనుగొండలవంటి పారబాటులుగూడ అణుప్రాయములుగానే తోచెను. దీనిననుసరింపుట వలననే నేను దుఃఖమున మునుగకుండ ముందునకు పోగలుగుచుంటిని. ఈ పూర్వోగమునమునందు నిత్యసత్య సంబంధముగూడ తట్టితా ప్రాయముగ నాకు కలుగుచునే యుండెను. సత్యోక్త్యుడే సత్యము తదవ్యవంతయును మిగ్గి ఆను నన్నుకము నాకు మరింత స్థిరమగుచుండెను. ఇట్టి సన్నుకము నాకెటుల నిరపడెనో అసాధనసంపత్తిని నాప్రపంచమునగా ప్రతికాపాక ప్రపంచముగూడ గ్రహించునుగాక. నాపరిశోధనలను నావిశ్వాసమును వీలైనచో వారుగూడ బడయుగలుగుదురుగాక. నాకు సాధ్యమైనది పనిని బాలునకు గూడ సాధ్యమేయను నన్నుకముగూడ నాకు సహేతుకముగా నిరపడుచున్నది సత్యాన్వేషణకు సాధనములు బహుశులభములు అతి కష్టమును గూడనను. అమాయకున కవి అతిశులభము అహంకార మమకారములు గలవాని కతికష్టము. సత్యాన్వేషి మూలకం టెనుగూడ అడగిమడగ కడువిసుక్కుడై నేను, నాది, నేనుచేసితిని, నేనుచేయించితిని. అనుభావములన్నిటిని పూర్తిగా త్యజించి సత్యమును భగవదధిగమును గట్టి నన్నుకమును కలిగియుండవలెను. ప్రపంచము భూమిని త్రొక్కి వేయుచుండును. అట్టి భూమి లోనగూడ నడచియుండు సంతటి అడకువను సత్యసాధకుకు కలిగియుండవలెను. అప్పుడుగాని విస్ఫులింగ ప్రాయముగ నైన భగవద్దర్శనము లభింపదు. నశిష్టవిశ్వాసుత్ర సంవాచముల న నీవీషయము స్పష్టముగా తెలియగలదు. క్రైస్తవ్యమహావ్యధియ మరెములుగూడ నీవిషయమును పూర్తిగా నెల్లజెంచెను.

ఈవ్యాసములలో అహంభావలేకమే (గర్వము) నుటనైన గోచరించినచో నాపరిశోధనలో కేవలకాలోపమున్నదనియును నాకు కలిగిన సంద్యమన్నంగములు నట్టిభ్రాంతి యనియును చదువరులు నిశ్చయింపవలెను. నావంటవారు నేల కొలదిమంది నలించినను సరిగాని సత్యమునను మాత్ర మునింకనియము కలుగవలెను. నావంటిపాపాత్ములకు మానవుల చర్యలనుబట్టి నిత్యసత్యమహిమ కావంతయైన కొరంత సాపాదించగూడదు.

ఈవ్యాసములలోని ఫలితము ఆభంగముగ ఎవరును తెలంపగూడదు. ఇతిరులు స్వవిజ్ఞానానుసారము ఆధ్యాత్మిక పరిశోధనల నొనరించుట కివిఅధారములగు మాత్రమే భావించవలెను. నీని ప్రయోజన మింతవరకే అని నేనునమ్మెను. నేనీవిషయమును గూడ మరుగుపరుచుటలేదు. నాదోషములను లోపములనుగూడ స్పష్టముగా వివరించెదను. సత్యాగ్రహ శాస్త్రపరిశోధనలను వివరించుటయే నాసంకల్పముగాని నేను వహనీయుడనని తెలుపుట నాకష్టము కాదు నన్ను పరీక్షించుకొనుటలో గూడ నేను చాలా తిరుడనుగానే యుండును. ఇతియగుక అటులే వరీక్షించెదను. *

"నన్ను సృష్టించిన దిగ్వికల్పకే నేను మనోనేసితిని. నేను పరమకృష్ణుడను. నావంటి వహనీయును నానవాగ్ధము దెవకుండును?" అని మూరదాసు నుడివినవాక్యములనే నన్నుగూర్చి నేనను నుడివెదను.

మానవుల ఎందరిని నిరంతరమును అనుక్షణమును కంటికి రెప్పవలె భగవంతుడు కాపాడుకొనినచో త్రుటికాలమైన మానవులు జీవింపబాలరు. ఆతడే సృష్టిస్థితిలయ కారణభూతుడు అని నేనెరుగుదును. అట్టి వాతంత్రీ పాదదర్శనము నారింకను లభింపకపోవుట వలన నాకపారముల దురంత సంతాపము కలుగుచున్నది కావక్రోధాది అరివద్ద్యర్థములే నన్ను నిరోధించుచున్నవి గూడ నేనెరుగుదును. గాని వాని నింకను జయింపబాలకుండ నుంటిని ఇంతటితో ఉపోద్ఘాతమును విరమించెదను. ముందు ప్రకరణమున కధను ప్రారంభించెదను.

(దీనిని నవజీవన పత్రికనుండి మూడవ జేరాయిగారాంగ్ భావలోని కనువడించిరి) (ఎం.యి.ఎస్. 12-25)

ప్రారంభ నాటకము 2480
చెన్నపురి ఎస్.ప్లెనేడ్ థియేటరులో
శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాయక
సమాజమువారు, ఏలూరు
గౌరవనీయులగు శ్రీ, పాపగో రాజాగారి సమక్షమున
శకుంతల 12-12-25 రెనినారం
చాత్ర 9 గం-30
వరవిక్రయము 18-12-25 ఆదివారము
సాంత్రము 6 గం-30-ని
ప్రదర్శించుదు
ఎడవల్లి సూర్యనారాయణరావుగారు...గువ్యుతుకు.
క. ర శత్యుగారు...శకుంతల.
మోతే నారాయణరావు జమిందార్,
ప్రాప్రయిటరు.

కిరసనాయలు
కమిషనుకు అమ్ముటకు
ఏజంట్లు, సబ్ ఏజంట్లు కావలయును
సరుకు రెడిగానున్నది
అమెరికా డి 160"ల తెల్ల కిరసనాయలు లూప్ర
కేటింగు ఆయలు, ఇంజనుఆయలు, పెట్రోలియం
వగైరాలు గంజా, విశాఖపట్ణం, గోదావరి
ఈస్టు, వెస్టు, క్రీష్ణ గుంటూరు, నెల్లూరు, కడప,
కర్నూలు, బల్లారి, అనంతపురం, నెల్లూరు,
చిత్తూరు జిల్లాలకున్ను: వైజాం డోమినియనుల
కున్ను ఏజంట్లు, సబ్ ఏజంట్లు కమిషనుకు అమ్ము
టకు కావలసియున్నది. కోరువారు మాదు బాషు
లైన (నేట్ ఆశూరాం సదాసుక్ భట్టమగారు
రాజమండ్రివారితోగాని నేరూరి విశ్వనాథంగారు
మదరాసు వారితోగాని) పరుకులు కరస్పాంజెన్ను
వలనగాని లేక స్వయముగాగాని ఏర్పాటు చేసు
కొనవలయును. 2508

RAMASAWMY PEREIRA Co.,
13 Second Line Beach, Madras
Agents of Michol Co., U. S. A.

చుండుకునూనె సెసా 1-కి 9-6-0
ఈ నూనెను రాచిని యిండు, నొప్పు రావలె జల
గోనకుపుండు మోచునవి మానును. నీనినూనె, మానునవి
గలగక చక్కని, తెలుగ గవు.
అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - భోగగోలు.

రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీ



ఈ బిడ్డకు స్వాభావికమైన పోషకములను
మీరు ప్రతి రోజు రోజున, శ్రేష్ఠమైన ఆహార
మేది యను భోజనము గలగుచున్నది. బిడ్డకు
సుఖముగా ఉన్న మనుషుడై రాబిన్సన్స్
"వేటెంటు" బార్లీతో తయారు చేయబడిన
గంజిలో ఆవు, లేక గేదె, లేక మేకపాలు, లేక
కాచిన లేక దబ్బాపాలు, లేక యితర యేకవృత్తి
పాలును చేర్చి యిచ్చినను మంచిది.

రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీతో
తయారు చేయబడిన గంజి, లేక అల్పవయో
మును బిడ్డ రోజు యిచ్చిక, బిడ్డకు పాలున ద్వారా
కడుగు యిచ్చుటకు తోడ్పడును.

అపహీనలకు నిద్ర కాల మంచిది.

ముఖ్యముగా బిడ్డకు చే భాగవదువారికి మిగత
పదార్థములన్నియు నిమనమునవచ్చును ఇది రక్త
మును: పుల్లవరది కడుపు లో యిముడునట్లు
జేయును.

రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీతో
తయారు చేయబడిన గంజి లేక అల్పవయోము
వైద్యులచే గొప్పగా సిఫార్సు చేయబడుచున్నది.
తరచుగా పీచునున్నచోట కలపబడి, మలిన
మునుదూరము చేయబడిన బార్లీని వాడుటను చూడుడు.

No. 1.

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని నోప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యుదేశ మూలికల సంపుటిచే
హిందూదేశమునందు సిగముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాతి
పైన మందు. ఇది ఇప్పుడెప్పుడు తయారగుచున్న శ్రేష్ఠ
మందు గాదు. ఇరువదేండుగా దేశమునం దంతటను
వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము,
నోప్పులు, వాపులు, గాయములు, టిఫ్లులు, పోటులు,
బొటములు మొదలగుబాధలను అమృతాంజనము ప్రభును
సహాయముగా వెంటనే పనిచేయును. చర్మముపైత
రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నోప్పులు సయితము
పోగలవు. నెత్తురు ప్రతిక్షణమునందును శరీరాంగములకు
అహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి శిథిలపదార్థము
లను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము జేయుచున్నది.

అన్ని పాపులలో దొరకును 109

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జికి మంచిది.

దంతచూరము

పండ్లపోటుకు తీపులకు మంచిపొడుము

మోహినీ తైలము

వెండ్రుకలను పెంచి నిగనిగలాడించును

కండ్లకు చలువచేయును

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు - బొంబాయి.

ధర్మవరము శ్రీ క్రియాశక్తి యొడయరు గ్రంథాలయ దశమ వార్షికవర్ధంతి

శతావధానులు దోమా వేంకటస్వామి
గుప్తగారికి స్వాగతపత్రము

కవిగ్రావణీ, నాయా పుట్టిరింటి సంపత్తి జూచి పోవ
ధామ వత్తురని విన్నవాటి గోరె నెనెంయు గొ తూహ లా
యత్తచి త్తనై మిమ్ము గౌరవింప నెంచి స్వాగత చిహ్నముగా
వాకిల దోరణంధములును ముంగిట గలుగడములును అంతట
రంగవల్లి కాలంక్రియా కలాపములును, గాంచి యు న్నా ను
రండు.

నన్ను గుర్తించితిరా? మీకు జేడోడు, వాడోడు అయిన
కనితా కన్యకపత్ర నేనును సర్వాంకార యుక్తను, సరళపద
యుక్తను, సాధుపుత్రిను, పరసగుణ సమగ్నితను, సర్వలక్షణసంప
న్నును ఆరు గ్రంథాలయ కన్యకు. మేమిటుపురము లోడబుట్టు
పులము. శారదాదేవికి గూర్పు బిడ్డలము, కాన మీరు నాకు
దగ్గర చుట్టమెరిగిరా.

నామధ్దు మరెవెములకు నలది, నాకా మెఱువు లో ని
తరుకు కొంత, అచిరుకపలుకు కొంత ఆ పువ్వు కన్నెలకులకు
కొంత అలచ్చి కడగంటి చూపుల జెకున కొంత సంపాదించి,
న్ను నల్లారుముద్దుగా నీ పదినవ్వరములనుండియు బెంచుచున్న
నా సభ్యులు నావారు.

నాపేరు శ్రీ మాశక్తి. కదివం! ఏల నచ్చురపాటున జూ
రెదరు, ఓహో. తెలిసె తెలిసె. ఘోషరా పోసంగిన "శ్రీ మాశక్తి
స్మృత్యై మహాతి మహాతాం సోపకరణే" యను సమస్తను బూరిం
చిన కుటుంబకపు లొక్కపాటున మీమనోవిధిలో బాడనూపిరి
భాదోలు. అట్లైన నిదియు నోక కుభ మాచక మే. అట్లెంటు

రేని నియ్యది ధర్మము దప్పని భవవంతుల పురవరంబు మోకతావ
ధానాకు విశ్వ ప్రదర్శనమునకునైన వై న వ్యలంబెయన నగుమమీ.
ఇదిగో గైదంత యెసంగెద. ఈ పీఠమలంకరింపు డీ!
అనంద స్వరూపిణియొక మీ కవితా కన్యకును గొం బొక వ డి
నాతో నాడుకొన నియ్యరేయని ప్రార్థించుచున్నాను.

మీయనుంగ శ్రీ మాశక్తి గ్రంథాలయ కన్యక ధర్మచరం
22-11-25.

శ్రీ క్రియాశక్తి యొడయరు గ్రంథాలయము ధర్మచరం
దశమ వార్షికోత్సవసమహాభయందు గావించిన తీర్మానములు

1. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయకేంద్రస్థానములలో న్నొక్కట
గు అనంతపుర కళాశాలలో భూగర్భశాస్త్రము నేతపక్షిక్రములు
యింజనీరింగ ప్రవృత్తిశాస్త్రములు మొదలగు విద్యలను నెలకొల్ప
వలయునని యీసభవారు ప్రభుత్వమువారిది బ్రాగ్ధించుచున్నారు.
ఉపపాదకులు మరాఠీ పాట్టి శంకరరావుగారు, ఆమోద
కులు సి. సూర్యనారాయణరావుగారు. సర్వజనాంగీకృతము.

2. గ్రామ్యభాషా ప్రాముఖ్య నిర్దిహా: నన్నయారుల
వలన నిర్ణీతములైన యాంధ్ర భాషానాటకములకు భంగపాటు
గల్గింప మాడరాదు. పాత్రపోషణావసరముగా గ్రామ్యము
నెక్కడనో నుపయోగింపవలయునేగాని గ్రామ్యమే ప్రాముఖ్య
ముగా నెంచదగదు. భాషలోని కన్ని భాషాశబ్దముల సమ
యామ సారముగా, గ్రహింపదగదు. ప్రభుత్వమువారు పాతకాలల
యందు గ్రాంధిక భాషకు ప్రాముఖ్యము తప్పక యొసంగదగదు.
ఉపపాదకులు అధ్యక్షులు.
ఆమోదకులు పత్మవూరు. రామాచార్యులవారు.
సర్వజనాంగీకృతము.

3. బాలికల ప్రాథమిక పాఠశాలలందు ఇంగ్లీషు నభ్య
సించ జేయవలయును.
ఉపపాదకులు శ్రీవతి ఉర్రే సుందరమ్మగారు.
ఆమోదకులు, పట్టి పిళ్ళమ్మగారు.
సర్వజనాంగీకృతము.

దోస్తా వేంకట స్వామి గుప్త

స్వీము బోయిలర్లకు

586

కలిగే యిబ్బందులు యొక యెంతమాత్ర
మున్ను లేకుండా కాపాడుకొనుటకు

"ఎవెక్సియర్"

ను వాడుడు. దీనిని రంగు పూసినట్లు బోయిలర్ల లోపలి
భాగములయందు బ్రహ్మతో పూసినయెడల స్లేటుకు క్రుష్ప
వర్తెరాలు యెంతమాత్రమును పట్టనివ్వక స్లేటులపైని గుంటల
పడనివ్వకుండా బోయిలర్లను కాపాడును.

జి. యల్. శాస్త్రి అండు కో,

12, తంబుచెట్టిపిడి, వడ్డూరు.



ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు

మిక్కిలిపూటును నువానగలవి. తాం
బూలములోగాని విడిగా గాని 1-2 మాత్ర
లను పుచ్చుకొనిన మిక్కిలి రుచికరముగా
నుండుటయే గాక, అశీర్దము, వాయువు,
జలుబు, జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా,
స్లేగు మొదలగు వ్యాధులను ఖండించును.
పతి గృహముం దుండవలసినది. 250 మాత్ర
సీ|| 0-4-0. డబ్బెన్ సీ|| 2 8-0 వి.పి. ఆ. 6.
పి. సి. పి. అండు కో,

851-5 ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిజేపి. (నెల్లూరు జిల్లా)

వేలకు మందు వెల సీసా 1-కి రు. 0-4-0

ఈ నూనెను తలకురాచిన పేలు ఈపి నశించును. చర్మ
మనకు వెండ్రుకలకుపోసి యుండుక జెండ్రుకలు పెరుగును.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వ సం॥ డిసెంబరు 11-వ తేదీ శుక్రవారము

భాగ్యములు		
దనియాలు బా 1-కి రు 45 0 0 మొదలు 56 0 0 వరకు		
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలి బా 1-కి	రు 48 గలది రు 14 0 0	15 0 0
సెల్లూరి బా 1-కి	రు 15 8 0	16 0 0
డిబ్బి బా 1-కి	రు 16 0 0	17 0 0
రాగులు బా 1-కి	రు 8 12 0	9 0 0
నావ్వులు బా 1-కి	రు 20 0 0	24 0 0
భాగ్యము పవ్వలు		
కందులు బస్తా 1-కి ర 205	రు 18 8 0	18 8 0
నెవగలు బా 1-కి	రు 18 0 0	14 0 0
నెవలు బా 1-కి	రు 18 8 0	14 8 0
మినుములు బా 1-కి	రు 15 8 0	17 0 0
ఉలవలు బా 1-కి	రు 8 8 0	9 0 0
నూనెపవ్వలు		
నవ్వులనూనె బా 1-కి	రు 150 0 0	152 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	రు 14 0 0	25 0 0
కొండాపురంపేరు నెవగపవ్వబా 1-కి	రు 58 0 0	59 0 0
ఇతర ప్రదేశము బా 1-కి	రు 54 0 0	56 0 0
నేరు నెవగనూనెగానూనె బా 1-కి రు 110 మొదలు 108 0 0		
అనుదము బా 1-కి	రు 106 0 0	107 0 0
చిల్లరపవ్వలు.		
చాయపనుపు బా 1-కి	రు 90 0 0	95 0 0
కూరపనుపు బా 1-కి	రు 56 0 0	60 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరివి) బా 1-కి	రు 140 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీరుమందు మణుగు 1-కి	రు 45, 50	
కాళహస్తీపాయకట్టు	రు 50, 55	
తెల్లము బా 1-కి	రు 40 0 0	60 0 8
చింతపండు బా 1-కి	రు 60 0 0	80 0 0
ఇనుము		
వట్టారకం బా 1-కి	రు 84 0 0	86 0 0
చదరం బా 1-కి	రు 88 0 0	42 0 0
రవుండు బా 1-కి	రు 84 0 0	55 0 0
లోహములు		
నెండి 100 కులంకి	రు 72 0 0	78 12 0
బంగారము, కులము 1-కి	రు 21 4 0	21 8 6
వవరము 1-కి	రు 18 5 6	
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 254 0 0	260 0 0
రాగి డిబ్బా	రు 279 0 0	280 0 0
అస్కానక్కర 226 పాకి గలది	రు 29 10 0	29 14 0
దూది		
బోండానెట్టుబారము 1-కి	రు 800 0 0	
వల్నాగు దూది	రు 215 0 0	
నూలు		
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 5 8 0	
పుల్లూరు యెనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 7 4 0	
కూరయెనుగ నెం 20	రు 8 14 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యాటె	రు 9 4 0	
నెం 22	రు 9 12 9	
నెం 12 1/2 బెన్ని సర్కసు	రు 7 11 9	
నెం 14 1/2	రు 7 14 6	
నెం 12 1/2 అలైస్సు	రు 7 2 0	
నెం 14 1/2 రాధాకృష్ణుడు	రు 7 4 0	

అభ్రక భస్మము

శ్రీ ముక్త్యాలరాజావారి సంస్థానమున సక్రమముగా 800 పుట్టములు వేయబడినది. ఆయదిటిన్ అనే బహు మూత్ర వ్యాధిని బోగొట్టి అందుడు తీపిపదార్థమును మాయముచేయును. వేడిని, దగ్గును, క్షయను బోగొట్టి కఫమును తగ్గించును. ఆనుపానవి శేషములచే నన్ని వ్యాధులను గుదుర్చును. సూక్ష్మపుటాభ్రకమున కంటే హెచ్చుగూమిచ్చును. ఉపయోగించు విధము మందులో పంపబడును.

2125 వెల కులం 1 కి రు 5-0-0 లు. 2

మేనేజరు, ఆర్థర సాయనశాల,
ముక్త్యాల. (కృష్ణాక్షర)

దీడక్కన్ మిల్లు స్టోర్స్ కంపెనీ

1799 లిమిటెడ్, బెజవాడ 3

రైసుమిల్లులకు కావలసిన యావత్తుసామానులు సరస మైన ధరలకు నష్టముచేయబడును. ఎమి, సిమెంటు, సాల్ఫుర్, వైరకాటు, జల్లెడరేకులు, పాప్టింగులు, పైపులు, అన్ని నైజాలు చెన్నపురి రైల్వే ప్రకారం బెజవాడలో డెలివరీ యివ్వబడును. ఒక ట్రయ్యుఆర్డరు యిచ్చినచో మా సరసతయు సామానుల యొక్క శాస్త్రతయు తమరే గ్రహించగలరు.

N. B. ఆయిస్ ఇంజనులు, స్టీ ఇంజనులు, హెల్లెగ్గ, మల్లెలలు ఇగైరా షీనరీకి మా చెన్నపురి కార్యాలయము.

118 రు ఆర్డరును స్వీకరింపు, మద్రాసుకు వ్రాయ గోరినాము.

యునానీ శరీరారోగ్యనంజీవి

సర్వకాలములందు ఉపయోగింపదగిన రోగ్యము ఇది రక్తమును శుద్ధిపరచును. క్రొత్త రక్తమును పుట్టింది మనోయుల్లాసము గలిగించును. దారుణమైన ఆకలి పుట్టింది కానుసిద్ధి చేయును. ఆశీర్వాదార్థిగములను, సర్వమేహము లను, నెగ, సవాయి దుర్బలాములు, రసపట్టు, పీర్సప్తమువలన కలుగు సర్వవ్యాధులను, క్షయ, క్వాస, క్లెప్ట, రోగములను, పదివిధముల మూలకేంకలు నశింపజేయును. కులాసాగా కాలవిరోచనము చేయుచును. స్త్రీల శ్వేతరక్త కుసుమలు ప్రదరమురోగములను సర్వబహిష్టరుగ్యులను అద్భుతమును. ముద్దును. ఇది మొదలు ననుసరించియుండు సర్వవ్యాధులగు నివారణజేసి జ్ఞాపకశక్తిని సేత్రరోగములను బాగుజేయును. ఈ రోగ్యము వనమూలికతో తయారుచేయబడినది. ఇందులో రస విమ గంధకాదులు వున్నట్లు యెవరైన రుజువుపరిచేయెడల రు 500 లు బహుమతి యివ్వబడును. అందరకు ఉపయోపకు నట్లుల తక్కువధరకు యిచ్చుచున్నాము. ఈ రోగ్యము సేవిం చిన ప్రతివారును దీని గుణములు తెలిసికొనినవిమ్ముట 24 కుల ముల బంగారము ఖరీదు చేయగల దని దృఢముగా నమ్ముగలరు. ప్రతిబిడిమిలకు మిక్కిలి ఆవశ్యమైనదని నమ్మువలయును. ఇది వాడేటప్పడు ఏవిధమైన పత్తము లేదు. 24 కులముల రోగ్యము వెల ఖర్చులు సహా రు 2-8-0.) 2246

యం. అజీజుద్దీన్, పితాపురము, గోదావరిజిల్లా.

మ క ర ధ్వ జ

ర.సాయనము 2460

దీనిని సేవించినచో మూత్రముతో కలిసిపోయెడి శుక్ర మును నిలుపును. పలుచబడిన పీర్సమును గట్టిపరచి రతిలో ఆతి శ్రీఘరేక్షలన వపుటను మాన్పును. రక్తమును శుభ్రపరచి రోహ పుష్టి, పీర్సశుద్ధి, కాంతి, బలము, రతిదార్ధ్యము, ఇంద్రియ పుష్టి, మొదలగునవి బుచ్చు కలుగును. నెలదినములకు సరివేడుమందు తపాలా ప్యాకెంతు ఖర్చులతో రు 3-7-0.

పి.ఆర్. మెడికల్ హాల్, రామచంద్రపురం (గోదావరి)

మాన సోల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
వెలకులభము! (పోష్టఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణమధికము! శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగెడి పైతృకాకల కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అశీర్వము, అరుచి, ఆపులించులు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, వేళ్లు, అనులు మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పలను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమును చేచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పలను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిమాచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకురు, కృష్ణాజిల్లా

దంత శూల హరి

వెల సీసా 1 కి 0-8-0

దంతశూలకు శైత్యము, రసపట్టు, పుష్టిపన్నులు దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొప్పిగలచోట మందులో తడిపి పెట్టిన నొప్పి వెంటనే పోవును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.



Powell's Extract of Golden

(3421) పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగరోగమునకు అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది. నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర పిండములయొక్క వాపు, శుక్ల నష్టము, బలహీనము, వీపులోనొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము. గుణము:— 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే స్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిర్కు లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్ష్ణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రు. 1-4-0.
దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రు. 1-8-0.
మా దివ్యౌషధములను సుప్రసిద్ధమైన దుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును.
మా చిత్రవిచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.
ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్ల భాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, BOMBAY



అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

లక్ష్మీ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, (లమిటెడ్) 10, నిస్ బెట్ రోడ్, లాహోరు

చే ర్తెన్:- లాలా లజపతిరాయి

1686

ఈ నమమ వెలువడిన సంతకర పట్టిక ప్రకారము నిలువ అధికముగా యున్నది.

మొదటి 18 నెలలలో "లక్ష్మీ" రమారమి రు 63,00,000 లకు 3183 ప్రపోజల్లు అంగీకరించినది.

రు 41,00,000 లకు 2100 పాలసీలు పూర్తియైనవి.

24-10-25 తేదిన వెలువడిన కలకత్తా "ఫార్వర్డ్" పత్రికా సంవత్సరాది సంవికయందు ఈదిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము ముద్రితమై యున్నది:- (లక్ష్మీ) లెఖల ప్రకారము అధిక నిల్వయున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇది అద్వితీయమైన విషయము. అనేక భీమాకంపెనీలు స్థాపితమైన మొదటి కొన్ని సంవత్సరముల వరకును మామూలుగా భీమాకంపెనీల మూలధనమునందు వెతికి నిలిచియుండును. ఈ కంపెనీ బాగుగా పరిశోధనచేసి భీమాకంపెనీల విషయమై చర్చనచిన్నప్పుడు ఇది మొదటి తరగతికి చెరినదని తప్పక అందరును అంగీకరింతురు. ప్రాస్పెక్టును ఈ దిగవ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

- (1) కె. సంతానం, మేనేజింగు డైరెక్టరు, లాహోరు.
- (2) లోకల్ అడ్వైజరు, నెం. 16, సుకురామ చెట్టివీధి, మద్రాసు.
- (3) చీఫ్ ఎడిటరు:- తిరుచనాపల్లి, పాలఘాటు, మైసూరు, కాకినాడ.

మీ వెంట్రుకలను వెంచుడు.

మీయొక్క శరీరమును ఎటుల పోషించుచుంటిరో అటులనే మీరు మీ వెంట్రుకల విషయములో గూడ ప్రస్తుతశాస్త్రీయమైన పరిశోధన ననుసరించి పోషింపవలెను.



కామినియా నూనె

(రిజిస్టరు)

కామినియా నూనె ప్రసిద్ధి కెక్కిన వస్తువులచే శాస్త్రీయముగా తయారుచేయబడినది. ఇది శిరోజములు పెంచుటకు గాను మంచివస్తువు. ఇది వెంట్రుకలయొక్క మొదళ్లకు కావలసిన సహాయమును చేయుచు పోషించుచుండును. దానిని ఉపయోగించినయెడల యిదివరలో రాలిపోవుచున్న వెంట్రుకలను రాలిపోకుండ కాపాడును, చుడు మెదలగు వానిని తలలో కలుగ నియ్యకుండ కాపాడుటయే గాక, వెంట్రుకలను పట్టువలె, మృదువుగాను, అందముగాను పెంచును. అంతయే గాక ఇది చర్మమును శుభ్రముగా నుంచి మెదడునకు చల్లదనమును కలిగించి శుఖము నిచ్చును. ఇన్ని మంచినణములు కలిగిన యీ కామినియా నూనె స్త్రీలకు, పురుషులకు, పిల్లలకు రుప్రసాదము. దానియొక్క అధికకృత్యమునకుగాను, చెన్నపురి ప్రదర్శనములోను, డిస్కామా ఆఫ్ మెరిట్స్ చెన్నపురిలోను, అలహాబాదు ప్రదర్శనములోను బంగారు పతకములను బహు

వతిగా నొసంగిరి. ఒక బుడ్డి ధర 1-0-0. ఖర్చులు 0-6-0 ఎక్స్ట్రా. 3 బుడ్డు ధర 2-10-0. ఖర్చులు 0-12-0 ఎక్స్ట్రా. పై కామినియా నూనె ప్రతివర్తనవిధమున, పట్టణములయందును, పల్లెలలోను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోల్ యెజెంట్లగు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ 155 జమ్మామనీదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న

అహోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

అహోదిల్ బహారు ఆత్మరు. లన్నిటిలోను ఉత్కృష్టమైనది. ఇది నుం / ప్రవృత్తిగాను, అత్తరుగాను గూడ ఉపయోగపడును. కొన్ని బుక్కలను మీ చేతి కుమారులమీద చల్లినయెడల కమనీయమైన సువాసన అన్నిటిలోను వ్యాపించును. ఇది దీనియొక్క అధికకృత్యమునకు కలకత్తా ప్రదర్శనములో బంగారుపతకమును బడసెను.
1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రు 2-0-0 | 1 గ్రాం బుడ్డి ధర రు 0-12-0
1/4 అవున్సు బుడ్డి ధర రు 1-4-0 | వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము 0-6-0

సోల్ ఏజెంట్లు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, 155 జమ్మామనీదు, బొంబాయి.



Notice. The Madras Races 1925-26.

చెన్న పురి పందెములు

12-12-25 తేదీ పందెములు జరుగునట్లు యిది వరలో ప్రచురించబడిన ప్రకారము జరుగదు. ఆపి వేయబడినది.

హెచ్. ఏ. హిల్లీ బ్రాండు
మేజర్, కార్యదర్శి,
చెన్న పురి రేస్ క్లబ్.

2452



విజయం కావలెను 2081

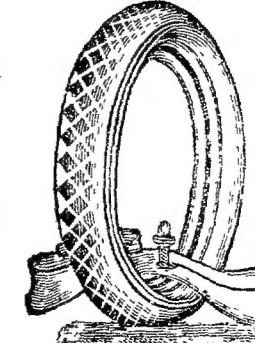
తలనొప్పి, యిక్ష్మయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటినొప్పి మొదలగు వ్యాధులను ఒక కక్షణములో పోగొట్టుటకు ఖ్యాతిజెందిన "జామా తైలమునకు" సహాయము మందు వేరేది యీ లేదు. చాల యోగ్యతావశ్రమలను పొందియున్నది. బుడ్డి 1, కి అణాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి జూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభా చెందు
యింగ్లీషుమందు పలనరకు సల్ఫూరిక్, సైట్రిక్,
మొరాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారస్థులు,
నెం. 63 నైనప్పనాయునివీధి, మదరాసు.

మోటారుబండ్లు, బస్సులు,

సాంత వారలకు

క్రో త్రెట్టయిర్లు, ట్ర్యాబులు (Trays & tubes)
కొనుటకు త్వరపడకుము.



టయిర్లు, ట్ర్యాబులు, బర్నర్లు, పంచర్లు అయిన గాని మేము క్రొ త్రెట్ట గా తయారుచేసి, గ్యారంటీతో పంపుము.
వల్కనైజింగ్ (Vulcanizing) చార్జి మిగుల సర సముగ చేయబడును. వెంటనే వల్కనైజింగ్ చార్జి వివర ములనాబితా పంపబడును.

ఎడిస్సన్ అండు కో.,
నెం 174, బ్రాడ్వే, వద్రాసు. 2౦౦5.